RANJ, torek, 24.11.1981 CENA 9 din Št. 91

GLAS

Leto XXXIV

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Odgovorni urednik: Igor Slavec Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

ri Poklarju sveti luč domače centrale

domača mala elektrarna, ki so jo v nedeljo pognali v Do- h pod Javorjami v Poljanski dolini, bo dajala luč in troje kmetu, ki jo je zgradil – Možnost priključitve na omrežje

ice – Malo katera nova v zbudi toliko zanimanja, je v nedeljo pogon male na Sevnščici v Dolečicah ski dolini. To je namreč ala elektrarna v Sloveniji, skladno z vsemi zahtevami in varnosti uporabnikov. ima moč 28 kW, napetost 400 V, frekvenca 50 hercov in dala 170.000 kWh električne Žene jo Bankijeva turbina, po Litostrojevih načrtih kranjski KOP, generator pa Sever Subotica. Delo so strokovnjaki Podjetja za acijo prometa Ljubljana. 1946 je na tem mestu mna mala elektrarna, ki so trije kmetje iz Loma,« kmet Možina, po doma- »Ker pa je po napeljavi ektričnega omrežja postal mače centrale dražji, so jo Prav tako tudi drugi, če- lo na našem območju pred dobrimi dvajsetimi leti kar pet malih elektrarn.«

Ker pa je elektrika iz dneva v dan dražja in tudi vse manj jo je, se je Poklar odločil za obnovo nekdanje male centrale. Elektro Kranj in PAP Ljubljana sta mu nudila strokovno pomoč, republiški komite za energetiko pa je poskrbel, da je dobil gradbeno dovoljenje. Celotna investicija je veljala okoli 1,3 milijona dinarjev. Možina je sam prispeval 32 milijonov, ostalo pa PAP Ljubljana. Razen tega je Možina sam kupil turbino in generator, napeljal 150 metrov rak in cevovod ter opravil gradbena dela.

Elektrarna bo delala najbolj rentabilno, če bo priključena na javno omrežje, vendar te zadeve še niso pravno urejene. Prav tako tudi nekatere druge zadeve ne in Možina je imel kar dosti sitnosti, da je pridobil vsa potrebna mnenja in soglasja. Samo za pridobitev lokacijskega dovoljenja je potreboval 16 soglasij.

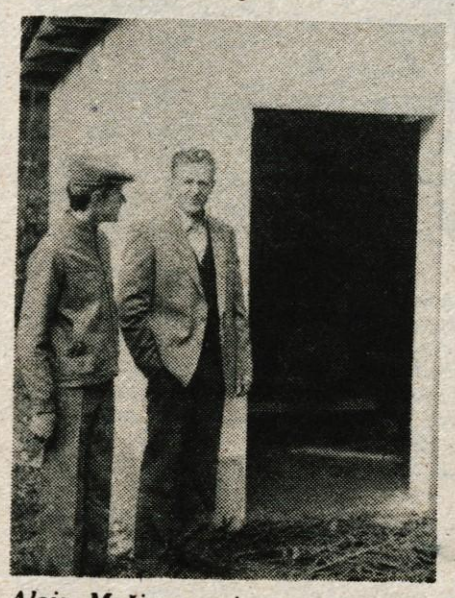

Alojz Možina s sinom pred malo elektrarno, ki jo je postavil na Sevnščici. Foto: L. B.

Potrebno bo urediti tudi financiranje gradnje takšnih malih elektrarn, ki bi v naših krajih lahko reševale potrebe po toku predvsem v konicah. Milijon in pol dinarjev ni majhen zalogaj za posameznika. Pri PAP sicer menijo, da bi lahko pripravili tipski načrt, vendar je treba urediti tudi predpise.

Mala elektrarna na Sevščici bi lahko s tokom oskrbovala tri kmetije, kilovatna ura pa je cenejša od dinarja, ob normalni 15-letni amortizacijski dobi. Obratovanje pa bi bilo najbolj rentabilno, če bi bila priključena na javno omrežje in bi ob manjši porabi tok oddajala, ob večji pa bi si porabniki lahko pomagali s kilovati iz omrežja.

L. Bogataj

nik borcem na Pokljuki – *Že od leta 1979 potekajo ori, kako naj bi čim bolje uredili spominski park borcem Pre- ve brigade na Goreljku na Pokljuki. Predvsem si občinski odbor združenj borcev NOV v Radovljici prizadeva, da bi uresničili dokončne izgradnje parka v spomin 79 padlim borcem in m 3. bataljona Prešernove brigade. – Foto: D. Kuralt*

Ureditev ceste

Kranj – Izvršni svet kranjske občinske skupščine se je v sredo sestal na redni seji v krajevni skupnosti Mavčiče. Predstavniki krajevne skupnosti so člane uvodoma seznanili z nekaterimi problemi, med katerimi so predvsem poudarili ureditev regionalne ceste, odvoz smeti, gradnjo elektrarne in izgradnjo telesno-kulturnih oziroma športnih objektov.

Na seji so pojasnili, da je program Savskih elektrarn stekel in da je s tem v zvezi stekla tudi ena osnovnih nalog: ureditev ceste. Ureditev ceste naj bi se začela takoj po novem letu; sicer bo cesta zaprta za tovorni promet. Glede odvoza smeti pa so na seji ugotovili, naj se najprej pogovorijo v krajevni skupnosti. Želja po izgradnji športnih objektov v krajevni skupnosti pa je povezana s programom izgradnje družbenih objektov v kranjski občini; predvidoma naj bi v krajevni skupnosti uredili igrišče za rokomet in odbojko.

omembne rogramske konference

– Letne programske kon- socialistične zveze so se že kot stalna oblika preverkovitrosti delovanja te množične in povezovalne cije. V tržiški občini se bodo nih skupnostih iztekle de- in strnile ugotovitve oziro- o tem, koliko in kako so nizacije in njihova vodstva živo družbeno problematiko socialistična zveza v posa- koljih pomeni, na programenci občinske konference tržič.

za vrednotenje rezultatov akcijski programi, sprejeti programskih konferen- pozornosti pa bo posve- vsem žgočim vprašanjem bja in nadaljnjemu druž- omskemu razvoju.

sti za jasne in objektivne ter prispevek socialistič- v naporih za uresničitev ciljev in s tem dosežkov stabilizacije. V tržiški bodo posebej kritično ocenili socialistične zveze pri vanju neposrednih živ- interesov in potreb delov- in občanov. Pri tem bodo tudi vprašanje zagotav- ane in preskrbe z življenj- potrebščinami, skrb za ureja- alne problematike, razvoj kega gospodarstva, delo- svetov in svetov potrošnikov, varčevanje in druga pomembna vprašanja.

Posebno pozornost bodo posvetili tudi naporom za nadaljnje poglabljanje socialističnih samoupravnih odnosov. Ne gre več za zaklinjanje na načela samoupravljanja, ampak za konkretno družbeno prakso, kjer pa smo priča težavam in nedoslednostim, pogosto celo razkoraku med sprejetimi stališči in dejanskimi odnosi.

V krajevnih in občinski organizaciji socialistične zveze dobro vedo, kje so zavore, da samoupravni in delegatski odnosi niso bolj razviti in učinkoviti. Poznajo tudi lastne slabosti. Zato se bodo morali na programskih konferencah resneje kot doslej poglobiti v ustvarjanje pogojev in možnosti za samoupravno in delegatsko dogovarjanje, sporazumevanje in odločanje.

Še posebej, ker letošnje programske konference sovpadajo s pripravami na skupščinske oziroma delegatske volitve. Socialistična zveza je politično odgovorna za vsebinske, kadrovske in organizacijske priprave ter za samo izvedbo volitev. Krajevne organizacije bodo morale zato oceniti, ali načrtovane priprave na volitve potekajo po sprejetem programu in v skladu z načeli kadrovske politike. Hkrati pa bo to tudi priložnost za kadrovsko izpopolnitev vodstev socialistične zveze.

H. J.

Tekmovanje enot civilne zaščite

Radovljica – V organizaciji občinskega štaba za civilno zaščito in organov za ljudsko obrambo je bilo v Radovljici prvo tekmovanje splošnih enot civilne zaščite. Tekmovalo je 33 ekip iz krajevnih skupnosti in delovnih organizacij, v vsaki ekipi pa je nastopilo pet tekmovalcev. Tekmovalci so prikazali solidno znanje v radiološki, biološki in kemični zaščiti; prvo mesto je osvojila ekipa Knjigoveznice iz Radovljice, druga je bila ekipa Zdravstvenega doma Bled, tretja pa prva ekipa krajevne skupnosti Radovljica.

D. K.

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Gledališka podoba Gorenjske

Gorenjski gledališki ljubitelji se sestanejo enkrat na leto, da pregledajo, kaj bodo v novi gledališki sezoni postavili na oder. Namen srečanja je, da zaprašeni teksti, ki so običajno tudi brez avtorja, ne dožive več uprizoritev. Če pa jih že, vsaj v novi preobleki. Na delovnem posvetu so namreč »pri roki« strokovni napotki gledaliških delavcev ZKO Slovenije.

S tega delovnega posveta sta seveda izvzeti obe gorenjski gledališki hiši, Prešernovo gledališče iz Kranja in Čufarjevo gledališče z Jesenic, ki imata načrtovan repertoar.

Posvet, ki je nanizal ljubiteljsko gledališko podobo Gorenjske v letošnji sezoni, je tokrat malce kasnil, saj marsikje predstave še študirajo. Vendar nam je odgrnil zaveso, kaj se bo tja do konca maja dogajalo na gorenjskih ljubiteljskih odrih.

Na Jesenicah velja omeniti gledališki krožek Alje Tkačeve, ki bo z otroki študijsko pripravila Martina Krpana. Na Hrušici bodo igrali Hlapca Jerneja, na Javorniku Partljičev tekst Taki smo, taki ste. V Centru srednjih šol nameravajo uprizoriti Levstikovega Junteza.

Odri v radovljiški občini imajo zadnja leta dober izbor, saj nad njim bedi zavzeta gledališčnika Alenka Bole-Vrabec. Živi bodo odri v Bohinjski Bistrici, Bohinjski Češnjici, Ribnem, Radovljici, Podnartu, Brezjah.

V Tržiču gledališko delo že nekaj let upada, od šestih sta živa le še dva odra, utihnil je celo v Jelendolu. Tržiško amatersko gledališče bo igralo Lepo čevljarko, oživeti skušajo novo skupino igralcev in glasbenikov. Mladinsko gledališče bo tako kot lani predstavo kombiniralo z lutkami.

V kranjski občini bodo imeli štirinajst premier, ponekod celo po dve. Razveseljivo je, da se je po desetih letih molka oglasil Šenčur. V velikem razmahu je lutkovna dejavnost, saj dela kar šest lutkovnih skupin (brez Prešernovega gledališča). Mentorstvo nad njimi je prevzel Vladimir Ross, Saša Kump pa bo januarja začel z lutkovno šolo.

Loški oder je zaradi prenove gledališča obmoknil. Sredi decembra bodo s Severjevimi dnevi prenovljeno gledališče odprli in upajmo, da bo polno zaživelo. Najavljajo Inšpektorja na obisku, študentje so obljubili, da bodo vstopili v novi teater. Igrali bodo v Železnikih, Selcah, Retečah in Sovodnju; najbolj vznemirljive so vsekakor Poljane, kjer mladi režisr Šubic zagnano dela s Torkarjevo pomočjo.

Nekdaj gledališko zelo živahni Kamnik že vrsto let životari. Igrajo le v okoliških krajih, kamniškemu mestu pa bo treba pomagati v organizacijskem pogledu in, spodbuditi delo zveze kulturnih organizacij.

V domžalski občini, ki prav tako spada pod okrilje gorenjskega združenja ljubiteljskih gledališčnikov, so živi odri v Trzinu, Lukovici, oživlja se mengeški, moravški pa je zaspal. Prebujajo se tudi Domžale, kjer s seminarjem ob študiju teksta nastaja predstava.

M. Volčjak

Referendum ni uspel

Jesenice – V sredo, 18. novembra, so se delavci jeseniške železarne z referendumom odločali o sprejemu treh samoupravnih aktov. Na volišča je prišlo 5731 delavcev oziroma 85,2 odstotka vseh zaposlenih v tem kolektivu. Sprejem predloga samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe v delovni organizaciji ni uspel v treh temeljnih organizacijah; v Plavžu je glasovalo zanj 47,2 odstotka volilcev, v Vzdrževanju 44,1 in v Energetiki 43,7 odstotka udeležencev volitev. Sprememb samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo in sprememb statuta delovne organizacije v zvezi z reorganizacijo nabavnega in prodajnega sektorja v komercialni sektor niso sprejeli le v temeljni organizaciji Plavž, kjer se je za oba akta odločila točno polovica volilcev.

V družbenopolitičnih organizacijah železarne ocenjujejo, da referendum ni uspel zaradi nepopolne razlage predvsem prvega samoupravnega akta. Ponovni referendum bodo pripravili v temeljnih organizacijah, ki predloženih aktov niso sprejele, v roku treh mesecev.

S. Saje

Podeljene Čufarjeve plakete – *V petek, 20. novembra, so na Jesenicah slovesno podelili letošnje Čufarjeve plakete, ki jih že od leta 1956 namenjajo najvišjim dosežkom na področju kulture. Tokrat so s plaketami, ki nosijo ime jeseniškega revolucionarja in pisatelja Toneta Čufarja, nagradili pet posameznikov: opernega pevca Jaka Jerašo, fotoamaterja Francija Črva, godbenika Franca Rihtaršiča, slikarja Janeza Ambrožiča in zborovskega pevca Franca Legata. Slovesnost v jeseniškem gledališču, ki je napolnila dvorano, so prireditelji združili z lepo zaokroženim in izjemno uspelim umetniškim delom večera, v katerem so se jeseniškemu občinstvu predstavili solisti Opere SNG iz Ljubljane: sopranistka Olga Gracelj, basist Ivan Sancin in baritonist, Čufarjev nagrajenec, Jaka Jeraša; na klavirju jih je spremljala Nataša Kerševan, spored je povezovala Majda Rebernik. – M. V.*

PO JUGOSLAVIJI

LJUBLJANČANI ZA TRETJI SAMOPRISPEVEK

Ljubljančani so se na nedeljskem referendumu odločili za uvedbo tretjega samoprispevka, s pomočjo katerega bodo zgradili v vseh ljubljanskih občinah vrsto objektov družbenega standarda. Na volišča je prišlo nekaj več kot 86 odstotkov volilnih upravičencev, za samoprispevek pa je glasovalo dobrih 59 odstotkov volilcev. Tretji ljubljanski samoprispevek, ki je samo logično nadaljevanje prvih dveh, s pomočjo katerih so v zadnjih desetih letih zgradili 101 objekt družbenega standarda od šol, vrtcev in domov za starejše občane do zdravstvenih domov, je hkrati sestavni del tekočega družbenega načrta ljubljane, v okviru katerega bodo Ljubljančani z včerajšnjo odločitvijo v naslednjih petih letih zgradili še 36 najnujnejših objektov in sicer šole, vrtce, zdravstvene domove, porodnišnico in druge prostore za nujno potrebne ustanove.

TITOVA MITROVICA

Kosovska Mitrovica se od nedelje imenuje po Titu. Mesto rudarjev in metalurgov je dočakalo ta praznik slovesno in dostojno. Mesto so preimenovali ob 37-letnici osvoboditve.

Predlog, da se Kosovska Mitrovica poimenuje z imenom največjega sina naših narodov in narodnosti so soglasno podprle vse kosovske občine in družbenopolitične organizacije. To je priznanje mestu velikih revolucionarnih tradicij, svetle preteklosti in sedanjosti, kajti Mitrovica je bila v obdobju med obema vojnama središče revolucionarnega gibanja, ob začetku narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije pa središče, iz katerega je bil organiziran oborožen upor. Slavo Mitrovice so gradili rudarji Trepče, znani po štrajkih zoper protinarodni režim, ki so julija 1941 prižgali baklo odpora, ko so minirali stebre žičnice za prevoz rude. To slavo so gradili pripadniki vseh narodov in narodnosti v boju za svobodo. Delavski razred in delovni ljudje tega kraja so častno izpolnjevali tudi naloge v času obnove in graditve države, kar je pripomoglo k temu, da je Kosovska Mitrovica zrasla v moderno in močno industrijsko središče.

NESPOŠTOVANJE SETVENIH NAČRTOV

V kanjiški občini v Vojvodini bo potrebno poklicati na odgovornost vse, ki so s svojim delom in vedenjem vplivali na to, da je bil letošnji načrt o posevkih pšenice v tej občini presežen in je tako ostalo premalo površin za spomladansko setev. To so poudarili na seji predsedstva SZDL Vojvodine. Izmed 43 vojvodinskih občin jih je 19 preseglo setvene načrte, 17 občin pa ni doseglo niti 90 odstotkov plana. Ne v prvem, ne v drugem primeru niso ravnali pravilno, menijo člani predsedstva SZDL Vojvodine in bo o tem treba spregovoriti na skupnih sejah gospodarstvenikov in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij.

FESTIVAL PODJUNSKIH PEVCEV

V vrsti jesenskih kulturnih prireditev na Koroškem je bila nedeljska proslava obletnice smrti ljudskega skladatelja in pevovodje Pavla Kernjaka med najzanimivejšimi. V celovškem Domu glasbe je nastopilo 17 pevskih zborov Slovenske prosvetne zveze iz Podjune s programom, ki je bil v celoti posvečen slovenski koroški narodni pesmi v priredbi koroških glasbenih ustvarjalcev. Polna dvorana poslušalcev, med katerimi je bil tudi koroški deželni glavar Leopold Wagner, je doživela pravi festival ljudske ustvarjalnosti.

Žiri — *V petek, 20. novembra, so se na srečanju v Žireh sestali novinarji in organizatorji obveščanja v združenem delu z vse Gorenjske. Obravnavali so stališča o razvoju sistema obveščanja v združenem delu ter govorili o vlogi in nalogah sindikata. Na srečanju, katerega gostitelj je bila žirovska Alpina, so predstavili različne oblike informiranja v nekaterih delovnih organizacijah. Predstavniki glasil združenega dela Gorenjske so se dogovorili tudi o oblikovanju skupnega glasila, ki bi ga izdali pred kongresom ZKS. — D. Ž.*

Naloge že uresničujejo

V pripravah na konferenco ZSMS Radovljica pregledala uresničevanje politike zaposlovanja — Obravnavala je tudi vlogo mladih v pripravah na volitve, analizo idejnih gibanj med mladimi, kadrovsko krepitev, usmerjeno izobraževanje in vzgojo najmlajših za delo v mladinski organizaciji

Radovljica — Na konferenci, ki je bila v sredo, 18. novembra, so ugotovili, da je v občini 93 nazaposlenih, starih do 27 let, kar še ni kritično, vendar velja zaradi neugodnih napovedi za naslednje leto trezno razmisliti o tej številki. Močan priliv mladih s takoimenovanimi suficitarnimi poklici in zaostren gospodarski položaj, ki združeno delo sili v skrajno gospodarno obnašanje in močno omejeno stopnjo zaposlovanja tudi mimo dogovorov o socialni varnosti mladih, bosta povzročila med mladimi občutno večjo nezaposlenost. Zato je naloga mladih prispevek k omejevanju pogodbenega dela, ukinjanju nadurnega dela in upokojevanju delavcev, ki so izpolnili pogoje za polno pokojnino. Treba je izkoristiti tudi možnosti za prekvalifikacijo in dokvalifikacijo, bolje izkoristiti proizvodne zmogljivosti in odpravljati napake pri zaposlovanju.

Tudi usmerjeno izobraževanje, ki naj prispeva k drugačni kadrovski politiki, je še premalo vključeno v načrte organizacij združenega dela, o čemer zgovorno priča analiza razpisanih kadrovskih štipendij. Struktura teh kaže na potrebe po delavcih s poklicno šolo, medtem ko ostajajo mladi s srednjo šolo neizkoriščeni. Zato bi morali razmisliti o smiselnosti velikih zmogljivosti tistih šol, ki usposabljajo mlade za »odvečne« poklice. Prizadevati si je treba, da delo dobi prvo vlogo v sistemu izobraževanja.

Veliko je bilo rečenega o vlogi mladih v delegatskem sistemu. Priprave na skupščinske volitve so priložnost, da mladi v delegacijah in samoupravnih organih postanejo pomemben dejavnik pri vseh odločitvah, zlasti če se le-te tičejo mladine. To bodo dosegli, če bodo iz svojih vrst predlagali sposobne in odločne mladinske aktiviste.

Usposabljanje in vzgoja osnovnošolcev je tesno povezana s kadrovsko krepitvijo mladinske organizacije. Več sodelovanja krajevnih osnovnih mladinskih organizacij, prisotnost mladinskih aktivistov pri delu le-teh na osnovnih šolah ter ustrezno idejnopolitično izobraževanje naj pomeni prvi korak k vključevanju šolarjev v ZSMS.

Brane Grohar

DOGOVORI IN SREČANJA

Priprave na mladinski festival — Predsednik organizacijskega odbora 27. festivala Bratstva in enotnosti Kranj 1982 Milan Bajželj sklicuje danes, 24. novembra, 5. sejo odbora. Na njej bo govora o pripravah na festival, predvsem pa o pripravah na sejo glavnega odbora festivala. (jk)

Seja skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti — Pojutrišnjem, 26. novembra, se bosta na skupni seji sestala oba zbora skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti. Zbor izvajalcev in zbor uporabnikov bosta med drugim razpravljala o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti, o predlogu obračuna stroškov ogrevanja in o razpisu za zbiranje interesentov za solidarnostna stanovanja v prihodnjem letu. — A. Ž.

RAZPRAVE O RESOLUCIJI — Razprave o osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine za obdobje 1981—1985 v letu 1982, ki so se začele minuli teden, se bodo nadaljevale tudi v tem tednu. Tako so o osnutku planskega dokumenta že razpravljali v minulem tednu komite občinske konference zveze komunistov, predsednik izvršnega sveta občinske skupščine je o njem seznanil poslovodne organe delovnih organizacij, sestal se je koordinacijski odbor za usklajevanje družbenopolitične aktivnosti pri uresničevanju ekonomske stabilizacije pri občinski konferenci socialistične zveze.

O resoluciji pa sta včeraj razpravljala tudi občinska konferenca Zveze komunistov Kranj, Predsednik izvršnega sveta občinske skupščine pa je o osnutku seznanil na posvetu predsednike krajevnih skupnosti iz občine. Izhodišče vseh dosedanjih razprav je, da bo tudi prihodnje leto na vseh področjih in ravneh stabilizacijsko oziroma varčno. — A. Ž.

Slovenci na Koroškem

Dogodek za zamejsko kulturo

Celovec — »Končno se tudi Slovenci v zamejstvu oddolžujemo Florijanu Lipušu,« je dejal dr. Franci Zwitter ob izidu tretje izdaje Lipušovega romana Zmote dijaka Tjaža. Prv izdaja te knjige je izšla leta 1972 v Mariboru, druga leta 1976 v Ljubljani, tretjo izdajo pa sta pripravili dve zamejski založbi: celovška Drava in Založništvo tržaškega tiska. Za ta roman, ki je deležen številnih pohval, je Lipuš pred leti dobil nagrado Prešernovega sklada.

Ob predstavitvi tretje izdaje knjige je bil navzoč tudi akademik Josip Vidmar. Dejal je, da se v Lipuševem romanu kaže neka posebna artistična in pisateljska volja, ki nenehoma oblikuje vse, kar dosega in vidi, ki zna v slovensko literaturo vnašati nekaj popolnoma novega. Tega jezikovnega in fantazijskega artizma doslej v slovenski literaturi še ni bilo, je dejal Josip Vidmar.

Lipušev roman je že preveden v nemščino. Požel je laskave ocene, za prevod pa se zanima tudi neka francoska založba.

-jk

NAŠ SOGOVORNIK

Cene obrtnih izdelkov in storitev

Skupnosti za cene, ki smo jih osnovali tudi po občinah, se pri svojem delu nemalokrat srečajo s težavami, ki jih pogojujejo zdajšnje zaostrene gospodarske razmere, ko težko brzdamo skokovito rast cen. Porajajo se tudi na področju obrti in o njih smo spregovorili s Pavletom Demšarjem, delegatom Združenja samostojnih obrtnikov Škofja Loka v škofjeloški občinski skupnosti za cene.

S kakšnimi problemi s področja obrti se srečujete v skupnosti za cene, katere pristojnost so tudi obrtniške storitve in izdelki?

Praktično je zelo težko imeti pregled nad cenami obrtnih storitev in izdelkov, saj so zelo raznovrstni in številni. Problemi nastanejo, ko obrtniki ne spremljajo rasti cen in tako prihaja do razkoraka med njihovimi cenami in splošno rastjo cen. Dogaja se, da dobimo cenik stare leto, dve ali celo več ali da je režijska ura posebej pri obrtniških storitvah zelo nizka ter takorekoč ne more pokriti niti stroškov.

Izjemno nizke režijske ure imajo svoje posledice?

Obrtnik tako v osmih urah ne more zaslužiti svojega osnovnega dohodka. Ali mora torej zelo veliko delati ali pa nekaj ni v redu z normativi. Če dela po tako nizkih cenah, je njegov osnovni dohodek zelo nizek. Zato so seveda nadomestila v času bolezni majhna, saj na drugi strani seveda plačuje tudi nizke prispevke. Seveda je nizka tudi pokojninska osnova, ki mu jo izračunajo pri odhodu v pokoj. Da bi problem razrešimo, smo se v skupnosti dogovorili, kolikšne naj bodo režijske ure. Tako za letos znaša delovna ura nekvalificiranega delavca 120 dinarjev, polkvalificiranega delavca 140 dinarjev in kvalificiranega delavca 150 dinarjev. S tem seveda ni rečeno, da morajo imeti vsi obrtniki takšne cene, odvisna naj bo od tega, koliko opreme in orodja potrebuje pri svojem delu. Zidarji na primer, ki potrebujejo malo orodja, imajo zdaj registrirano ceno 120 dinarjev.

Kakšni problemi se pojavljajo pri cenah tako imenovanih proizvodnih obrtnikov?

Pri obrtnikih, ki delajo v kooperaciji z delovnimi organizacijami tako, da jim te dobavljajo reprodukcijski material in obrtnik ta vlaga le svoje delo, ni čutiti posebnih problemov. Nasprotno pa se pojavljajo pri obrtnikih, ki sami nabavljajo material in nato izdelke kot kooperanti dobavljajo delovnim organizacijam. Tu nastane problem potrjevanja cen izdelkov zaradi skokovitega porast cen reprodukcijskega materiala. Naša skupnost je nemočna, saj nima navodil, kako ravnati v takih primerih.

M. Volčjak

Volitve 1982

Med kandidati premalo žensk in mladih

Kranj — »Že lani so v Kranju stekle priprave na volitve v prihodnjem letu,« je povedal predsednik občinske konference SZDL Kranj **Franc Thaler**, »saj smo krajevne konference SZDL in tudi temeljne organizacije opozorili, naj ugotavljajo, če so potrebni organi za volitve kakšnih dopolnitev; to velja za volilne komisije in koordinacijske odbore za kadrovska vprašanja. Letos spomladi smo seveda priprave stekle še intenzivneje: treba je bilo ne le ponovno opozoriti krajevne konference na evidentiranje, kar je sicer stalna naloga, pač pa smo obnovili tudi merila in načela kadrovske politike.

Brez težav tudi v kranjski občini ni šlo. Da bi delo vendarle lažje steklo, je občinska konferenca SZDL izdala tudi posebno brošuro, ki naj bi bila v pomoč odborom za kadrovska vprašanja, v njej pa so bila tudi navodila o vodenju enotne evidence. »Vendar pa so se vse večje težave pojavljale le v krajevnih konferencah in tistih sindikalnih organizacijah, kjer že sicer ne poteka delo tako kot bi moralo. Letos je bilo razumljivo nekoliko več administriranja predvsem zaradi enotne kadrovske evidence, vendar pa lahko rečem, da ni krajevne skupnosti ali temeljne organizacije, kjer postopek evidentiranja v jeseni ni stekel ali pa so ga celo že končali.«

Komisija za volitve pri predsedstvu občinske konference SZDL je že ocenila dosedanje priprave na bližnje volitve: trenutno je v kranjski občini evidentirano 5420 delegatov, kar je približno enako, kot je bilo za volitve pred štirimi leti. Število evidentiranih kandidatov ni dovolj veliko, saj bi jih moralo biti vsaj še enkrat toliko, če naj bi potem na volitvah res izbirali najprimernejše kandidate za delegacije in funkcije na vseh nivojih. Še posebej malo je bilo, glede na veliko zaposlenost v občini, evidentiranih žensk — le 34 odstotkov, premalo je tudi mladih, le 22 odstotkov. Večina evidentiranih kandidatov ima srednjo strokovno izobrazbo, premalo pa je kandidatov z visoko izobrazbo oziroma tehničnega kadra, za katerega je bilo že doslej značilno, da se preveč izogiba samoupravnih funkcij.

»Nekaj nejasnosti v dosedanjih pripravah je bilo predvsem pri evidentiranjem kandidatov, ki jim poteče drugi mandat,« je povedal Franc Thaler. »Vendar pa bo volilni pravilnik, ki bo v kratkem izšel, razjasnil to stvar in upam, da bodo vsi, ki so doslej v samoupravnem delegatskem sistemu dobro delali, lahko še naprej vključeni v družbenopolitičnih organizacijah in drugih sredinah. Od novoizvoljenih delegatov pa seveda vsi pričakujemo še večjo zavzetost za uveljavljanje delegatskega sistema, predvsem pa večjo povezanost baze z delegati v takem smislu, da je omogočen vpliv baze prek delegatov na razreševanje skupnih problemov. Če pa seveda to hočemo, potem bomo izbirali na volitvah delegate, ki bodo hoteli svoj prosti čas in znanje posvetiti razreševanju družbenopolitičnih vprašanj. Za odgovorno opravljanje delegatskih funkcij pa bo verjetno treba delegatom nuditi še več možnosti izobraževanja in usposabljanja. Za lažje delo delegacij in delegatov bo verjetno potrebno nekatere postopke tudi poenostaviti, gradiva za skupščine primerno skrčiti, predvsem pa prilagoditi mreže delegacij, ki se povezujejo v konferenco delegacij. Menim tudi, da bi morale tudi strokovne službe in družbenopolitične organizacije v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih nuditi več pomoči svojim delegacijam.«

L. M.

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — V. d. odgovorni urednik Jože Košnjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej-Kuralt, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Žalar in Danica Žlebir — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Lojze Erjavec, Tomaž Gruden, Slavko Hain in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Štavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51 500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-960, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komerciala, propaganda, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-960 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

elefonska entrala Stražišču

anj – V srednjeročnem planu PTT prometa predvidevajo 1983 izgradnjo nove rajonske centrale, ki naj bi pokrila ozemlje od Stražišča do Žab-

ima v Stražišču telefonski 365 naročnikov, ki so na glavno telefonsko centralo Zaradi velike zasedenosti omrežja centrale novi v Stražišču že nekaj časa dobiti priključkov.

Delovni ima PTT podjetje telefonsko centralo z zmogljivostjo 160 priključkov in je zasedena. Z izgradnjo te- centrale Stražišče in kra- telefonske mreže bodo te na tem področju pre- v Stražišče.

po pogovorih z Iskro pred- da bi morali zgradbo dokon- v januarju leta 1983 in s tem Iskri montažo nove centrale Iskra 2000, ki tudi poskusna centrala. nji nove telefonske cen- Stražišče pa bodo morali novo krajevno telefonsko v približni vrednosti 30 dinarjev; nosilci investi- morale biti zainteresirane skupnosti.

D. K.

Zanimiva ponudba Merkurja

DO Merkur Kranj je pripravljeno prevzeti izvozne storitve za celotno gorenjsko drobno gospodarstvo – Nujen katalog obrtnikov po panogah in vrstah izdelkov in storitev

Kranj – Na zadnji seji odbora za drobno gospodarstvo pri Medobčinski gospodarski zbornici za Gorenjsko so člani med drugim razpravljali tudi o ponudbi delovne organizacije Merkur Kranj, da bi njihovi delavci, ki so usposobljeni za opravljanje izvozne in uvozne trgovine, prevzeli tudi izvoz proizvodov gorenjskih obrtnikov, ki izdelujejo izdelke, ki bi jih lahko namenili izvozu.

Glede na širok asortiman Merkurjeve dosedanje izvozne dejavnosti bi se le malo gorenjskih obrtnikov moralo obračati za izvoz svojih izdelkov, na druge izvoznike – morda le za tekstil, izdelke iz lesa in usnja in podobno. Sami obrtniki nimajo možnosti izvoza, prav tako pozdi niso usposobljeni za tovrstno prodajo, zato bi bila res najboljša rešitev v zunanji trgovini izvozno že dobro vpeljanih delovnih organizacij pri nas. Merkur že dalj časa vodi tudi maloobmejni promet z Avstrijo, pozna želje zunanjih kupcev, sposoben je raziskati zunanje tržišče. Seveda pa mora najprej poznati domačo ponudbo. Zato je za začetek najpomembnejše, da se izdela katalog obrtnikov po panogah in po vrstah izdelkov in storitev. Ponudbe posameznih obrtnikov in drobnega gospodarstva v družbenem sektorju naj bi se zbirale na obrtnih združenjih ali v obrtnih zadrugah, kjer so obrtniki povezani. S takim načinom dela bi tako združeno kot zasebno delo v drobnem gospodarstvu bolj zainteresirali za povečanje kooperantskih del ter izdelovanje izdelkov in polizdelkov, ki imajo možnost izvoza.

Začetek bi bil težak, o tem ni dvoma, kajti naše drobno gospodarstvo je hudo razdrobljeno in največkrat ni sposobno večjih naročil, za kakršne bi šlo pri izvozu, vendar bi se s pametnim dogovarjanjem in povezovanjem dalo pri tem veliko narediti.

Ponudba Merkurja je zanimiva in pripravljenost dela kolektiva, ki se ukvarja z izvozom, velika. Če bo dobra volja na obeh straneh, predvsem pa velika mera razumevanja in pripravljenosti za sodelovanje, lahko da izvoz v bližnji prihodnosti lepe rezultate. Saj konec koncev si bo moralo tudi drobno gospodarstvo samo zagotoviti devize za nujen uvoz le z lastnim izvozom.

D. Dolenc

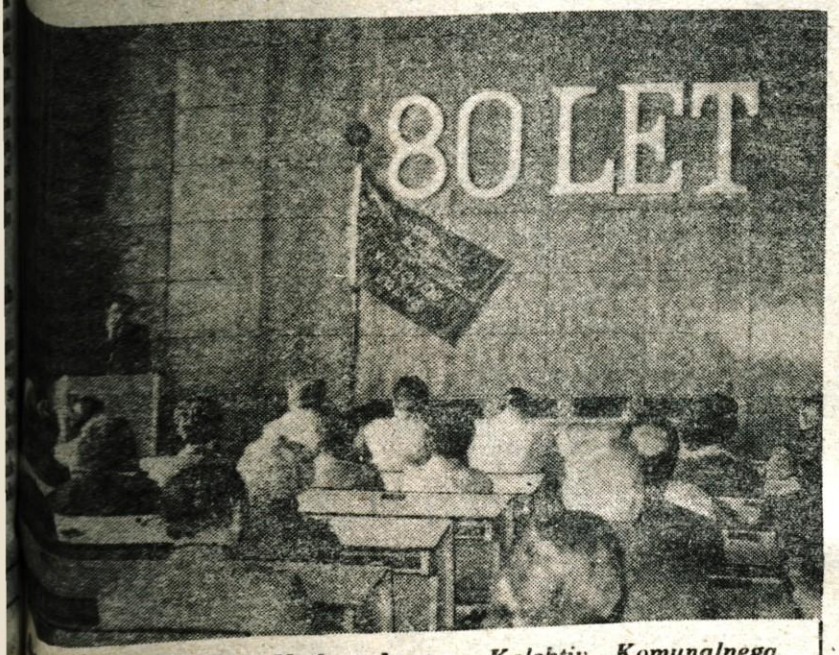

...dica kranjskega Vodovoda – *Kolektiv Komunalnega ...ja Vodovod Kranj je v petek, 20. novembra, v stavbi kranjske ...e skupščine proslavil 80-letnico obstoja in razvoja oziroma ...e Kranja s pitno vodo. Na svečani seji, ki so se je med drugim ...ili tudi predstvniki skupščine in družbenopolitičnih organizacij, ...direktor podjetja Janez Frelih in predsednik izvršnega sveta ...n Bajželj ugotovila in poudarila, da je v sedanjem srednjeročnem ...potrebno posvetiti vso skrb za nemoteno preskrbo s pitno ...Nekdanjim sodelavcem oziroma članom kolektiva, predstav- ...oziroma organizacijam družbenopolitičnega življenja ter čla- ...kolektiva za 10, 20 in 30-letno delo so na svečanosti podelili ...nja. – A. Ž.*

Dobro gospodarili

Bled – V delovni organizaciji LIP Bled ugotavljajo, da so devetmesečni rezultati gospodarjenja boljši kot ob polletju. Kljub raznim težavam pri nabavi materialov in pri prodaji zaradi manjšega povpraševanja je rezultat boljši kot ob polletju. Celotni dohodek je le malenkost pod planom, pod planom pa so tudi vse temeljne organizacije razen Rečice, a z zmanjšanim zaostankom kot ob polletju.

Ugotavljajo, da so v juliju in avgustu manj izvozili, septembra pa je bilo že bolje. Izvoz je znašal 15,8 odstotka celotnega prihodka, medtem ko je v enakem lanskem obdobju znašal 18 odstotkov.

Pri planiranju so že upoštevali, da jim bodo stroški porasli, vsekakor pa so naraščali hitreje kot dosežene prodajne cene izdelkov. Izredno so narasli stroški in cene električne energije, tekočih goriv in raznih vzdrževalnih materialov, prav tako pa tudi stroški investicijskega vzdrževanja.

D. K.

Kranjska občinska resolucija

Realni okviri razvoja

Kranj – Za prihodnje leto si je kranjska občina z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine Kranj začrtala povsem realne okvire razvoja; tako odgovarja predsednik kranjskega izvršnega sveta **Milan Bajželj** na vprašanje, kakšne so osnovne značilnosti osnutka kranjske resolucije, ki je prav sedaj v javni razpravi.

V osnutek resolucije smo zapisali, da je v letu 1982 ključna naloga bistveno povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilno področje – kakšne obveznosti potem čakajo kranjsko gospodarstvo?

»Obveznosti niso ravno majhne, vendar pa nikakor niso neuresničljive, saj pričakujemo, da se bodo sedanjim delovnim organizacijam, ki zadnji dve, tri leta močno povečujejo svoj izvoz, pridružile še nekatere, ki možnosti prodaje svojih izdelkov na tuji, predvsem zahodni trg, še niso ali pa sploh zelo malo proučile. Prihodnje leto naj bi izvozili za 173 milijonov dolarjev, to je za 7,4 odstotka več kot letos, od tega naj bi se prodaja na zahodni trg povečala za 11 odstotkov. Kranjsko gospodarstvo ima namreč cilj, da s postopnim zviševanjem izvoza v tem srednjeročnem planu v letu 1985 doseže dvakratno vrednost izvoza leta 1980, to pa pomeni, da bi gospodarstvo moralo izvoziti na tuje izdelkov v vrednosti 20 odstotkov celotnega prihodka. To pa so vsekakor realni okviri za srednje razvito gospodarstvo kranjske občine.«

Druga važnejša področja, s katerim se ukvarja resolucija, je zaposlovanje, pri tem pa je še dosti dilem, mar ne?

»Da, v javni razpravi naj bi razčistili nekatera vprašanja okoli zaposlovanja v prihodnjem letu. Resolucija predvideva za prihodnje leto 1-odstotni porast zaposlenosti v občini. Predvsem si v kranjski občini za prihodnje leto prizadevamo, da bi ohranili polno zaposlenost. Menim, da se v občini lahko, dokler izvoz narašča, dviga produktivnost dela, raste tudi proizvodnja – na teh kvalitetnih kazalcih nadaljnjega razvoja tudi v resoluciji planiramo povečevanje zaposlenosti. Planirano enoodstotno povečanje zaposlenosti niti ne bo pokrilo naravnega prirasta, vendar pa so večji problemi glede takoimenovanega strukturnega neskladja in sicer med potrebami organizacij združenega dela in kadri, ki prihajajo iz šol. OZD namreč v svojih planih preveč upoštevajo zaposlovanje le s tehnološkega vidika. Sprememba programov razvoja, postopno izboljševanje kadrovske strukture, racionalizacija poslovanja so sicer naloge za daljše obdobje, vendar pa že resolucija za leto 1982 prinaša vrsto aktualnih nalog glede zaposlovanja, kot so na primer obveznost, da imajo pri zaposlovanju prednost mladi delavci, kadrovski štipendisti in drugi.«

V osnutku resolucije je predvidena rast dohodka za 2,5 do 3 odstotke, fizični obseg proizvodnje v industriji naj bi porastel za 4,5 odstotka, družbena produktivnost pa naj bi bila večja za poldrug do dva odstotka. Kako to doseči?

»Planirana rast proizvodnje je realna ob vsaj takšni preskrbljenosti trga, kot je bila letos. Odvisna pa je tudi od tega, če si bodo delovne organizacije, ki izvažajo, lahko s tem tudi zagotovile zadostne količine nekaterega reprodukcijskega materiala iz uvoza. Sicer pa naj bi se prihodnje leto, to smo zapisali v resolucijo, v kranjski občini nadaljevali izboljšava organizacije dela, povezovanje med organizacijami in drugo; predvsem kaže uveljavljati reorganizacijo Iskre Elektromehanike, KŽK in MIG ter Živil in Centrala. Prav tako bo v letu 1982 treba nadaljevati začeto povezovanje organizacij združenega dela v komunalni dejavnosti in gradbeništvu, proučiti organiziranost projektantskih organizacij in nekaterih drugih, ki jih na primer zahteva zakon o cestah. Učinke takšnega povezovanja pričakujemo že naslednje leto.«

L. M.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Zaposlenost na Gorenjskem

V obdobju od januarja do konca septembra je bilo ...enjskem v družbenem in zasebnem sektorju ...nih 81.643 delavcev, od tega v gospodarstvu ...(industrija 43.659) in v negospodarstvu 9173 ...ev. V zasebnem sektorju je bilo zaposlenih 1936 ...ev.

...poslovanje kaže v primerjavi z gibanji v enakem ...razdobju nekoliko boljše rezultate. Vendar ...devetmesečja ugotavljamo, da se letos trend ...ženega gibanja iz preteklega leta nadaljuje in ...ovaja politika restriktivnega zaposlovanja.

...primerjavi z devetimi meseci lanskega leta je ...zaposlenost v gospodarstvu nižja za 0,2 ...v industriji pa za 0,1 odstotka, medtem ko je ...primerjavi z decembrom porasla v septembru za 0,7 ...Povečanje števila zaposlenih v septembru je ...z zaposlovanjem učencev in štipendistov ...priliva iz šol. Na nizko zaposlenost v gospo- ...vplivajo predvsem težki pogoji gospodarjenja, ...po povečanju produktivnosti in od- ...sebnih dohodkov od rasti dohodka.

...področju negospodarstva beležimo sicer v pri- ...z enakim razdobjem preteklega leta 2,3-od- ...porast, vendar gre pri porastu pretežno za ...cijske spremembe oziroma aktiviranje inve- ...ki zahteva tudi ustrezno število dodatnih ...

...ducijske stopnje rasti za leto 1981 in njihova ...mesečna realizacija je bila po občinah naslednja:

Občina	Resolucija 81	Indeks rasti I-IX/81 / I-IX/80	IX/81 / XII/81
Jesenice	1,0	99,3	100,3
Kranj	1,6	101,1	100,9
Kranj DO	1,5	99,1	101,4
Škofja Loka	1,6	100,7	101,9
Tržič	1,5	99,5	100,3
REGIJA		100,3	101,0

Konec oktobra je bilo na Gorenjskem prijavljenih 799 iskalcev zaposlitve, od tega 63 odstotkov žensk. Med iskalci je bilo 30 iskalcev prve zaposlitve, do 26 let je starih 51 odstotkov, teže zaposljivih pa kar slabih 29 odstotkov. Brezposelnih je bilo na Gorenjskem 1 odstotek vseh zaposlenih.

Število brezposelnih počasi, a neprestano narašča. Opozoriti pa je treba tudi na spreminjanje njihove kvalifikacijske strukture, saj se povečuje delež strokovnih kadrov. Kvalifikacijska struktura brezposelnih je bila konec oktobra takale: nepriučeni in priučeni – 49,1 odstotka, delavci s poklicno šolo 20,3 odstotka, s srednjo 23,6 odstotka, z višjo 4 odstotki in z visoko 3 odstotki.

Med evidentiranimi brezposelnimi se v regiji pogosteje pojavljajo tile poklici:

– pri ozkem profilu: delavec brez poklica, pomožni delavec, pomožni administrator, sobarica, varuhinja, natakarski pomočnik, pomožni gostinski delavec;

– pri širokem profilu: prodajalec, administrator, voznik tovornjaka, avtomehanik, kuhar, frizer za ženske, natakar, zidar, ključavničar, krojač za ženske obleke, fotograf;

– profil tehnik: gimn. maturant, ekonomski tehnik, med. sestra, gradbeni in administrativni ter strojni tehnik, tekstilno-kemijski tehnik, živ.-veterinarski tehnik, gradbeni tehnik visoke gradnje in med. sestra babica ter likovni tehnik;

– profil inženir: ekonomist in organizator dela;

– profil dipl. inženir: dipl ekonomist, dipl psiholog.

Mimi Pintar

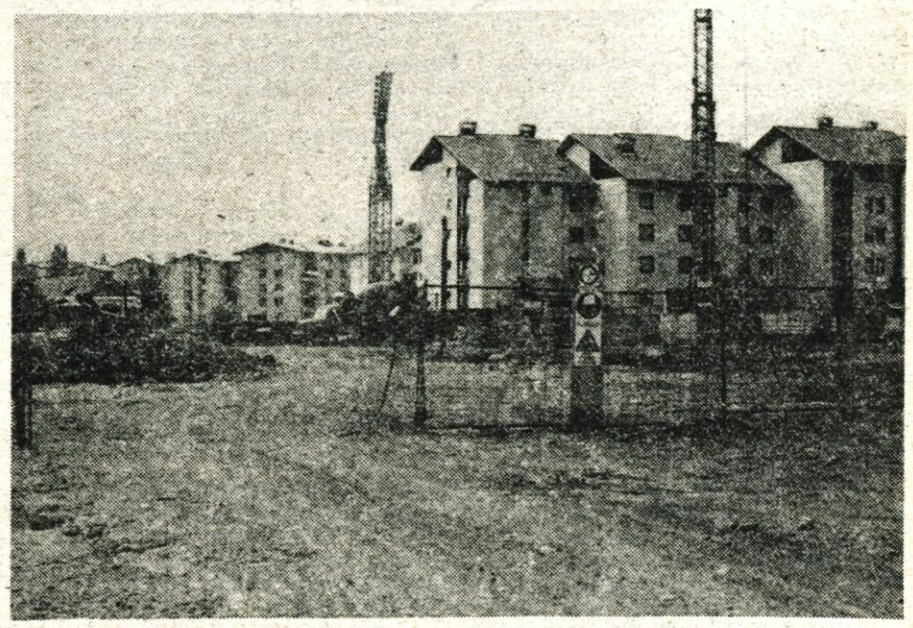

V Radovljici gradijo

Radovljica – V okviru družbene usmerjene gradnje stanovanj v radovljiški občini je danes v Radovljici več stanovanjskih gradbišč. Tako gradijo tri nove stanovanjske bloke na Jaršah pri Bledu, kjer naj bi dva zgradili do aprila prihodnjega leta, en stanovanjski blok pa bo vseljiv predvidoma še letos. Vsak blok na Jaršah ima po 35 stanovanj, stanovanja pa so kupile delovne organizacije z Bleda in okolice, etažni lastniki, zasebni lastniki.

Obenem se nadaljuje gradnja v največjem stanovanjskem naselju občine, v Cankarjevem naselju v Radovljici, kjer je zdaj v gradnji 67 stanovanj. Rok za izgradnjo bloka je leto dni in predvidevajo, da bo gradnja končana septembra prihodnje leto.

Na Posavcu gradijo v okviru precejšnje zasebne stanovanjske gradnje še stanovanjski blok, v katerem bo 22 stanovanj, namenjenih večinoma delavcem Iskre Otoče. Zasebna gradnja poteka v okviru zadružne gradnje zadruge DOM iz Radovljice, ki že nekaj časa izredno uspešno deluje in v okviru katere si je že več zasebnih graditeljev pridobilo zazidljive parcele. Na Posavcu bo stal en sam stanovanjski blok, ki so ga začeli graditi 30. oktobra, rok izgradnje pa je leto dni. Le-ta je posebno zanimiv, ker bo ogrevan s trdim gorivom.

Razen tega so se v okviru stanovanjske soseske na Jaršah odločili, da zgradijo za trg tudi garažne bokse in za zdaj bodo zgradili 46 garažnih mest.

V zaključni fazi so tudi že priprave da izgradnjo 12-stanovanjskega bloka v Stari Fužini v Bohinju.

D. K.

O Termiki razpravljal svet za varstvo okolja

Oreh nezaupanja ni strt

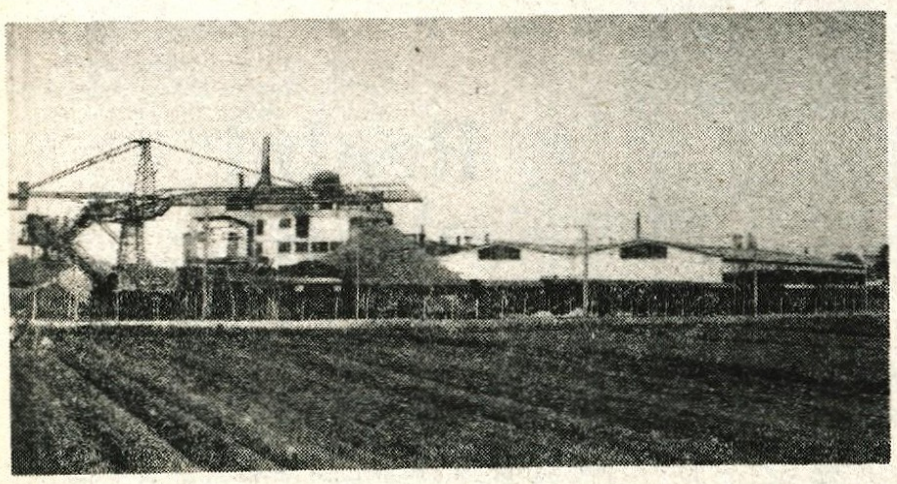

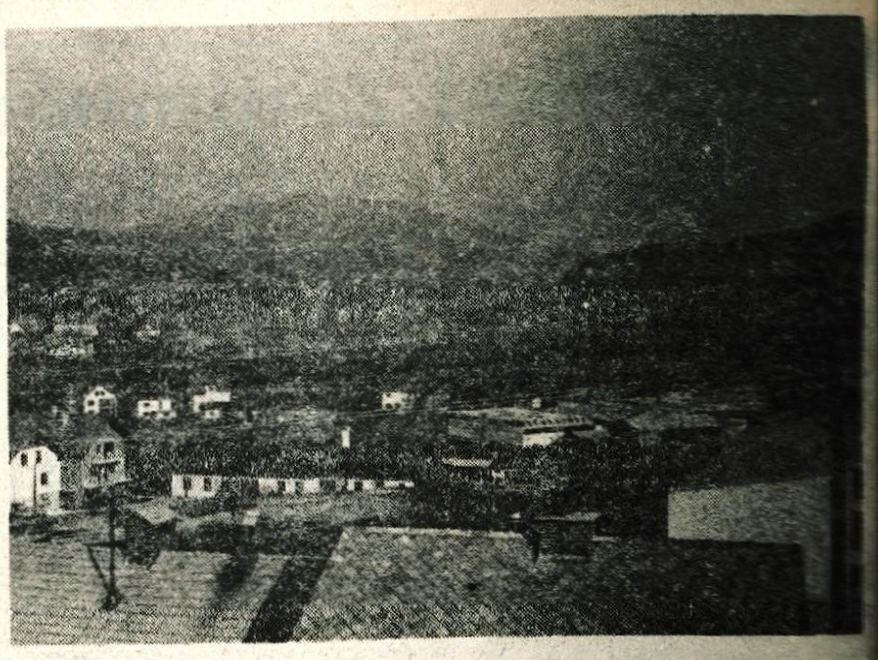

Pisali smo že o nameri škofjeloške Termike, da na Trati zgradi novo tovarno kamene volne ter o zahtevi krajanov, da pred tem na sedanjih dveh proizvodnih linijah namesti čistilne naprave, da tovarna ne bo več zastrupljala okolja. Sporu, problem lahko brez zadrege tako imenujemo, še ni videti konca. Oreh nezaupanja je tako trd, da ga bo zelo težko streti.

Nedavno je o problematiki Termike razpravljal letos osnovani družbeni svet za vprašanja prostora in za varstvo okolja občine Škofja Loka in se tako spoprijel s prvim žariščem onesnaževanja okolja v škofjeloški občini. Tudi druga bodo prišla na vrsto, saj si je družbeni svet v svoj delovni program zapisal sanacijo onesnaževalcev okolja in skrb, da do novih ne bo prišlo.

Da bo delo družbenega sveta težko, je nazorno pokazal primer Termike. Razprava je vprašanje docela odprla in ga odprtega tudi pustila, saj zaključkov enostavno ni bilo moč sprejeti. Na eni strani je stala Termika s svojo zahtevo, da na Trati zgradi novo tovarno oziroma sedanjima dvema doda še dve proizvodni liniji, s katerih bo prihajal nov izdelek, tako imenovana lahka volna. Termikini izolacijski materiali so v zdajšnji energetski krizi res upravičeno prednostni in imajo zaradi izvoza v zdajšnjih zaostrenih gospodarskih razmerah tudi svoj pomembni devizni učinek.

Toda če pred petnajstimi leti, ko so na Trati postavili Termikino tovarno, niso kaj dosti razmišljali o njenem vplivu na okolje, je zdaj ekološka zavest krepkejša in ljudje, ki žive v onesnaženem okolju, postavljajo zdravje pred denar.

Napaka je bila torej storjena že pred petnajstimi leti, v teku let pa jo je Termika še sama povečala. Storila ni nič, čeprav bi morala, da strupeni, modrikasti dim ne bi več grenil življenja ljudem, ki bivajo ob tovarni, kmetom, ki jeseni z grenkobo gledajo, kako se koruzni storži že na njivi osipljejo kot suhe smrekove veje, kako jim v klavnici pravijo, da ima živina, ki jo pripeljejo, bolna jetra.

Res Termika na Trati ni edini onesnaževalec okolja, toda njive ob tovarni so zgovoren dokaz, da je največji. Modrikasti dim, ki često ovija železniško postajo in LTH poslovno zgradbo. Tudi zdravniki pravijo, da ja na Trati nekaj hudo narobe, saj so konec novembra lani procentualno zabeležili tolikšno število za astmo obolelih otrok kot leta 1974 v Celju, ko je bilo onesnaženje najbolj kritično.

Ne moremo reči, da v Termiki danes ni prizadevanj, da bi onesnaževanje odpravili, saj so krajanom obljubili, da bodo to storili, preden bodo zgradili novo tovarno. Nekaj opreme je že prišlo iz uvoza, investicijo o sanaciji so pripravili. Toda stvar se je zapletla, saj je bila sanacija uvrščena med negospodarske investicije in republiška komisija za presojo investicij je njeno obravnavo preložila. Zato je Termika na zasedanje družbenega sveta prišla z željo, da bi sanacijo le zastavila in istočasno začela graditi novo tovarno.

Toda nezaupanje se je tako nakopičilo, da ji krajani ne verjamejo več. V predlogu vidijo le gradnjo nove tovarne. Hočejo dejanja, ne zgolj obljube. Dejanj pa doslej še ni bilo.

Če torej skušamo oceniti, kaj je dala razprava na družbenem svetu za vprašanja prostora in za varstvo okolja, lahko rečemo, da je storjen korak naprej le v pogledu ravni razpravljanja. Vprašanje Termike se ne razrešuje več le v odnosu tovarna in krajani, ne pojavlja se več le kot občasne pripombe ob drugih zadevah na zasedanjih občinske skupščine, na sejah izvršnega sveta ali kmetijsko zemljiške skupnosti, temveč so k razpravi na enem mestu pritegnjeni vsi, tudi družbenopolitične organizacije. Dolžnost družbenega sveta pa je tudi, da pritegne vsa strokovna mnenja.

Prav slednjih pa na prvi obravnavi problematike Termike ni bilo dovolj. V zraku je obviselo mnenje Sepo študije, da lokacije na Trati ne priporoča. Torej ne pravi ne da, ne ne. Veliko besed je bilo izrečenih o zastrupljanju zraka, malo o vodi. Sorško polje, na robu katerega stoji Termika, je rezervat pitne vode za Škofjo Loko, Kranj in Ljubljano. Za podtalnico predstavlja Termika potencialno nevarnost onesnažitve s fenoli. Drugače povedano, četudi bodo čistilne naprave nameščene, obstaja nevarnost okvar. Kemiki so resda v laboratorijih dognali postopke izločanja fenola, toda v praksi jih še niso preverili.

Ne nazadnje lahko rečemo, kako poučen je primer Termike. Kako se lahko maščujejo napake v preteklosti. Če bo Termika novo tovarno vendarle zgradila, bo učinek investicije znatno manjši, kot bi bil, če lokacija ne bi bila sporna. Termikinim strokovnjakom ne bi bilo treba porabiti toliko moči za pripravo investicije in nova tovarna bi morda že stala.

M. Volčjak

Gorenja vas ob dnevu republike

Zdravstveni dom, vodovod in tovarna

Dan republike bodo v Gorenji vasi počastili s pomembnimi delovnimi zmagami; namenu bodo predali zdravstveni dom z lekarno, vodovod od Trebije do Todraža in novo proizvodno halo Jelovice – tozda Jelobor

Gorenja vas – V tej krajevni skupnosti bodo letošnji dan republike proslavili zelo slovesno in kar s tremi pomembnimi delovnimi zmagami. Namenu bodo predali nov zdravstveni dom z lekarno, vodovod Trebija – Gorenja vas – Todraž in proizvodno halo tozda Jelobor Gorenja vas. Osrednja proslava bo v soboto, 28. novembra, ob 14. uri v novih prostorih Jelobora.

Načrti za novi zdravstveni dom so bili izdelani pred več kot desetimi leti in določena je bila tudi lokacija v središču Gorenje vasi. Žal do gradnje ni prišlo in zdravstveni delavci so svoje delo morali opravljati v premajhnih in neustreznih prostorih, zaradi česar so imeli škodo predvsem bolniki.

Z novo stavbo se odpirajo nove razvojne možnosti, seveda, če bodo dobili tudi ustrezne strokovne sodelavce. Nova postaja ima namreč poleg rednih ambulant tudi laboratorij, fizioterapijo in zobni rentgen, ambulanto za varstvo žena, otroško posvetovalnico, ambulanto za medicino dela, dve zobni ambulanti in sodobno zobotehniko. V novem domu je tudi predavalnica, kjer bodo zdravstvena predavanja, tečaji prve pomoči, tečaji za nego bolnika na domu in podobno.

Ker pa še niso dobili vse opreme za zobne ambulante, prihodnji teden še ne bo moč popravljati zob v novem zdravstvenem domu in bo na to treba še nekaj časa počakati.

V novem zdravstvenem domu imajo prostore tudi lekarna. Kot zanimivost naj omenimo, da bo opremljena s pohištvom iz stare lekarne, ki je zelo dobro ohranjeno, vendar tako staro, da ima že zgodovinsko vrednost. Nova lekarna bo ob zdravstvenem domu začela poslovati v novem letu.

Tudi oskrba z vodo je že nekaj časa pestila Gorenjevaščane. Tega so občutili predvsem tisti, ki imajo hiše v višjih predelih, saj vodovod premerom 10 cm in pretokom 1 litra na sekundo ni mogel zagotavljati dovolj vode.

Gradnja vodovoda od Trebije navzdol je bila predvidena tudi v ureditvenem načrtu Škofje Loke 1967. leta ter tudi v planskih dokumentih za obdobje 1981–85. Ker je to dolgoročna rešitev, so gradnjo podprli tako občina kot OSK, krajevna skupnost Gorenja vas in rudnik. Vodovod bo pretakal 5 litrov vode na sekundo, predvidena poraba pa naj bi znašala manj kot 20 litrov na sekundo. Dolžina vodovoda je 5184 metrov.

Predvidena je tudi gradnja vodovoda do Poljan in Hotóvelj, kjer bi se vezal na vodovod Hotovlje – Škofja Loka. Tako bo vodovod od Trebije prek Škofje Loke in Kranja povezan s cevovodom celo do Tržiča. To pa pomeni, da si v nujnih primerih lahko pomagajo na velikem območju.

Ob dnevu republike bodo v Gorenji vasi odprli tudi novo halo v Jelovici – tozdu Jelobor. Poleg sedanjih 900 metrov delovnih površin bodo pridobili še 1600 kvadratnih metrov skladiščnih in proizvodnih prostorov, tehnološko bolj urejeno proizvodnjo in računajo, da bodo produktivnost ob enakem številu zaposlenih lahko povečali za 15 odstotkov ter zagotovili večjo požarno varnost.

Investicijo so uresničili ob veliki zavzetosti vsega kolektiva, tako obrata v Gorenji vasi kot na Savodnju, ki sta po delovnih uspehih med najboljšimi v Jelovici.

L. Bogataj

Avtobusne zadrege na relaciji Kranj – Ljubljana

Težave z avtobusnim prevozom so bolj pravilo kot izjema pri vsakdanjih poteh na delo ali v šolo. Najbolj pa jih je občutiti ob konicah, navsezgodaj zjutraj in ob drugi uri popoldne, ko avtobuse polnijo vsi uporabniki javnih prevoznih sredstev. Kaže, da smo se tega navadili, saj je redkokdaj slišati kaj drugega kot pridušene kletvice.

Vendar so se tokrat oglasili mladi, srednješolci in študentje, ki vsako jutro od pol sedme do pol osme ure potujejo iz Kranja v Ljubljano in se med poldrugo in poltretjo uro vračajo. Alpetourov avtobus odpelje iz Kranja vsakih nekaj minut, vendar je kljub temu vsak pretesen za vso množico, ki bi rada vanj. Pa so si kranjski šolarji, ki se po sili razmer izobražujejo v Ljubljani, zaželeli še dodatnih avtobusov. Ali pa vsaj to, da bi njihova mesečna avtobusna vozovnica veljala tudi za Integralove avtobuse, ki ob konicah niso tako hudo napolnjeni kot domači. Da se njihovim pobudam ne da ustreči in da bo še nekaj časa ostalo pri pobožnih željah, se je izkazalo potem, ko se je delegacija vozačev zglasila na sedežu Alpetoura in skušala uveljaviti svoje predloge.

Tam pa so spoznali, da so se dotaknili občutljivega področja, kjer ima prvo besedo denar. Spoznali so, da je nekaj avtobusov, ki zjutraj z majhnimi časovnimi razlikami zapuščajo kranjsko avtobusno postajo, že zdaj dodatno uvedenih. Pri Alpetouru so jim tudi povedali, da javni prevoz zahteva precejšnja finančna sredstva, zadnje čase pa jih pestijo tudi izgube. Ekonomska računica se na rednih avtobusnih progah nikakor ne izide, zato so se iz denarnih zadreg prisiljeni reševati z izrednimi vožnjami. Želje po novih avtobusih, ki jo izrekajo dijaki in študentje, bržkone ne bodo mogli potešiti, saj so razmišljali celo o ukinitvi nekaterih, ki so jih prej uvedli ob konicah in so zdaj največje leglo izgub. Avtobuse imajo namreč tako razporejene, da bi jih zdaj vsako preurejanje pripeljalo v slepo ulico. Seveda se podjetje zaveda, da dolgo tako ne bo šlo. Zaradi bencinske draginje se vse več ljudi odloča za javna prevozna sredstva. Avtobusna podjetja pa so v zadregi, saj ne premorejo tolikih zmogljivosti, da bi zadostovale za vse uporabnike. Sredi prihodnjega leta bodo vsa avtobusna podjetja v Sloveniji sklenila dogovor o cestnem križu, tedaj pa si obetajo tudi rešitev vprašanja konic.

Kaj pa inačica, da bi mesečna karta študentov veljala za obe avtobusni podjetji Alpetour in Integral? To bi zahtevalo dolgotrajna dogovarjanja in ne bi bilo kmalu rešeno. Že tako ima mesečna karta svojo zgodbo. Šolarju s skromno štipendijo pomeni nakup vozovnice vsak mesec precejšen izdatek. Toda lastnik ne plača polne cene, pač pa precejšen delež prispeva tudi avtobusno podjetje samo. Za slednje to predstavlja večji izdatek, kot si lahko predstavljamo, prav zato se pojavlja težnja po »zunanji pomoči«. Pri Alpetouru pravijo, da denarna soudeležba na primer izobraževalne skupnosti ne bi bila prav nič odveč, saj bodo v prihodnje le na ta način lahko mladini denarno olajšali ne več ceneno pot v šolo.

Tegob vsakodnevnih selitev ni zanemarjati, posebej še, če se iz leta v leto zaostrujejo. Kranjski študentje, ki so se s posredovanjem mladinske organizacije obrnili na avtobusno podjetje Alpetour, sicer ob črnogledih napovedih kranjskih javnih prevoznikov niso posebno potolaženi. A njihovim prošnjam so vsaj prisluhnili in dokazali, da so se njihovim problemom resno posvetili.

D. Žlebir

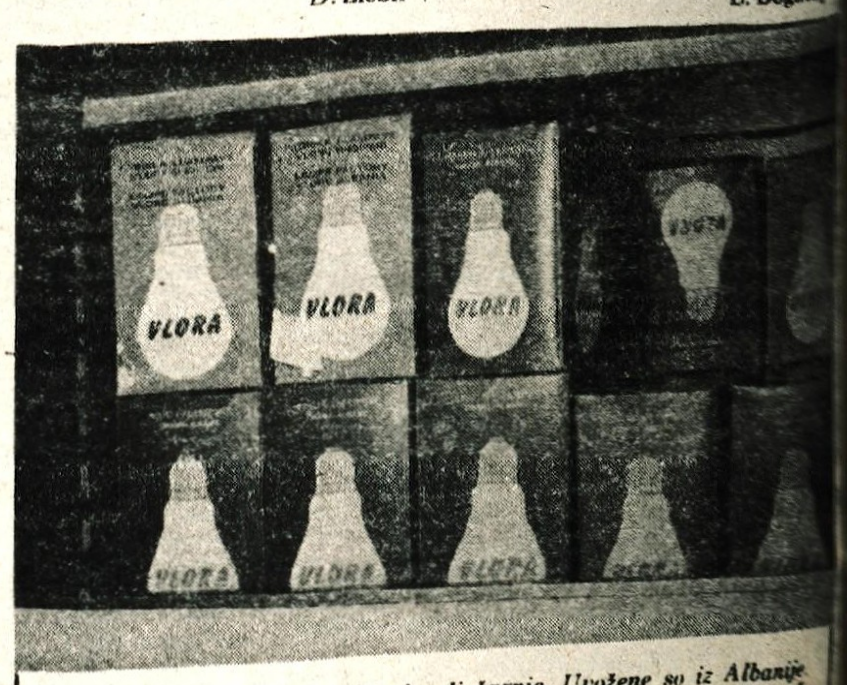

V trgovinah je zadnje čase dovolj žarnic. Uvožene so iz Albanije. Naše žarnice pa se menda precej ceneje kupijo takoj za mejo. Foto: I. Kokalj

Jezikovno razsodišče (46)

Na televiziji slovensko besedo

S. J. iz Škofje Loke nam je pisal med drugim tole:

»Pričakujem, da se bo razsodišče opredelilo do sinhronizacije risank na TV Ljubljana. Vsi studiji JRT vrtijo risanke istočasno. V Zagrebu in Beogradu so praviloma sinhronizirane v njihovo besedo, kar je za otroke edino sprejemljivo, Ljubljana pa vztrajno sili otroke z napisi, zato veliko otrok rajši gleda neslovenske programe. Prepričan sem, da s tem delamo veliko škodo slovenščini.«

Na naši televiziji ne mislijo tako, saj je Jože Erman v prilogi Dela za RTV še avgusta zapisal: »Ko prevzemamo oddaje neposredno iz programa katerega izmed jugoslovanskih TV studiov, jih žal ne moremo opremljati s podnapisi; takšne so npr. dopoldanske oddaje šolske TV, mladinske in kmetijske oddaje, razni neposredni prenosi itd.

Ob takem gledanju se ni čuditi, da bi nekateri televizijci radi varčevali – na račun slovenščine! Kakor smo brali v Delu 2. 10., je bil na seji skupščine RTV Ljubljane izrečen predlog, naj bi »namesto podnaslavljanja filmov in morda tudi drugih tujih programov v slovenščini prevzemali srbohrvaško podnaslavljanje programa«. Res so delegati predlog ostro zavrnili in poudarili, da bi »obetani prihranek (ki bi bil majhen) posegel v enega izmed temeljev programske politike slovenske televizije«. Grozljiva pa je že misel, da se nekateri slovenski televizijci sploh ne zavedajo škode, ki bi jo njihovo ravnanje lahko prizadelo slovenščini. Drugod po svetu si sinhronizirajo celó filme za kino; da bi po televiziji (ob kakem neposrednem prenosu) poslušali še kaj drugega v nedomačem jeziku, jim še na misel ne pride. Tako je pri narodih, ki se nimajo bati za svoj jezik. Slovenščina pa je danes v javni rabi izpostavljena toliko tujim vplivom, da jo moramo **reševati**, ne samo varovati.

Slovenska televizija bi zatorej morala misliti na to, da prej ali slej sinhronizira v slovenščino še tiste oddaje, ki jih doslej ni, saj bi se, če izvzamemo redke neposredne prenose, za vse druge oddaje našel način, da bi jih slovenski gledalci poslušali v svojem jeziku. A kako naj to pričakujemo od nje, ko bi bili nekateri njeni delavci pripravljeni odpraviti še tisto sinhronizacijo, ki jo že imamo?!

Razsodišče vabi vse, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov: Sekcija za slovenščino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL Slovenije, 61000 Ljubljana, Komenskega 7.

Doher slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

Operni večer na Jesenicah

Petek, 20. novembra, so na Jesenicah podelili letošnje Čufarjeve plakete, priznanja za dosežke v kulturi – Slovesno podelitev, ki je napolnila dvorano jeseniškega gledališča, so lepo zaključil z zelo uspelim umetniškim delom večera, v katerem so nastopili solisti opere SNG iz Ljubljane

Jesenice – S Chopinovo glasbo pianistka Nataša Kerševan v petek, 20. novembra, uvedla slovesno podelitev letošnjih Čufarjevih plaket. Domačini so napolnili dvorano gledališča in doživeli prijeten večer, ki ga je po slovesni podelitvi plaket izpolnilo operno petje.

Čufarjeve plakete podeljuje jeseniška kulturna skupnost za izjemne dosežke na področju kulture. Doslej jih je v petindvajsetih letih prejelo 48 posameznikov in skupin. Strokovna žirija, ki ji je predsedoval Franc Gracer, izmed predlogov izbrala pet posameznikov. Plakete so prejeli: operni pevec Jaka Jeraša za umetniško pevsko in igralsko udejstvovanje, slikar Janez Ambrožič za dolgoletno ustvarjalno in organizacijsko delo na področju likovne dejavnosti, godbenik Franc Rihtaršič za življenjsko delo na glasbenem področju, fotoamater Franci Črv za dvaindvajsetletno ustvarjalno in organizacijsko delo na področju fotoamaterske dejavnosti in zborovski pevec Franc Legat za dolgoletno pevsko udejstvovanje in za organizacijsko delo na področju kulture.

Čufarjevi nagrajenci so poleg plaket na petkovi slovesnosti prejeli še zbrana dela Toneta Čufarja in spis Dušana Kermajerja »Gorenjstvo v letih 1860–1918«.

Prireditelji so podelitev priznanj lepo zaokrožili z zelo uspelim umetniškim delom večera, v katerem so nastopili solisti opere SNG Ljubljana: sopranistka Olga Gracelj, basist Ivan Sancin in Čufarjev nagrajenec, baritonist Jaka Jeraša, na klavirju jih je spremljala Nataša Kerševan.

Prisluhnili smo arijam iz znanih oper. Občinstvo je pevca in pevko, seveda posebej domačina Jaka Jeraša, navdušeno pozdravilo. Olga Gracelj je zapela dve skladbi Franca Schuberta: Pošta in Ob vodi ter arijo Marfe iz opere Carska nevesta Modesta Musorgskega, ki so jo na Jesenicah prvič slišali. Jaka Jeraša se je predstavil z monologom kneza Igorja iz istoimenske opere Aleksandra Borodina, z arijo Renata iz Verdijeve opere Ples v maskah ter s Kuharjevo skladbo Slovo partizana. Ivan Sancin je zapel arijo kneza Gremina iz opere Jevgenij Onjegin Petra Iljiča Čajkovskega, arijo kralja Filipa iz Verdijeve opere Don Carlos. Navdušujoč aplavz pa je doživel odlični basist Ivan Sancin, tržaški Slovenec, ki že vrsto let ustvarja na odru ljubljanske opere. Zapel je song iz skladbe, ki sta mu jo posvetila rojaka, tržaška Slovenca, pesnik Filip Benedetič in pianist ter skladatelj Aleksander Vodopivec. Skladba doslej še ni bila izvedena in jeseniškemu občinstvu je pripadla čast, da prvo sliši njen song. Olga Gracelj in Jaka Jeraša sta zapela še duet komisarja Janeza in dekleta Slavke iz opere Kri v plamenih Radovana Gobca. Napisal jo je med pohodom 14. divizije na Štajersko, po resničnih dogodkih na Kozjanskem. V opernih hišah še ni bila izvedena, posnela jo je televizija.

Privlačno in pisano sestavljen spored opernega večera so operni solisti še podaljšali in tako ustregli občinstvu.

M. Volčjak

Dobitniki Čufarjevih plaket

JAKA JERAŠA

Operni pevec in igralec Jaka Jeraša izhaja iz jeseniške družine, v kateri je bila glasba doma. Peti je v šolskih zborih, v pevskem zboru France Prešeren v Kranju, v mešanem pevskem zboru DPD Svoboda Javornik, v moškem zboru ter na produkcijah in koncertih glasbene šole, pri folklorni skupini DPD Svoboda Tone Čufar, v okvirih razstav Dolika. Želja po poglobljenem izpopolnjevanju ga je vodila na študij solo petja v Ljubljani. Študij je ob delu uspešno končal leta 1970 postal solist SNG Ljubljana. Jeseniškemu občinstvu so še vedno v spominu odlično zapete vloge iz opere Mirko dukat in operet Melodije v Pri belem konjičku ... Kot amaterskega gledališča Tone je odigral še petnajst drugih in kar dvestodvajsetimj pred-

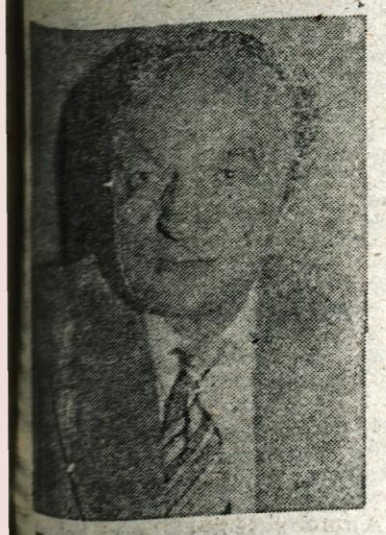

FRANCI ČRV

Vodja foto kluba Andrej Prešeren Jesenice, fotoamater prve stopnje, nosilec naziva mojstra FSJ in dolgoletni organizator fotoamaterske dejavnosti v jeseniški občini Franci Črv s svojimi deli sodeloval na mnogih razstavah doma in na gostovanjih v tujini. Za svoje fotografije je prejel že več kot petdeset nagrad. Največji uspeh je dosegel z prvim mestom na mednarodni razstavi treh dežel v Avstriji, ter se je predstavil s samostojno razstavo Kriiinšestdesetih fotografij z naslovom: Narava – človek – šport v Wolfsbergu v Avstriji. Že tri leta je predsednik kluba, ima zadnja leta pomembno razstavno dejavnost v slovenskem prostoru, po zaslugi pa ima klub dobre stike v tujino.

FRANC RIHTARŠIČ

Glasbenik, dirigent in vzgojitelj glasbenikov Franc Rihtaršič je dvaindvajsetimi leti vključil v delo Krekovo godbo na Jesenice, kjer je igral vse do okupacije. Malka med okupacijo je bil se je v godbo NOV Jeseniškega odreda, po vojni pa v sindikalno godbo jeseniške železarne. V svojem dolgem petinpetdesetletnem glasbenem udejstvovanju je vzgojil več kot trideset mladih godbenikov, ki še danes tvorijo jedro pihalnega orkestra jeseniških železarjev. Nekaj let je bil dirigent godbe na pihala na Hrušici. Za svoje dolgoletno delo je prejel bronasto, srebrno in zlato Gallusovo značko, priznanje ZKO Slovenije.

JANEZ AMBROŽIČ

Slikar amater, organizator likovne dejavnosti in predsednik ZKO Jesenice Janez Ambrožič je že osemnajst let eden najbolj delavnih slikarjev likovnega kluba Dolik pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. S svojimi deli je sodeloval na vseh kolektivnih razstavah kluba. V tem obdobju je izpopolnil svoj likovni izraz. Udeleževal se je tudi različnih slikarskih kolonij. Na platnih realistično upodablja predvsem lepote gorenjske krajine. V slikarskih kolonijah pa je zajel tudi nekaj širšega slovenskega prostora, ki hitro spreminja svojo podobo. Več let je bil predsednik likovnega kluba in je z vodenjem in s svojo kritično mislijo veliko prispeval k razmahu likovne ustvarjalnosti in njene kvalitete.

FRANC LEGAT

Pevec, igralec in organizator kulturnega življenja Franc Legat se je takoj po vojni vključil v kulturno-prosvetno delo v rodni Zabreznici, kjer je delaven še danes. Vse do leta 1968 se je ukvarjal z igralstvom in igral v otroških in partizanskih igrah. Nekajkrat se je preizkusil tudi kot režiser. Njegove organizacijske sposobnosti so prišle najbolj do izraza pri ustanavljanju okteta DPD Svoboda Žirovnica leta 1962, ko je zbral pevce, poskrbel za opremo in organiziral nastope doma in v zamejstvu. Pri ZKO Jesenice je predsednik komisije za sodelovanje z zamejstvom. Največ zaslug ima kot pevec, saj je od leta 1949 do danes pel v vseh zborih naših znanih zborovodij: Žgajnerja, Mejača, Bodovčeve, Jenca, Ulage in Škoberneta. Tri leta je pel tudi pri Akademskem zboru v Ljubljani.

Zadnja »Svatba«

Kranj – Drevi ob 19.30 bo Prešernovo gledališče zadnjič uprizorilo »Svatbo« Rudija Seliga, izredno uspelo predstavo pretekle gledališče sezone. Če je morda še niste videli, ne zamudite torej zadnje priložnosti.

Nove razstave v Kranju

Kranj – V kranjskih razstaviščih bodo v sredo, 25. novembra odprli nove razstave. V Prešernovi hiši bodo ob 18. uri odprli razstavo **Partizanski tisk na Gorenjskem,** ki so jo Gorenjski muzej, Osrednja knjižnica iz Kranja ter Zgodovinski arhiv, enota iz Škofje Loke pripravili v počastitev 40-letnice vstaje in ustanovitve OF, dneva republike in Prešernovega praznika. V kletnem razstavišču pa bodo odprli razstavo del francoskega fotografa **Pierra Ives Secretina.**

V mali galeriji Mestne hiše bodo ob 18,30 odprli razstavo **Mala grafika na Gorenjskem,** v stebriščni dvorani pa razstavo del fotografa **Milenka Pegana.** V stebriščni dvorani pa bodo ob 19. uri odprli razstavo iz zbirke družbeno angažiranih risb avstrijskega slikarja **Helmuta Kurz-Goldensteina.**

Neverjetni polet

Kranj – V lutkovnem gledališču GLG v gradu Kiselštajn bo v četrtek, 26. novembra ob 16. in ob 17. uri gostovala lutkovna skupina Osnovne šole Brezovica z lutkovno igrico Marjana Marinca Neverjetni polet.

Srečanje z Božom Kosom

Kranj – Pionirska knjižnica iz Kranja vabi na otvoritev razstave in srečanje z ilustratorjem in urednikom Božom Kosom, ki bo v prostorih knjižnice v sredo, 25. novembra, ob 17. uri.

Razstavo knjižnih in originalnih ilustracij Boža Kosa ter pregledno razstavo revije Ciciban si boste lahko ogledali do srede decembra. Za skupinski ogled se vnaprej dogovorite v knjižnici.

Dimčo Pavlov spet v Kranju

Ob samostojni razstavi reliefne plastike leta 1976, ki jo je Dimčo Pavlov pripravil v galeriji Mestne hiše v Kranju, smo umetnika, rojenega v bolgarskem Plovdivu in diplomanta akademije za likovno umetnost v Ljubljani in takrat še likovnega pedagoga v Hrovatinih pri Kopru, označili kot svojevrstnega predstavnika plastičnega izraza v našem likovnem prostoru. Svojevrstnega zaradi tega, ker se nam je zdelo, kot da sodi avtor s svojimi plitvimi, lesenimi in živo koloriranimi in v svet simbolov obrnjenimi reliefi v neko drugo sredino, drugačno od tiste, ki ji pripadamo mi.

Druga umetnikova razstava v Kranju pred dvema letoma, za katero nam je slikar poslal iz Plovdiva zbirko risb z ogljem, je pomenila novo stopnjo v umetnikovem razvoju. Nekdanje, kar anatomsko oblikovanje človeškega telesa se je, čeprav vezano na detajl, spremenilo v močno poenostavljeno vizijo, v korpus, rešen vseh motečih podrobnosti, v nekak pravzorec človekove plastične pojavnosti. Poenostavljenost, oblikovna čistost in poudarjena voluminarnost risanih figur Pavlova so spominjale na primitivno kiparstvo, ki mu je naš moderni človek vtisnil svoj pečat, ga napolnil s svojo vsebino in njemu lastno predstavo o plastičnem idealu.

Umetnikova zamisel o vzpostavitvi trdnejšega stika med plastičnimi detajli je ob zdajšnji slikarski razstavi prerasla v tesno sožitje. Nastajajo skupinske, plastično poudarjene figuralne zasnove, nekdanji detajl se počasi spreminja v obsežnejše kompozicijske enote.

Dimčo Pavlov se kot rojen kipar vživlja v svojo slikarsko vlogo kot pripovednik. Še vedno dominantno, plastično občuteno jedro slike spremlja razgibano dogajanje, ki se mu je nekdaj kot kipar moral odpovedati, zdaj pa se mu z vso močo vriva v kompozicijsko zgradbo, jo polni, vendar nikoli ne preplavlja. Še vedno ostaja voluminarno poudarjena figura hrbtenica likovnega dogajanja v sliki. V delu Mož z epoletami se kompozicija, očiščena podrobnosti, vzpne do enkratne monumentalnosti. S sintezo plastične iluzije figuralnega središča in slikarsko ploskovitev obdelave obrobja se nakazuje tudi bodoča pot umetnikovega likovnega razvoja.

Cene Avguštin

Risbe iz mojega bloka

Tržič – V mali tržiški galeriji Kurnikove hiše se te dni predstavlja **fotograf Jože Mally,** po rodu domačin, ki se v svoj kraj vrača z razstavami v paviljonu NOB.

Razstava, ki bo odprta do konca meseca, nas v najboljšem pomenu besede preseneča, ker smo bili mojstra Mallyja vajeni videti skozi njegova fotografska snovanja, s katerimi je dosegel najvidnejša domača in tuja priznanja.

V Kurnikovi hiši – etnografskem muzeju – se nam predstavlja kot risar, in to hoté z bežno iztrganimi listi iz risalnega bloka, na katere se vpisuje kot risar izjemnih kvalitet.

Z naslovom kolekcije »Risbe iz mojega bloka« je zgoščeno povezal svojo prvo táko samostojno predstavitev v celoto. V tem okviru pa lahko zasledimo več različnih tém pogovora svinčnika s papirjem.

V najštevilnejši skupini so zastopana njegova fantazijska rastlinja, ki v mreži razpredajočega steblovja in cvetov skrivajo, vsrkavajo in oklepajo, spet v drugih razklepajo v prostor drobno favno žuželk. Rastlina-žival in žival-rastlina se spletata v mreži črtovja ter se z rahlo nakazanim niansiranjem želita iztrgati iz čisto grafične forme listov risalnega bloka.

V drugo skupino lahko strnemo avtorjevo čisto figuraliko. Tu sega njegov svet v skoroda čisto etnografsko sporočilo, z rahlimi koreninicami pa se dotika birollovske risbe – v delih Trentar, Korošec, in Bosanec. Ta spominja na karikaturo in je prišel najbolj do izraza v Vojvodskem stolu, s katerim Jože Mally že posega v sodobno krizo zamejskih rojakov.

Jedko ironičen, sem in tja pa tudi lahkotno kramljajoč na to razpoloženje je avtor domala v vseh delih, tudi v že prej omenjenem rastlinskem ciklu. V tem smislu sta najmočnejši risbi Pony in Tihožitje v naravi, rahleje pa je to nakazal v zarisu optičnih pomagal in razpoznav Avtoportreta.

Skioptično delujoč triptih Belcev zaključuje to zanimivo in – za prostor, v katerem je – izjemno uspelo postavitev. »Risbe iz mojega bloka« Jožeta Mallyja lahko vidite vsak dan med 16. in 18. uro.

Janez Šter

Knjiga fotografij

Delavska enotnost iz Ljubljane je založila knjigo fotografij Stojana Kerblerja »Haloški človek«. Obsega 80 strani, 66 umetniških fotografij, podatke o avtorju, spremno besedo je napisal Aleksander Bassin. Tekst v knjigi je v slovenskem, srbohrvatskem in angleškem jeziku. Cena knjige je 300 dinarjev, naročite jo lahko pri Delavski enotnosti, Ljubljana Dalmatinova 4. Knjiga je seveda posebej mikavna za fotoamaterje in klubi imajo pri skupinskem naročilu (več kot 5 izvodov) 15-odsotni popust.

Izid literarnega razpisa Kmečkega glasa

Objavljamo izid literarnega natečaja, ki ga je ČZP Kmečki glas razpisal decembra lani.

Žirija prve nagrade ni podelila, dodelila pa je dve enakovredni drugi nagradi (nagrajenca prejmeta po 17.500 dinarjev) piscu povesti »Sence na mavrici« (šifra Mavrica) in piscu povesti »Teden dni vrnitve« (šifra ZK). Tretjo nagrado (10.000 dinarjev) pa je prisodila piscu povesti »Tedaj so cvetele češnje« (šifra Tretja varianta v letu invalidov).

Uredništvo ČZP Kmečki glas prosi vse, ki so se udeležili literarnega razpisa, da čimprej sporoče svoje naslove ali se oglase v uredništvu.

Koncert skupine Buldožer

Naša najuspešnejša rock skupina bo nastopila jutri, v sredo, 25. novembra, ob 19,30 v Delavskem domu v Kranju

Koncerti skupine Buldožer so vedno posebno doživetje. Iz dua Buldožer, ki sta ga pred mnogimi leti sestavljala Marko Brecelj in Boris Bele, je danes nastal rock ansambel s posebnim renomejem. V vseh teh letih je skupina doživljala najrazličnejše spremembe sestave, ki pa niso bistveno vplivale na temeljno usmeritev njihovega glasbenega delovanja. Morda je bil v tem primeru najresnejši odhod pevca Marka Breclja, toda kasnejši dogodki so pokazali, da je to kvečjemu koristilo slovenski pa tudi jugoslovanski rock glasbi. Marko Brecelj in njegov prijatelj Ivan Volarič-Feo sta s svojimi nastopi poživila glasbeno dogajanje, Buldožerji pa vseeno nadaljevali svojo pot. Vlogo pevca je prevzel Boris Bele in že prvi koncerti v tej »okrnjeni« postavi so bili deležni vidnega odobravanja. Kranjsko občinstvo se najbrž še dobro spominja njihovega koncerta izpred nekaj let, ko so skupaj s Pankrti spravili na noge polno dvorano Delavskega doma.

Jutrišnji koncert sodi v okvir turneje, ki jo bodo Buldožerji začeli v Kranju, nato pa že čez dva dni nadaljevali v Splitu, nekak vrh pa bo predstavljala predstavitev v ljubljanski hali Tivoli. Tako bomo na Gorenjskem spet imeli mamljivo priložnost, da se z novo glasbo skupine, ki bo v kratkem izšla na njihovi novi plošči (in menda pomeni poseben preobrat v njihovem delovanju), spoznamo pred ostalim delom Slovenije.

Naj na koncu povemo še trenutno zasedbo vodilne skupine jugoslovanskega rocka, ki ima za seboj poleg številnih nastopov že štiri velike plošče, peta pa kot že rečeno prav v teh trenutkih prihaja na trgovinske police: Boris Bele bo pel in igral ritem kitaro, po prihodu iz vojske bo za orglami in klavirjem spet Borut Činč, po krajšem nastopanju s Pankrti bo solo kitaro spet igral Jani Zmazek, basiral bo dr. Andrej Veble, bobne in tolkala pa bo igral Dušan Vran. Vsi omenjeni obljubljajo, da na koncertu ne bo manjkalo dobre glasbe, zabave in teatralnosti, po kateri pa so Buldožerji tako vedno sloveli.

Marko Jenstrle

RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR

»PLANICA — 2 — NEČLOVEŠKI PREPAD«

Tako je ocenil največjo skakalnico sveta Norvežan Sigmund Ruud, ki jo je prvi opisal v knjigi

Tako dobro in zabavno, kot je bilo skakati ta dan na skakalnici v Planici, ni bilo nikoli več. Mnogi med nami so morali skakalnico preskusiti v polni vožnji. In potlej smo res potegnili izvrstne dolžine. Sverre Lassen Urdahl 79 m, Per Johnson 84 m, Sigmund Guttormsen 82 m, Gregor Höll (Avstrija) 84,5 m, Ulland 80 metrov.

Birger je dosegel 92 m stoje. Spet nov »svetovni rekord«. Ko sem jaz pri 95 m moral v sneg, nihče ni pomislil na to, da je to padec. Spet »svetovni rekord«, spet veselje.

Jugoslovani so se smejali na vsa usta. Navduševali so se nad tem, da smo v njihovi deželi dosegli svetovne rekorde. Sprejema, ki so nam ga priredili ob naši vrnitvi v Ljubljano, ne bo nihče izmed nas, norveških skakalcev, nikoli pozabil. Na postaji je bilo zbrano vse mesto z županom na čelu. Dobili smo lovorove vence, z godbo ter norveškimi in jugoslovanskimi zastavami smo korakali do hotela, kjer so nam pripravili slovesen banket. Zunaj, na ulicah je bila množica ljudi. Stara mestna trdnjava na griču je bila vsa razsvetljena, enako pravzaprav vse mesto. Kadili smo cigare in stegovali noge pod mizo . . .

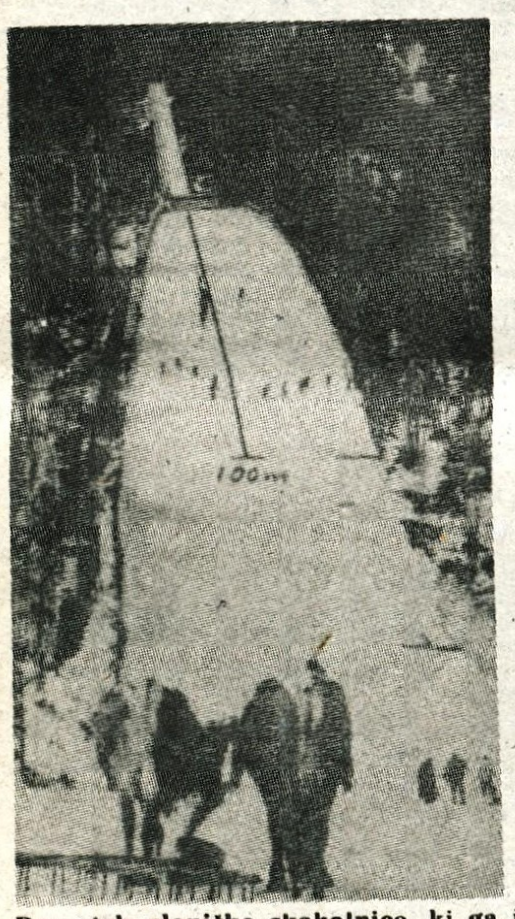

Posnetek planiške skakalnice, ki ga je v svoji knjigi objavil Sigmund Ruud.

Ruudi iz Kongsberga. Na skrajni desni je oče Kemner, sinovi pa so — z desne — Tormod, Sigmund, Birger, Oevin in Asbjörn.

POLOVICA LJUBLJANE NA NOGAH

Pripovedovali so nam, da je bila polovica od 60.000 prebivalcev, kolikor jih je štelo mesto, ta večer na nogah, da nam bi izkazala spoštovanje, enako tudi veliki skakalnici. Ime Planice bo zaslovelo po vsem svetu. Jugoslavija bo postala nova smučarska dežela. Da, to je bilo navdušenje. To je bilo takrat. Naslednje leto so skakalnico izpopolnili, čeprav je mednarodna smučarska zveza dovolj jasno svarila pred velikankami. Odskočišče so premaknili za približno 20 m navzgor in že so sanjali o skokih žez 100 m.

Reidar Andersen, Randmod Sörensen, Sigmund Guttormsen in Fritz Farup so se znašli v Planici skupaj s Poljakom Maruszarsem in nekaterimi Avstrijci. Toda norveška smučarska zveza Norvežanom ni dala štartnega dovoljenja. Ni hotela podpirati lova za senzacijami, v kar so se razvili skoki v Planici.

Na dan pred tekmo je Reidar dosegel 99 m v stoječem skoku, potlej pa je menil, da je mogoče doseči tudi 100-metrski skok.

Toda na dan skokov so norveški skakalci sedeli na tribuni.

Takrat se je vsula nanje toča besed, zmerjali so jih. Videti je namreč bilo, kot da mladeniči niso dovolj pogumni. Občinstvo ni razumelo, zakaj niso hoteli nastopiti.

Skakalno tekmo je dobil Maruszars s skokom 87,5 m.

Istega dne, ko je bila planiška prireditev, je bila tudi tekma v Ponte di Legnu v italijanskih Alpah, kjer je Švicar Kainersdorfer izven konkurence obstal pri 99,5 m. Amaterski trener pri smučarski zvezi Italije je bil to leto Olaf Ulland, ki je na tej tekmi dosegel 103,5 m, vendar je takoj po doskoku padel. Bil je tako prvi človek na svetu, ki je zavestno skočil dlje kot 100 metrov. Namenoma sem zapisal zavestno: pripovedujejo namreč o velikanskem skoku, ki ga je človek izvedel proti svoji volji. To naj bi bilo še v času svetovne vojne. Neki češki vojak je taval v megli v svojih planinah in padel čez silno skalno steno pa pristal nepoškodovan na strmem, s prhkim snegom pokritem pobočju približno 130 m niže.

NOVA, ŠE VEČJA PLANICA

Kljub novemu opozorilu FIS, so se Jugoslovani lotili nadaljnje gradnje skakalnice v Planici. Z dimenzijami niso varčevali. Odskočišče so premaknili za celih 30 m više. Postaviti so morali novo umetno doskočišče. Leseno ogrodje zgornjega dela doskočišča je bilo visoko dvignjeno — kot trietažna hiša nad prvotno skakalnico iz zemlje. Kritična točka je bila pri 120 m. Skakalci so lahko bili mirni šele, ko so dosegli te daljave. Pogled na skakalnico pa je bil lep in je zapustil nepozaben vtis.

Smučarski klub v tem kraju pa ni bil zadovoljen z eno samo skakalnico. Ker so si želeli senzacionalnih dolžin, so mislili tudi na trening skakalcev na manjših skakalnicah. Uredili so 60 m skakalnico in še skakalnico za vadbo skokov do 25 m. Jugoslovani so si želeli, naj bi Planica postala srednjeevropski smučarski center.

IZIGRANA SMRT IN SUŽNOST

Martin Prešeren

36

»Zelo sem utrujen. Saj mi ne boste zamerili, da se vedem tako po domače, ko smo sedaj kot ena družina.«

Karl je kaj hitro uganil, da bi Fric rad ostal sam z Eriko, da se spočije in sprosti . . .

Karl in Hans sta zaprla za seboj vrata in v sobi je nastala tišina, slišali so se le Erikini vzdihi. Fric se je vlegel na sosednjo posteljo poleg Erike, se stegnil od zglavja do končnice, roke pa si je podložil pod glavo in nekaj časa strmel v strop . . .

* * *

Fric se je dvignil z roba postelje in se pričel urejati, Erika pa je v svojem tankem oblačilu zibajoče odšla v kopalnico. Prijel je steklenico in z močnimi požirki goltal konjak v veri, da bo s tem potešil žejo in neumnost, ki jo je počel z Eriko. Ko se je Erika vrnila iz kopalnice, jo je le bežno pogledal. Nato se je dvignil in odšel k oknu, razgrnil zavese in se naslonil. Pogled se mu je zapičil v nepredirno temo tople in mirne aprilske noči. Erika se mu je natihoma približala in rekla: »Je bilo v redu, Fric? Fric se je sunkovito zasukal, prijel Eriko za roke, jo brez besed odrinil od sebe, in dejal: »Opozarjam te, da o tem, kar se je zgodilo med nama, ne črhneš niti besedice, nikomur in nikoli! Si razumela?! V nasprotnem primeru sem ti zmožen zamašiti usta za vedno!«

Nato se je oblekel, odklenil vrata in odšel.

Pred hotelom so zabrneli motorji in kolona avtomobilov s Karlom in Fricem se je premaknila proti Beljaku.

* * *

Vzhajajoče sonce je metalo prve jutranje žarke na sosednje hiše, ko se je Hans prebudil. Vstal je, se uredil, nato pa odšel iz sobe do recepcije. Tu so se vrteli neki civilisti, mnogi ljudje pa so prihajali po stopnicah s kovčki v rokah. Hans je stopil do neprespanega Josefa, ki je prišel z Beato po stopnicah s kovčki v rokah, in ga vprašal, kaj naj pomeni vse to. Josef mu je povedal, da je čez eno uro napovedana vrnitev v zasedeno Jugoslavijo. Hans se je brez besed obrnil in vrnil v sobo:

»Erika, vstani, potujemo,« je zavpil.

POVRATEK HITLERJANCEV IN PETE KOLONE NA GORENJSKO

Po daljšem čakanju je iz Celovca pripeljal električni vlak s petimi vagoni. Ko se je ustavil, se je pričelo vkrcavanje potnikov. Skozi okna so se nagibali v večini le nemški vojaki, medtem ko civilistov skoraj ni bilo videti.

Vodič z rdečim trakom in kljukastim križem na rokavu je pričel z močnim glasom dajati navodila in je vse hitlerjance usmerjal v zadnja dva vagona, kamor so disciplinirano vstopali. Ko je bilo vse nared, se je vlak brez hrupa premaknil in hitel vse do vasi Lipe in nato enakomerno naprej proti Beljaku. Hans je sedel v družbi Josefa in Beate, Erika pa je bila v drugem dveh spremljevalcev v drugem vagonu. Hans je topoglavo gledal skozi okno v bežečo naravo, Erika pa se je deloma že iztreznila in spet začela besedičiti. Bila je najglasnejša v svojem kupeju, čeprav ni vedela povedati nič pametnega. Vlak se je približal Beljaku in ustavil na kolodvoru. Potniki so izstopali. Petokolonaše je sprejelo več vodičev s kljukastimi križi na rokavih. Po peronu in v podzemskih hodnikih so se prerivali civilisti in vojaki ter delali hrup in gnečo. Petokolonaše in kulturbundovce so vodiči odvedli proti središču Beljaka v jedilnico hotela »Post«, kjer so bili postreženi z vročim čajem, kruhom in maslom.

Neki višji Hitlerjev funkcionar se je smehljal, petokolonce trepljal po ramah, jih hrabril in jim prerokoval raj na zemlji z novim redom v Evropi. Ta visoki funkcionar je s svojim spremstvom odšel v kot jedilnice, kjer je bil oder za godbo, in nekajkrat tlesnil z rokami, da je vse prisotne utihnilo, nato pa jim je pričel govoriti z izbranimi besedami:

»Moje gospe in gospodje! Z današnjim dnem je za vas napočil zgodovinski čas, da se svobodni vračate v svoje kraje, na svoje domove, v »Oberkrein«, v okrilje velikega »Reicha«. Moj namen ni, da bi vam dolgo govoril, ker sama dejstva dokazujejo mnogo več. Kot ste že obveščeni, naša močna armada pod poveljstvom izkušenih generalov vodi zadnje očiščevalne akcije na ozemlju bivše Jugoslavije. Vaša dežela »Oberkrein« in »Süd Kärnten« je očiščena in pomirjena. Odvisno je od vaše volje, kako in kdaj se boste vračali na svoje domove. Pomoč pri povratku iščite pri naših vodičih, ki so vam vedno in vsak čas pripravljeni dajati informacije in pomagati pri prevozih. Srečno pot, skorajšnje svidenje, in naš pozdrav vsem »Heil Hitler«.

Gromko so mu odzdravili, nato pa je bilo ceremonije konec.

Tako so tudi hitlerjanci z Gorenjske zaključili svoje namišljeno »pregnanjanje« in se pričeli v skupinicah vračati na svoje domove, na nekdanjo Gorenjsko, sedaj v »Süd Kärnten« ali »Oberkrein«.

Nekdanja Jugoslavija je tako umrla po lastni in tuji krivdi.

KONEC

Zlata Volarič: # *Nazaj še pridemo* 8

Kadar so privedli nove skupine, so vse ostale barake zaprli, da prejšnji zaporniki ne bi videli novih.

Slovence iz Prekmurja so zaprli v barako številka 6.

Upravni prostori z ambulanto in kuhinjo so bili ločeni od ostalega taboriščnega prostora. V dolgi zidani zgradbi, ki je stala na skrajnem koncu taborišča, so imeli spravljeno hrano, kruh, posušene zeljnate liste, repo in fižol. Ta zgradba je bila nekoč konjušnica. Pred njo je stalo ogromno betonsko napajalno korito, postavljeno na dva podstavka tako, da je bil spodaj majhen prazen prostor.

Še neka stavba se je ločila o drugih, manjša baraka, iz katere je prihajal poseben, oster vonj — mrtvašnica. Ta nikoli ni bila prazna. Včasih je bila tako polna, da za nove žrtve ni bilo prostora. Taboriščko pokopališče se je hitro polnilo, in ker je bilo pozimi preveč dela s kopanjem grobov, so polagali v eno jamo več mrtvih.

Zaradi tega še danes nihče ne ve natančno, koliko ljudi je umrlo v šarvarskem taborišču. Bili so [illegible]evi, ko je umrlo po deset do petnajst ljudi.

Prekmurskih Slovencev so iz petih vasi pripeljali 668, od teh se jih ni vrnilo 37.

Predstavniki madžarskih oblasti trdijo, da je bilo mrtvih 700, tovariši, predstavniki ZB in Bačke Topole pa pravijo, da jih je bilo 1800. Domnevajo, da je o tem nekaj dokumentov v muzeju NOB v Novem Sadu, verjetno tudi v Budimpešti, v kakem arhivu, kajti v taborišču Šarvar so o umrlih nekaj časa vodili evidenco.

Šarvarsko taborišče je imelo tudi podružnice. Že l. 1941 so madžarski fašisti po ukazu vodje Nikloša Hortyja vanj spravili veliko Srbov iz Bačke. Že prvo zimo je umrlo precej otrok.

Domnevajo, da je bilo ves čas vojne zaprtih v Šarvaru in podružnicah 18.000 Jugoslovanov, v samem Šarvaru sedem do osem tisoč.

Ko so nas pripeljali v šarvarsko taborišče, je bilo v njem 4.000 zapornikov in v drugem delu, ki je bil ločen z velikim zidom, 3.000 Židov. Teh nikoli nismo videli in krožile so vesti, da izginjajo. Odvažali so jih v notranjost države, v druga taborišča verjetno. Sicer pa je usoda Židov v fašističnih taboriščih tako in tako znana.

16.

Taborišče je bilo ograjeno z bodečo žico, stražili so stražarji s psi. Med njimi je bilo približno dvajset do trideset metrov razdalje.

Barake so bile narejene iz nekdanjih tkalnic in barvarnic svile.

Dolge so bile okrog 150 metrov in široke dvajset. Vmes je bil kanal, poln vode in pokrit z betonskimi ploščami, nad njimi je bil ozek hodnik, kajti ob obeh straneh barake so bile štiri vrste: pritličje in tri nadstropja, s pogradi, ki smo jim rekli kurnik ali golobnjak. Lesene deske so bile gole, brez slame in posteljnine. Če so jo interniranci prinesli s seboj, na primer odeje ali rjuhe, so ležali na toplejšem kot drugi, ki niso imeli ničesar in nekateri so dobili od ležanja celo žulje na hrbtih. Pa to je majhna nadloga v primerjavi z mrazom v dolgih panonskih zimah.

Torej je bila naš novi dom baraka številka 6 in v njej sobica z majhnim, mrzlim, lesenim pogradom, na katerem se še otrok ni mogel zravnati.

Prva dva dneva nismo dobili nobene hrane. Vsak je živel še ob tistem, kar je prinesel od doma.

Čeprav so prvi dan vse Srbe in druge narodnosti zaklenili v njihove barake, smo jih videli. Suhi in žalostni so stopali ob taboriščnem dvorišču. Če so le mogli, so nam svetovali, kako naj ravnamo z denarjem in hrano, z »zalogami«, ki smo jih prinesli s seboj.

Spominjam se nekega Poljaka, ki je imel dolge, osivele brke. Suh in sključen je sedel pred barako in čudno govoril sam s seboj:

»Bolha skoči, skoči . . .
Kdor laže, krade,
kdor krade, ubija,
a ko se naveliča vsega.
moli, moli . . .

Razumete . . . tu ni boga, v tem taborišču ga ni . . . ste razumeli . . .«

Takrat ga še nismo razumeli.

Prve dni še ne.

Potem je pristopil visok, belolas Srb k moji mami in ji pošepnil:

»Čuvajte bele pare za crne dane.«

To pa je bilo zelo razumljivo.

Sredi taborišča je bila majhna trgovina. Kantina so jo imenovali. V njej so prodajali cigarete, sladkor, kruh in še kaj celo po 100 % višji ceni, kot je bila v mestnih trgovinah.

Kdor je imel denar, je lahko kupil cigarete, vendar le eno na dan, pa še to s protekcijo.

Prodajalka je bila lepa Desanka, Srbkinja iz Bačke. Imela je črne, tople oči, goste vranje lase in belo, nežno polt. Fantje so dolgo stali pred trgovinico in gledali lepo dekle. Toda ona si ni izbrala nobenega. Ni mogla. Lica so ji vse bolj obledela in morala je v bolnišnico. Že čez nekaj dni je umrla zaradi tuberkuloze.

Marsikateri fant je imel ob njeni smrti solzne oči.

Desanka jim ni več prodajala cigaret. Sčasoma pa je taboriščnikom pošel denar in so kantino zaprli.

Trgovina pa je še cvetela. Prodajali so kruh. Na črno, čeprav so stražarji grozili z ustrelitvijo.

17.

Avgust 1942. Nedelja sredi vročega sonca, ga poletja, še toplejša kot ostali dnevi.

V našo barako št. 6 je prišel paznik in rekel moji mami, da nam je dovoljen popoldne dve uri izhod iz taborišča.

Otroci smo se razveselili.

Sestra Lojzka si je zelo želela videti mesto Šarvar, Marinka pa trgovine. Brat Ivan je vprašal, če živi v mestu kaj Slovencev.

»Ne, saj smo na Madžarskem,« mu je rekla mala sestrica Nadica.

Vsi počesani in umiti smo boječe stopali proti izhodu velikega taborišča. Stražarji nas niočesar vprašali, le mrko so gledali za nami. Tudi mi nismo pogledovali po njih z ljubezni.

»Bi pobegnili?« sem se vpraševala.

»Kam pa bi šli, saj bi nas že na naslednji železniški postaji ujeli. In kdo bi si upal sprejeti v teh vojnih dneh sedemčlansko družino varstvo?« sem si kar sama odgovarjala.

Občutila sem prostost. Lepo je, prijetno, ko ne čutiš strogih stražarjevih oči na hrbtu.

Čeprav sem vedela, da bo trajala svoboda le dve uri, sem bila vesela. Pogledovala sem po širokih ulicah in pisano okrašenih mestnih trgovinah. Moja mama nikoli ni povedala, koliko denarja ima. Še misliti ni bilo, da bi nam kaj kupila. Pa je.

Zagledala je židovsko trgovino s konfekcijo.

Lastnika še niso odpeljali, a bil je ves prestrašen, ker je pričakoval, da pridejo ponj.

»Gospa,« je rekel mami, »kupite mali plašček, dam ga poceni.«

Kranj – V četrtek je Očesna optika Maribor na Cesti JLA 18 (v H8) nasproti porodnišnice odprla nov optični salon, v katerem v dogovoru z Regionalno zdravstveno skupnostjo in v sodelovanju z Zdravstvenim domom deluje tudi ordinacija za pregled vida. Tako vam sedaj ne bo treba samo zaradi očal hoditi na pregled v Zdravstveni dom, ampak si boste lahko dali pregledati vid v ordinaciji servisa in še isti dan dobili ustrezna očala. Tudi brez recepta boste dobili očala v servisu že v slabi uri, imajo pa tudi bogato izbiro okvirjev in sončnih očal. Odprt je vsak dan od 7.30. do 19. ure, ob sobotah pa do 12. ure, ordinacija za pregled vida pa bo odprta vsak torek od 13. do 15. ure, razen sobote. Foto: A. Mali

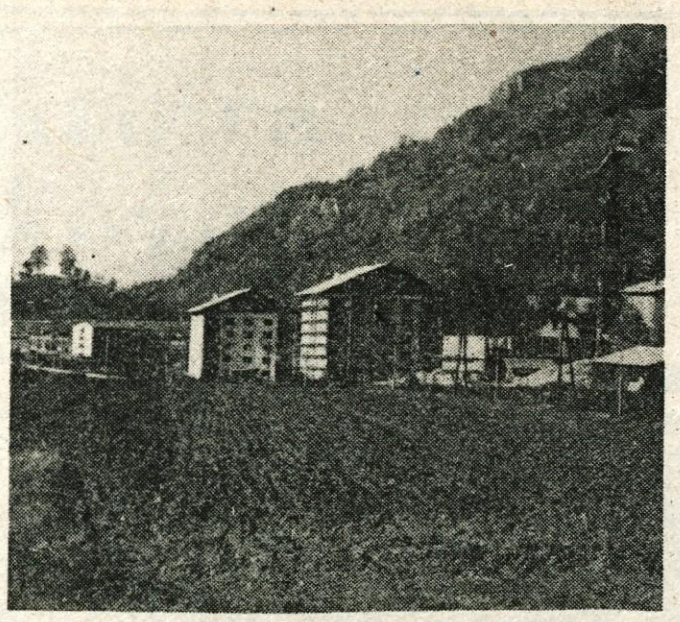

Stanovanjski bloki na Koroški Beli – *Na Koroški Beli pri Jesenicah gradi Splošno gradbeno podjetje Gradbinec dva stanovanjska bloka. V prvi stanovanjski blok se bodo stanovalci vselili predvidoma že za dan republike, medtem pa se že pripravljajo na gradnjo tretjega stolpiča. – Foto: D. Kuralt*

MOLK KRIVEGA – LJUBLJANSKEGA SERVISA ZITUS

Kranj – ABC Pomurka, temeljna organizacija Jelen iz Kranja, nam pošilja naslednje sporočilo:

»TOZD Jelen – gostinstvo Kranj je dne 8. novembra leta 1978 v tovarni Primat Maribor kupil likalni stroj tip LE-141 kapacitete 20 kilogramov na uro, dolžina valja 1400 mm za znesek 40.534,55 dinarjev.

Po 2,5-letnem obratovanju pa smo za popravilo tega stroja, ki ga opravlja servis Zitus iz Ljubljane, že izdali 36.983,65 dinarjev, ne da bi pri tem upoštevali, da smo ta stroj že v garancijski dobi štirikrat popravljali.

Vse zgoraj navedene podatke smo z dopisom štev. 940/J 81 dne 16. 9. 1981 posredovali Tovarni kovinske opreme Primat Maribor in servisu Zitus Ljubljana. V dopisu smo jim v zadnjem delu napisali, da nimamo namena sramotiti njihovo delovno organizacijo, vendar pa jim želimo povedati, da s kvaliteto njihovih izdelkov ne moremo biti zadovoljni in verjetno oni tudi ne.

Opozorili smo jih, naj razumejo naše ogorčenje, ker tudi servis Zitus ne opravlja več svojih storitev tako kot doslej. Rezultat našega dopisa je bil nekoliko zadržan odnos delavcev servisa Zitus iz Ljubljane, med tem časom smo namreč dvakrat popravljali stroj – drugega nič (popravilo še 1.000 dinarjev). Torej niti pisnega odgovora niti urgence po telefonu niti obiska kakšnega predstavnika ene od obeh organizacij združenega dela.

Morda, molk krivega ali zavlačevanje prizadetega? O tem naj si ustvari mnenje bralec sam.

Ves postopek smo pojasnili v našem delavskem svetu.«

Tako torej in niti ne osamljen primer. Upajmo, da se bodo zadnji zganili. Če pa ne in se bo nesrečni likalni stroj že drugič pokvaril, ga enostvno ignorirajte. Vaši stroški so bili do zdaj nerazumljivo visoki, vaše storitve pa klavrne . . .

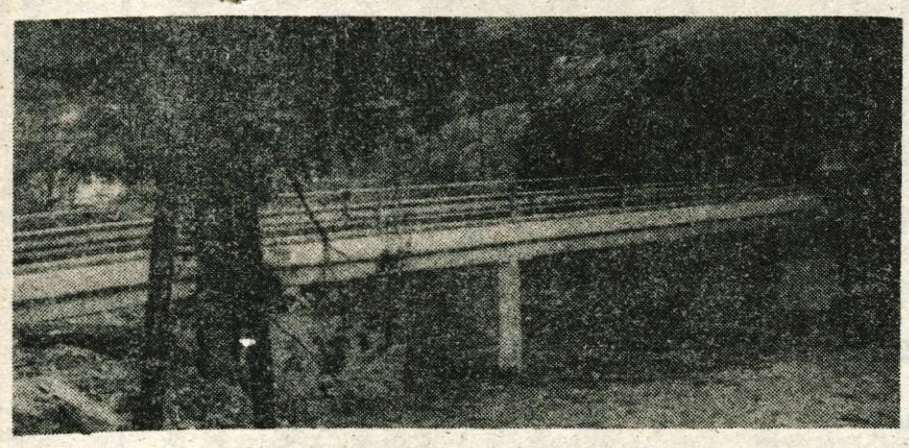

Obnovljen most do Podebelce v Kokri – Foto: F. Šenk

Pridobitev krajanov Kokre

Nov most do Podebelce

Kokra – Skoraj tri leta je minilo, odkar je podivjana reka Kokra odnesla lesen most, edino vez največjega naselja v Kokri Podebelce s svetom, v tem primeru z glavno cesto Jezersko–Kranj. Za prebivalce tega zaselka so se s tem trenutkom pojavili številni problemi: kako zagotoviti normalen prevoz in prehod prek Kokre in kako priti do novega mostu, ki bo trajna rešitev, odporna tudi zoper podivjano reko Kokro. Številna nerazumevanja tega problema so se pojavila, celo v domači krajevni skupnosti. Krajani so vztrajali in v gradbeni odbor izbrali najprizadevnejše krajane. Gradbeni odbor so sestavljali Ivan Dolinšek, Ciril Koder mlajši, Ciril Martinjak in Avzelm Anko. Nase so prevzeli veliko odgovornost. Lotili so se dela in pri tem naleteli na obilo razumevanja v občinski družbeno-politični skupnosti. Posebej omenjajo Janeza Gradišarja, Jožeta Primožiča in Emino Grabec. Zbirali so potrebno dokumentacijo in tudi sredstva. Gradbena dela so Kokrjani zaupali Vodnogospodarskemu podjetju iz Kranja, katerega delavci so pod vodstvom inženirja Markezettija v rekordnem mesecu obnovili vso mostno konstrukcijo, ki je železobetonska. Na most je bila pod vodstvom predstavnika Cestnega podjetja Kranj Toneta Ropreta vgrajena tudi asfaltna prevleka.

Prizadevni člani gradbenega odbora Ivan Dolinšek, Ciril Koder mlajši, Ciril Martinjak in Avzelm Anko.

Prizadevnost gradbenega odbora je ob pomoči ljudi in organizacij prispevala, da so bila gradbena dela za tretjino cenejša, kar zasluži vso pohvalo. Krajani Podebelce pa imajo tako trajno rešen svoj največji problem.

F. Šenk

Praznično za dan republike

Jesenice

Osrednja proslava v počastitev 29. novembra bo v petek, 27. novembra ob 19. uri v gledališču Tone Čufar na Jesenicah.

V kulturnem programu bo sodelovala delavska godba iz Trbovelj.

V četrtek, 26. novembra, ob 10.30 bo Dinos na Jesenicah odprl nove skladišča in poslovne prostore.

Kranj

Akademija v počastitev Dneva republike bo v četrtek, 26. novembra, ob 19.30 v Prešernovem gledališču v Kranju.

V četrtek, 26. novembra ob 9. uri prireja Športno društvo Vodovodni stolp v telovadnici v osnovni šoli Simona Jenka družabno in športno srečanje predšolskih otrok.

Škofja Loka

Osrednja proslava v počastitev Dneva republike bo v petek, 27. novembra, ob 18. uri v galeriji na loškem gradu.

Radovljica

Osrednja proslava v počastitev 29. novembra bo v petek, 27. novembra, ob 19. uri v osnovni šoli Antona Tomaža-Linharta

Tržič

Proslavljanje Dneva republike bo v Tržiču združeno s praznovanjem 100-letnice Lepenke Tržič. V petek, 27. novembra, ob 18. uri bo koncert Slovenskega okteta, v soboto, 28. novembra ob 10. uri pa bo v Cankarjevem domu akademija za Dan republike.

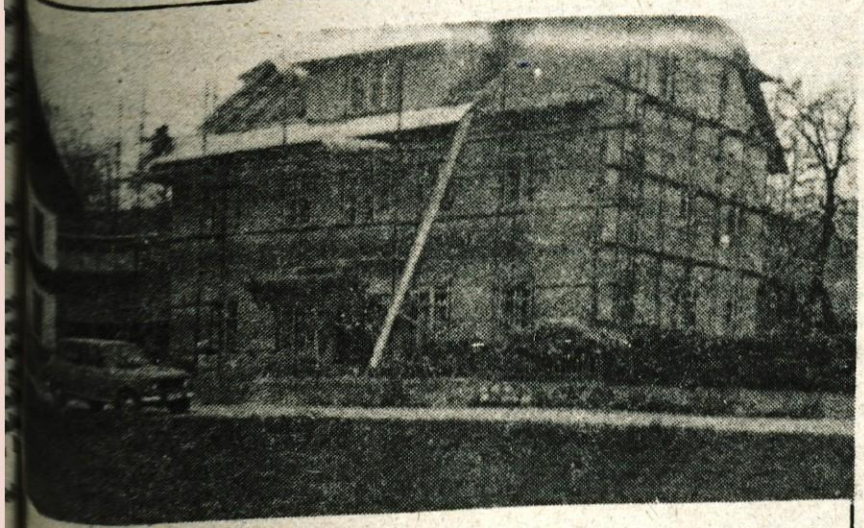

Obnova stavbe krajevne skupnosti – *Poleg vrtca je v Gorjah stavba, kjer ima svoje prostore krajevna skupnost. To staro zgradbo so obnovili in staro strešno kritino zamenjali z novo. Obnovili so tudi fasado. Obnovo je financirala delovna organizacija Alpdom iz Radovljice – Foto: J. Ambrožič*

Črtomir Zorec

POGOVORI O TRŽIČU, NJEGOVIH KRAJIH IN LJUDEH

(24. zapis)

Z današnjim dnem začasno zaključujem »Pogovore o Tržiču, njegovih krajih in ljudeh«. Minili bosta kmalu dve desetletji, kar v Glasu redno objavljam zapise o gorenjskih krajih. Zato sem že nekoliko zasopel: odduškati se moram. Vsaj do Novega leta, ko bom spet poprijel. Seveda se zavedam, da nisem še vsega povedal, niti o Tržiču, niti o okoliških krajih. No, ko bom zbral dovolj novega gradiva, bom s Pogovori lahko nadaljeval.

KOVORJANOVO PISMO

Najbolj sem zadovoljen, če zvem, da so moja pisanja naletela na odmev – dokaz, da so pozorno brana. Tudi pisma, ki jih dobivam od bralcev, niso redka. Saj največkrat moje besede le potrjujejo, zapise dopolnjujejo, včasih pa tudi upravičeno popravljajo. No, potem skušam stvari nanovo urediti, pojasniti pa seve tudi popraviti.

Tako me je pred dnevi presenetilo prav prijazno in obširno pismo Kovorjana (ki sicer sedaj živi v Ljubljani) D. M. Dobesedno bom navedel nekaj stavkov iz njegovega pisma:

»Glede krajevnega imena, bi se kar strinjal z vami, saj tako je izvor imena razlagal tudi moj pokojni oče nam otrokom.«

»Skozi vas teče potok Cikavec, ki se le redkokdaj posuši, le v največji suši. Ta potok tudi vas razdeli na severni in južni del, zato sta čezenj speljana kar dva mostova, stari in novi; ta je nekoliko nižje, torej proti strugi Tržiške Bistrice. Vas pa ima še en potoček, ki privre na dan le ob večjih nalivih, ob dolgotrajnem spomladanskem ali jesenskem deževju, sicer pa takoj usahne. Izvira v neposredni bližini spomenika talcem na parceli pokojnega Janeza Mršola. Potok se imenuje po naši vasi – Kovornek. Teče skozi vas in se tik ob starem mostu izlije v potok Cikavec.«

»Na Mršolovi (ne Meršolovi, kot se je meni napak zapisalo, op. Č. Z.) njivi je stal včasih pod veliko češnjo star gorenjski čebelnjak. Zato se je njivi reklo tudi »Pri čebelnjaku«. Zraven je stal še kozolec s petimi štanti – oboje je podrl in pokuril oni Nemec, ki je zasedel našo hišo potem, ko so vso družino julija 1941 okupatorji izselili. Moj oče po vrnitvi domov njive ni več oral, pač iz pietete do tamkaj ustreljenih talcev, katerih kri je posrkala naša zemlja. Pustil je, da je vso njivo prerasla trava . . . Tudi to moram še povedati, da je na kraju ob cesti, tik ob mestu, kjer sedaj stoji spomenik talcem, stalo staro kužno znamenje, ki so ga pred leti prav po nepotrebnem odstranili.«

»Vas Kovor slovi po odlični vodi, ki je zajeta pri Sv. Juriju. Po domače pravijo izviru Žegnani studenec, kar že samo pove, da mora biti voda dobra, čista in bistra. To vodo sedaj pijejo tudi v Zvirčah, v Podbrezju, v Podtaboru in v Naklem.«

Ob koncu pisma me tovariš D. M. vabi, naj si pri njem ogledam odlično oljno podobo Kovorja, ki jo je naslikal Milan Fras. No, to bom na pomlad res storil in se ob tej priložnosti tudi zahvalil za zanimivo pismo (seve, v tem zapisu ga nisem v celoti izčrpal).

VALENTIN PREŠEREN

Pesnikovem stricu Jakobu, ki je župnikoval v Lešah (»Leše niso leše, pač pa kleše . . .«), sem že pisal (20. zapis). Danes naj bežno omenim še drugega pesnikovega sorodnika, čigar ime je zvezano s tržiško preteklostjo. Bil je to Valentin Prešeren (roj. 1779 v Vrbi, umrl 1833 v Ljubljani). V Tržiču je kot župnik služboval v letih 1807 do 1819. Veljavo si je zaslužil z zidavo nove župne cerkve, še bolj pa s prizadevanji za razvoj tržiškega šolstva. Mnogim revnim fantom je pomagal, da so v Ljubljani nadaljevali višje študije.

SLIKARJI IN PODOBARJI

Malokateri gorenjski župni cerkvi se je za njeno okrasje uveljavilo toliko umetnikov s svojimi deli, kot vprav v tržiški.

Že zgodaj naštevanje imen bi se kar zavleklo. Saj bi k izrazito cerkvenim podobarjem, rezbarjem in slikarjem, kakršni so bili n.pr. Leopold Layer, J. Egartner, F. in K. Goetzl, A. Wisiak, J. Tavčar, J. Vurnik, J. Šubic in M. Bradaška, morali dodati še vrsto imen posvetnjakov«, kot so bili n.pr. Matevž Langus, Ivan Franke, Ivan Pengov, Janez Mežan in Nikolaj Pirnat.

Posebno zanimiva je Langusova podoba sv. Floriana, v čigar podnožju je upodobljen Tržič ob požaru l. 1811.

Nenavadna je tudi stenska slika v »moški« kapeli, delo akad. slikarjev Janeza Mežana in Nikolaja Pirnata, ki predstavlja zavetnike tržiških obrtnikov: sv. Lavrence, sv. Lucije, sv. Roka, sv. Krišpina in sv. Floriana.

Prvotni Layerjev križev pot so pozneje nadomestili s podobami slovitega slikarja Jurija Šubica (l. 1888).

NARODNA HEROINJA – ANČKA KOKALJ

Četudi je res, da junaška petnajstletna deklica, še ni dobila tega častnega odlikovanja – si ga pa je s svojim junaškim bojem v Udenborštu prav gotovo zaslužila – jo tako imenujem.

Tržičanka Ančka Kokalj-Nataša (o njej, njenem kratkem življenju in o junaški smrti v spopadu s premočnim sovražnikom, je v založbi Kmečkega glasu izšla zajetna knjiga »Ančiš«) se je skupaj s stricem Valentinom Kokaljem, mlinarjem na Visokem nad Kranjem, udeležila kot borka 2. bataljona Kokrškega odreda znane borbe sredi mračnega Udenboršta. Takrat – bilo je 14. septembra 1942 – so številčno močne okupatorjeve vojaške sile obkolile partizansko taborišče pri Kapniku. V neenakem boju je bil uničen skoro celotni 2. bataljon Kokrškega odreda.

Ančka Kokalj se je borila do zadnjega naboja. Potem je pričela že mrtvim borcem odpenjati ročne bombe in jih metati na sovražnika. Nazadnje je zgrabila za puškomitraljez, ki ga smrtno zadeti borec ni mogel več uporabljati, in je kosila po napadalcih do trenutka, ko je bila sama smrtno zadeta.

Njeno izredno in tako očitno junaško dejanje je po končanem boju celo nemški oficir dal za vzgled svojim vojakom.

Bilo bi zato še kako prav, če bi tržiška borčevska organizacija sprožila postopek za posmrtno odlikovanje Ančke Kokaljeve-Nataše. Če katera od padlih bork, si je prav ona, nadvse hrabra gorenjska deklica, to čast zaslužila!

VIRI IN LITERATURA

Resda so ti zapisi izvečine bolj popotne impresije, spomini in razmišljanja – torej bolj osebnostni in ne znanstveni – sem se kdaj pa kdaj, le moral poslužiti tudi tiskanih virov in knjig, ki govore o Tržiču in njegovih ljudeh. Jih kar naštejem: Kragl, Zgodovinski drobci župnije Tržič; Krajevni leksikon Dravske banovine; Mohorič, Zgodovina obrti in industrije v Tržiču, I.–III. del; Cevc, Slovenska umetnost; Rakovec, 650 let Tržiča; Krajevni leksikon Slovenije; Avguštin, Tržič in okolica.

S planinci na Kum

Za dan pred praznikom republike, 28. novembra, organizirajo kranjski planinci pohod na očaka Zasavcev, na 1219 m visoki Kum. Na vrhu je ob stolpu oddajne postaje RTV dom, ki ga PD Kum – Trbovlje oskrbuje celo leto. Tu imajo žig ZPP, od tod je ob lepem vremenu razgled na Gorjance, Zagrebško goro, Bohor, Lisco, Boč, Pohorje, Gore, Mrzlico, Partizanski vrh . . . v daljavi pa na vrhove Alp. Pravijo, da se na tem področju v toplih legah vedno najde tudi po kakšno južno ali srednjevropsko rastlino. Izlet na Kum ni zahteven in je primeren za vsakega planinca pa tudi nevajenega planinskega izletnika.

Iz Hrastnika je hoje približno tri ure, nazaj pa običajno še manj. Vzpon je predviden po Kranjski strani skozi vasico Župa, povratek po Škratovi dolini.

Če vam čas dopušča, če želite sprostitve v naravi, si pridobiti novih moči, preživeti prijeten dan med vedno dobro razpoloženimi planinci, pridite na zborno mesto, ki bo na železniški postaji v Kranju ob 5.30 ali pa vstopite na vlak v svojem kraju ali na najbližji postaji.

P. L.

ZA OPREMO DOMA — VSE NA ENEM MESTU

Vse na enem prodajnem mestu — to je poslovno geslo Slovenijales — trgovine — Drugo leto bo v Črnučah dokončan Skladiščno-prodajni center, ki bo omogočil ne le velik in kompleten izbor stanovanjske opreme in opreme za poslovne in druge javne prostore, pač pa bo sodobno opremljeno veleskladišče z izborom blaga več jugoslovanskih proizvajalcev lahko poslalo naročeno v razmeroma kratkem času, tako domačemu kupcu kot tudi na zunanji trg — Kompleten družinski servis — naloga tega srednjeročnega obdobja — pa bo kupcu prihranila skrbi ne le s prevozom, pač pa tudi z vso montažo — Prodajni center na Titovi 52 je največja trgovina po načelu: vse na enem mestu za dom pri nas

Kupljeno pohištvo vam dostavimo v enem tednu! Seveda kupec v prodajalnah pohištva tega res še ne doživi, saj je običajna čakalna doba na naročeno pohištvo od meseca do treh. Pač pa bo s takšnimi kratkimi roki tekla prodaja po vsej verjetnosti že konec naslednjega leta. Tako zatrjujejo v Slovenijalesu — DO Trgovina in glede na to, da se centralno skladišče v Črnučah pospešeno gradi, ni da bi dvomili. Kajti Skladiščno prodajni center, ki se gradi v Črnučah ob sovlaganju ne samo tovarn iz SOZD Slovenijalesa, pač pa tudi ostalih proizvajalcev pohištva in gradbenega materiala iz vse Jugoslavije, bo imel ob dokončni dograditvi okoli 100.000 kvadratnih metrov površine.

Delovna organizacija Slovenijales DO Trgovina je sestavni del poslovnega sistema sestavljene delovne organizacije združenega dela Slovenijales, ki združuje 22 proizvodnih delovnih organizacij. Nova organiziranost delovne organizacije Slovenijales — trgovina obsega 16 temeljnih organizacij združenega dela in delovno skupnost skupnih služb, ki se vključujejo v tržni prostor širom po Jugoslaviji. Prodajna mreža delovne organizacije Slovenijales — trgovina obsega 63 prodajnih mest — trgovin za prodajo lesnega in gradbenega materiala, stanovanjske opreme ter opreme objektov z inženiring storitvami. Razen tega pa zastopa in ima konsignacijo za proizvode vrste renomiranih svetovnih firm, v Kopru pa deluje Slovenijalesov sodoben obrat za predelavo tropskega žaganega lesa.

Promet delovne organizacije Slovenijales — trgovina je zasnovan na načrtnem sodelovanju s proizvodnimi in drugimi delovnimi organizacijami. Samoupravni sporazum o dolgoročnem poslovnem sodelovanju je podpisan z več kot 100 proizvodnimi delovnimi organizacijami oziroma z 230 tozdi. Med podpisniki tega samoupravnega sporazuma je tudi 22 proizvodnih delovnih organizacij, s katerimi je delovna organizacija Slovenijales — trgovina povezana v sestavljeno organizacijo združenega dela — SOZD Slovenijales.

Trenutno je na 4000 kvadratnih metrih dograjenega skladišča, v kratkem pa bo nared tudi že druga hala; seveda pa skladišče že sedaj posluje kljub razmeroma skromnim površinam v primerjavi s predvideno. Skoraj odveč je poudarjati, da je v sodobnem skladišču delo povsem mehanizirano. Trenutno so v črnuškem skladišču na voljo tile programi, ki jih kupcu lahko takoj, brez dolgega čakanja pripeljemo na dom: komponibilni program Viva- Confort, proizvajalec je Savinja iz Celja, in komponibilni program kuhinj Hana, proizvajalec je Svea iz Zagorja. V Slovenijalesu Trgovina pravijo, da je sedanje začetno poslovanje v prvem delu skladišča v Črnučah zanje prava mala šola v uveljavljanju pri nas povsem novega sistema skladiščenja blaga. Gre namreč za popolno sortiranost programov na enem mestu in razpošiljanje kupcem v kar najkrajšem času.

Skladiščno-prodajni center bo namreč imel še novo, povsem drugačno funkcijo, kot jo imajo na primer sedanja skladišča. Predstavljal naj bi pravzaprav vmesno proizvodnjo, saj bo lahko sortiral izdelke in jih pripravljal za odpremo ne le na domači, pač pa tudi na tuji trg. Kupec namreč naroča različne programe, te pa bo sodobno opremljeno skladišče lahko komletiralo in razposlalo. Ob skladišču je predviden tudi industrijski železniški tir, v bližini je obvoznica, kar bo seveda olajšalo sodobni, tudi kontejnerski prevoz blaga. Sodobno skladišče v Črnučah torej prevzema del skladišč proizvajalcev in jih seveda s tem razbremenjuje. V novem skladišču bodo pri pripravi programov za razpošiljanje še posebej skrbno pazili pri izbiri embalaže. Kupci so imeli doslej kar precej pripomb k proizvajalčevi embalaži, saj ta pogosto ni zdržala prevoza. Seveda pa sedanja začetna ponudba prodaje z dvema programoma in nekaterimi dopolnilnimi, ki jih je mogoče dobiti takoj, nikakor ni celotna, dokončna ponudba. Z rastjo novih skladiščnih prostorov se bodo programi dopolnjevali. Skladišče bo ob dograditvi pravzaprav opravljalo funkcijo veleprodaje za slovensko tržišče, z uskladitvijo ostalih skladišč po Jugoslaviji pa bo oskrbovalo še kupce na zahodnem področju Hrvatske.

Izgradnja takšnega skladišča pomeni vsekakor novo kvaliteto v povezovanju proizvodnje in trgovine, saj temelji na prihodkovnih odnosih, na razvoju lastnih modelov, stalni sortirni zalogi, računalniško informativnem sistemu, ki vsak trenutek omogoča pregled nad velikim številom artiklov celotne nabave in prodaje, velik pretok blaga in predvsem kvalitetnejšo prodajo, kratke roke dobave za kupca, za maloprodajo pa seveda tudi povečevanje prodaje.

Z zbirnim skladiščem v Črnučah Slovenijales — trgovina ne bo le izboljšal svoje izvozne ponudbe, pač pa bo to pomenilo rednejšo dobavo že sortiranega blaga tudi veleblagovnicam. Ob tem pa se kažejo tudi velike možnosti za izpopolnitev družinskega inženiringa, kar v bistvu pomeni opremo stanovanja po načelu »ključ v roke«. Brez dvoma so med nami tudi taki, ki žele naročiti opremo sobe, stanovanja ali cele hiše brez dokaj mučnega iskanja primerne opreme, čakanja na obrtniške storitve. Slovenijales — trgovina delno svojim kupcem v maloprodajnih trgovinah že pomaga pri nakupu in izbiri.

Že sama izbira opreme navadno ni enostavna in lahka. Zato so se pri Slovenijalesu že pred časom odločili za gradnjo velikega prodajnega centra, ki je bil leta 1979 odprt na Titovi 52 zraven Gospodarskega razstavišča. Za prodajnim centrom je zrasla tudi poslovna stavba Slovenijalesa DO Trgovina, ki je v zaključni fazi izgradnje, severni del stavbe je že vseljen, južni del pa se še dokončuje. Prodajni center Slovenijalesa ob poslovni stavbi je s svojimi 15.000 kvadratnimi metri največja trgovina v Jugoslaviji, ki nudi kupcu po načelu vse na istem mestu za stanovanje dejansko vse od pručice do vse druge pohištvene opreme, od tesnila za vodovodno pipo do kompletne opreme kopalnice, od izolacije do oken in vrat, od dekorativnih predmetov, kot so med drugim tudi umetniške slike, do zaves in tapet, od elektrotehničnega materiala od vtičnice in najsodobnejšega stereo radijskega aparata.

Že sedaj kupci poznajo svetovanje ob nakupu, saj so jim na voljo arhitekti, s katerimi potem skupno ugotovijo, kaj je za določen prostor najprimernejše. Najbolje je seveda, če se pri arhitektu oglasite kar s tlorisom stanovanja ali hiše. Korak naprej v Slovenijalesovi ponudbi pa ne bo le dostava vsega naročenega blaga pred vrata naročnika, pač pa dejansko v stanovanje. To pomeni tudi oblaganje sten, montiranje svetilnih teles, montažo kuhinje z vsemi električnimi in vodovodnimi priključki, vse do montaže zaves in namestitev slik, seveda vse po željah in okusu naročnika. Ta ne bo imel več težav s posebnim naročanjem servisnih uslug za montiranje tako pohištva kot električnih aparatov, niti si ne bo belil glave, kam z odvečno embalažo, ki zdaj največkrat »krasi« okolico na novo vseljenih blokov — montrji Slovenijalesa jo bodo namreč vzeli s seboj. Zamisel o popolnem družinskem servisu pa seveda zahteva tudi ustrezno usposobljene kadre.

Takšna je razvojna usmeritev te velike trgovinske organizacije; s povečevanjem skladiščnih prostorov bo Slovenijales — trgovina omogočil še večjo ponudbo blaga, boljši servis in takojšnjo dobavo tako domačemu kot tujemu trgu. Seveda pa so ob tem pomembni še vedno taki skladiščno-prodajni prostori, kot je na primer skladišče v Vižmarjih, Plemljeva 86, kjer je na voljo kompleten izbor gradbenega materiala in stanovanjske opreme. Z dograditvijo skladiščno-prodajnega centra v Črnučah bodo to skladišče v Vižmarjih verjetno opustili, v načrtu pa je, da se nekako v dveh letih v Črnučah dogradi tudi skladiščno-prodajni prostor za malo prodajo gradbenih materialov in pohištvenih izdelkov.

SLOVENIJALES

Lanski poslovni rezultati so bili za Slovenijales — trgovino, ki je sicer največji izvoznik pohištva pri nas, ugodni; k uspešnemu poslovanju je prispevala tudi zunanja trgovina, saj je vrednost izvoza lani dosegla 200 milijonov dolarjev. Največ so izvozili v Sovjetsko zvezo in sicer za 55,4 milijona dolarjev, na drugem mestu je izvoz v Italijo — za 40,1 milijona dolarjev, v ZDA pa so izvozili za 33 milijonov dolarjev izdelkov. Takšni izvozni rezultati seveda obvezujejo tudi za naprej: letos naj bi vrednost izvoženega pohištva dosegla 250 milijonov dolarjev, v letu 1985 pa so izvozni cilji še višji, saj naj bi bil izvoz kar dvakrat večji.

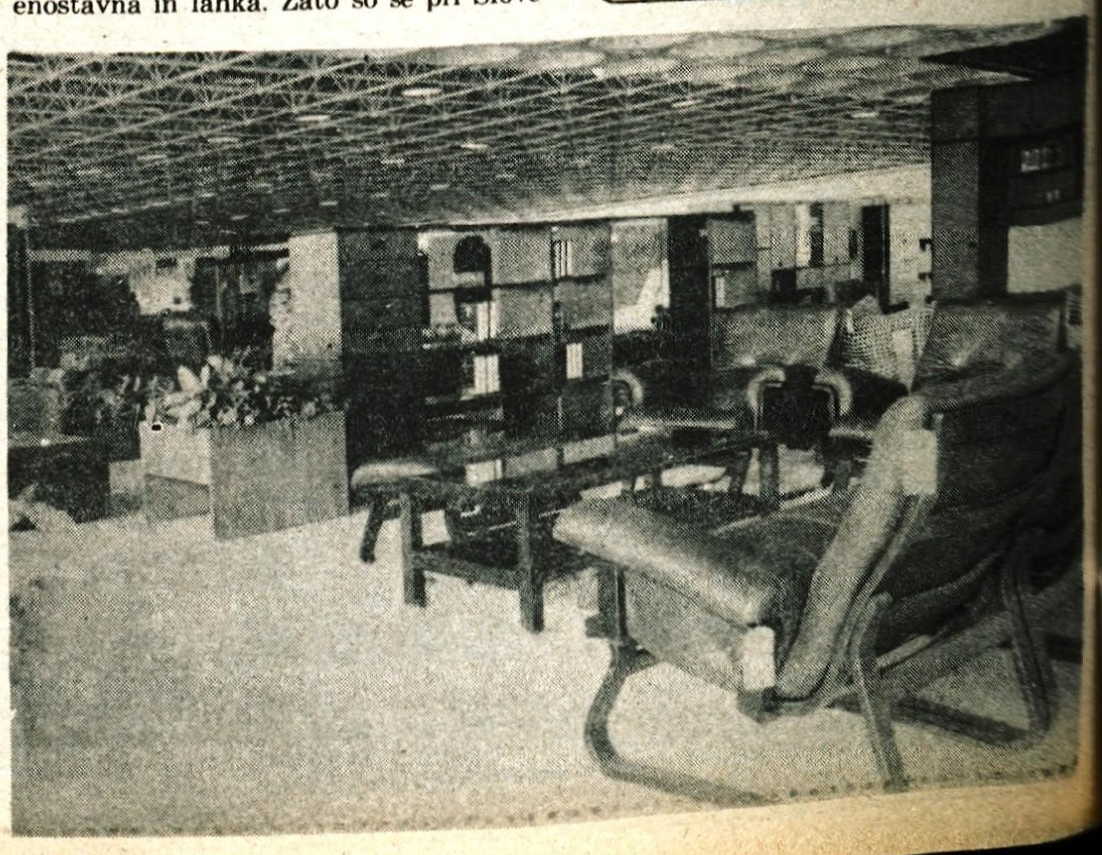

Pestra izbira in strokovni nasvet

To sta odliki, ki v Pekovo prodajalno na Titovem trgu v Kranju privabljata največ kupcev

Zvonik mogočne farne cerkve se je kopal v soncu toplega sobotnega dopoldneva. Tudi Prešeren, ki kraguje pred gledališčem nad pustim, z betonskimi ploščami prekritim trgom, je bil v beli svetlobi videti še večji, veličastnejši, kot je v resnici. A ljudje se niso menili za igro svetlobe in sence, za lepote starega Kranja, za žalostnega mučenika ob cerkvenem zidu, ki je, revež, ostal tudi brez zamazane vode, za vabeče vonje iz Mayerjeve gostilne. Niti za komunalnega redarja, ko je zatikal lutke za brisalce avtomobilov, ki so si drznili obstati na »posvečenih« tleh starega mestnega jedra, niso marali. Zginjali so za vrati ozkih trgovinic, hiteli po zadnjih nakupih.

Živahno vrvenje se je dotaknilo tudi Pekove prodajalne nasproti cerkve. Veliko ljudi se je ustavilo pred vabljivo izložbo, nato vstopilo, da bi pobliže pogledali škorenj ali čevelj, ga potipali, pomerili in – kupili.

Prijazne prodajalke so jim rade ustregle. Izbira je res pestra. Zdaj, ko na vrata trka zima, še posebno s toplimi in trpežnimi prehodnimi modeli ter z obutvijo za mrzlo in mokro sezono. Seveda pa ne manjka niti salonarjev in copat iz bogatega trimskega programa.

Med ženskimi škornji so letos modni zlasti taki z ožjo konico, višjo in tanjšo peto. Dobijo se v usnju ali semišu, primernejši pa so za suho vreme, podobno kot lični gležnarji. Na mokri cesti se bolje obnesejo športni modeli z ravnim, nekoliko debelejšim gumijastim podplatom, medtem ko bodo sneg in čobodro najuspešneje premagovali udobni, standardni modeli škornjev, prilegajoči se vsaki nogi.

Tudi na moške v Pekovi tovarni letos niso pozabili. Prevladujejo višji čevlji z zadrgo, znotraj okrepljeni s toplo oblogo, ki bo noge varovala pred najhujšim mrazom. Podobno so narejeni tudi čevlji in škornji za otroke. Le za deklice, ki že rade pogledujejo po modelih, podobnih ženskim, je izbira nekoliko skromnejša.

Tovarna obutve Peko Tržič ob dnevu republike čestita vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem

Poslovodja Vinko Poklič

Zadovoljni kupci

Med številnimi kupci, ki so v soboto dopoldne zadovoljni odhajali iz Pekove prodajalne na Titovem trgu v Kranju, je bila tudi Rezka Kastigar. Takole je povedala: »Iščem udobne, nekoliko višje čevlje za zimo. Nekaj trgovin sem že pregledala. Običajno tako kupujem; pretaknem vse, in kjer mi je model najbolj všeč, kupim. S Pekovo obutvijo sem zadovoljna. Lepa je in dovolj trpežna pa še postrežba prijaznih prodajalcev, ki znajo tudi svetovati, mi je všeč.«

Zadovoljen je bil tudi Mare Gašperlin. »Obutev za zimo vedno kupujem v Peku,« je dejal. »Raje imam čevlje z vezalkami kot z zadrgo. Takih pa imajo največ na izbiro prav v Peku. In to celo v svetlejši rjavi barvi, kakršne iščem. Opazil sem jih že v drugi Pekovi prodajalni, pa niso imeli moje številke. Tu sem jih dobil.«

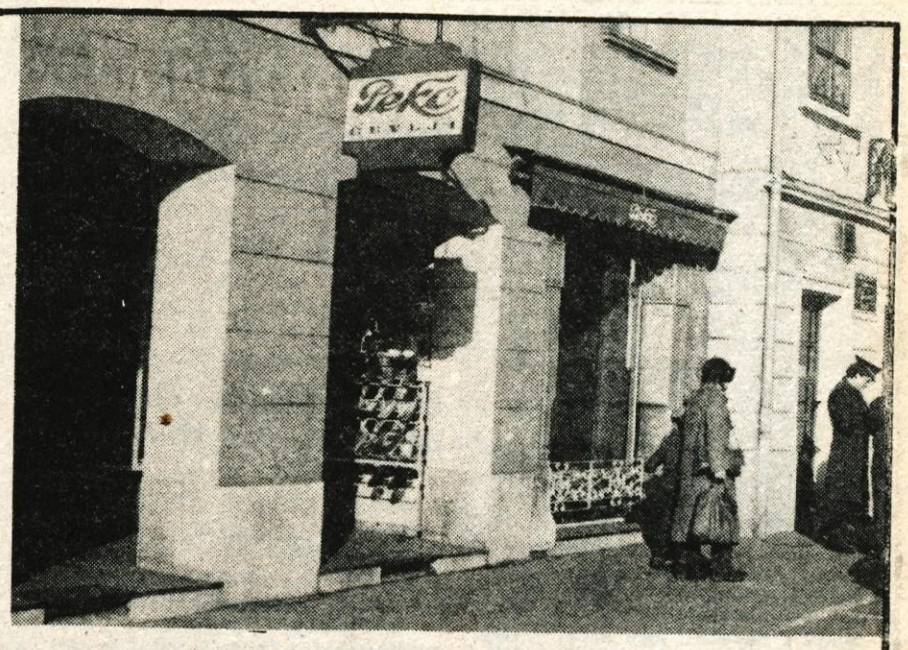

Pekova prodajalna na Titovem trgu v Kranju

Barve so predvsem temne: črna in rjava. V tovarni sicer izdelujejo tudi svetlejše, modne tone, vendar so dolgoletne izkušnje pokazale, da jih domači kupci ne marajo prav preveč. Zaradi navade ali nege, kdo bi vedel.

»Pozna se, da trda zima še ni prišla,« je povedal poslovodja Vinko Poklič. »Ne toliko pri prometu, čez katerega se ne moremo pritoževati, kot pri povpraševanju. Kupci trenutno izbirajo največ med prehodnimi modeli, čeprav smo tudi na prve snežne zamete dobro pripravljeni.«

Zapora prometa v starem delu Kranja Pekovih prodajalcev ne moti, čeprav so se je spočetka bali. Kupcev ni nič manj kot prej, celo nasprotno. Ob številnih stalnih odjemalcih, ki prihajajo celo iz Ljubljane in drugih mest, z dobro ponudbo in postrežbo pridobivajo vedno nove.

»Trudimo se, da ne bi bili samo trgovci, ampak tudi svetovalci. Kupcev ne zavajamo. Prijateljsko, pošteno jim povemo, ali se jim čevelj poda ali ne, kakšen model se glede na vreme najbolje obnese in kako naj ga negujejo, da bo čim dlje obstojen in lep. Dober nasvet kupci spoštujejo, ga cenijo, posebno zdaj, ko je obutev postala dokaj draga.«

V Pekovi trgovini imajo tudi vse vrste zaščitnih oziroma čistilnih sredstev. »Obutev je treba že novo pravilno zaščititi in jo potem skrbno negovati,« je dejal Vinko Poklič. »Tudi počivati mora, tako kot človek, če naj zdrži več kot eno sezono. In še nekaj; nepremočljivega usnja ni.« Reklamacije skušajo Pekovi prodajalci čim hitreje in uspešneje reševati. K sreči jih ni veliko, dostikrat pa so ravno posledica nepravilnega ravnanja kupcev z obutvijo.

Pestra izbira in strokovna postrežba torej privabljata v Pekovo prodajalno največ ljudi. Zato je v njej vedno živahno, ne le ob popoldnevih, menjavah sezon in spremembah vremena.

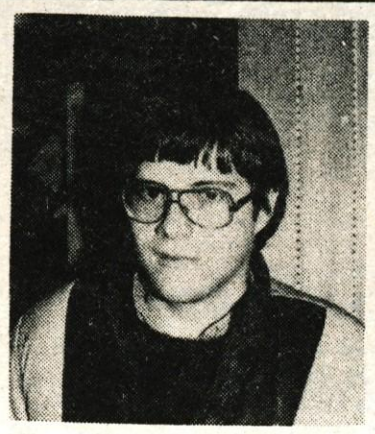

METALKA KAMNIK

Novo skladišče gradbenega materiala

Prodajalno METALKE v KAMNIKU morda že poznate. Če ne, vam povemo, da jo najdete nekaj za križiščem, če se pripeljete v kamniško mesto s kranjske strani. Prodajalna je znana po bogati izbiri izdelkov, ki jih potrebujemo pri gradnji in opremljanju hiše. Posebno pozornost namenja tudi izbiri ročnega orodja in materiala, ki jih potrebujejo obrtniki.

NOVO SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIALA NA NEKDANJEM KAMNIŠKEM SEJMIŠČU

Tik ob prodajalni METALKE v KAMNIKU sta dve osnovni šoli. Tedaj tovornjaki, ki so dovažali material, so doslej predstavljali nevarnost za malčke in v METALKI so se odločili, da skladišče gradbenega materiala preselijo. Dobili so prostor na nekdanjem kamniškem sejmišču, na Cankarjevi cesti. Do tja se lahko pripeljete po novi kamniški obvoznici, da vam ne bo treba skozi ozke ulice mestnega središča, posebej zdaj, ko obnavljajo takoimenovani železni most čez Kamniško Bistrico. Na obvoznico zavijete na Duplici, pri tovarni Stol, in široka, nova cesta vas bo popeljala po levem bregu Kamniške Bistrice, mimo železnega mostu, kjer boste nekaj metrov za njim zavili čez drugi most na levo in že boste pri novem METALKINEM skladišču gradbenega materiala.

V novem, prostranem skladišču boste lahko nabavili opeko, apno, cement, mreže, železo, gradbeni izolacijski material, skratka vse, kar potrebujete pri gradnji hiše.

Skladišče je zdaj odprto vsak dan od 7. ure do 14.30, ob sobotah pa od 8. ure do 12.30. Takšen delovni čas je začasen, če se bo pokazala potreba, bo z novim letom skladišče odprto tudi popoldne.

Novo skladišče kamniške METALKE na nekdanjem sejmišču

POSEBNI ODDELEK ZA IZOLACIJSKE MATERIALE

Ker je skladišče ob prodajalni METALKE na Kidričevi ulici razbremenjeno, bodo uredili poseben oddelek za izolacijske materiale, ki so danes zaradi energetske krize vse bolj iskani, in vsak graditelj se odloča tudi za čim boljšo izolacijo poslopja. Nič manj pomembna ni seveda izolacija instalacij in prav tovrstnim izdelkom bodo dali v novem oddelku poudarek. Predvidoma ga bodo odprli januarja prihodnje leto.

V prodajalni bodo še naprej prodajali drobne kovinske predmete, kot so na primer cevi. Večje zaloge tovrstnega materiala pa bodo imeli v novem skladišču na Cankarjevi cesti in obrtniki ter delovne organizacije, ki kupujejo večje količine, jih bodo lahko dobili tam.

VSE ZA DOM IN VELIKA IZBIRA ORODJA

V prodajalni METALKE v KAMNIKU dobite vse za vaš dom.

Takoj ob vhodu je oddelek barv in lakov, njemu nasproti boste lahko izbrali talne obloge, itisone in tapisone ter tapete. Obloge vam bodo odrezali tudi po merah. S stropa pa visi pisana množica lestencev.

V METALKI imajo tudi vse za gospodinjstvo: izdelke bele tehnike, male gospodinjske aparate, pestro izbiro posode in pribora, zlasti dobre plastične izdelke.

Seveda ne manjka akustika, pri nakupu televizorja se boste lahko oskrbeli tudi s celotno opremo za postavitev antene.

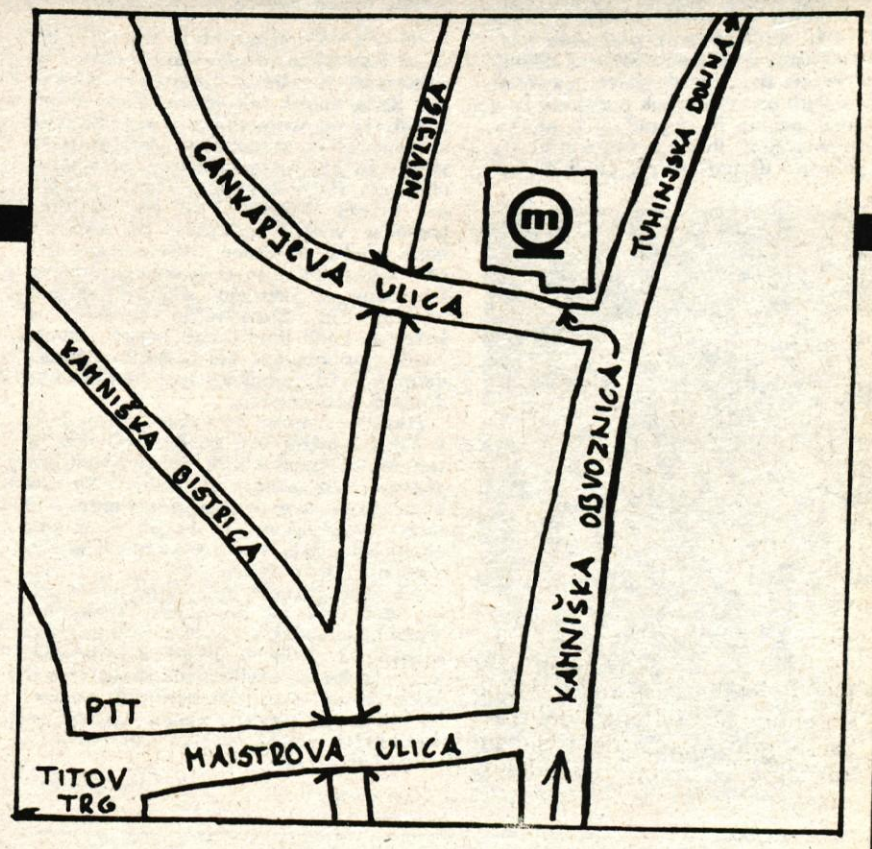

Prodajalna METALKE v KAMNIKU je odprta vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure. Pokličete lahko po tel. številka 061/831-326 in 061/831-757.

Poseben oddelek je namenjen mehanikom, električarjem in drugim obrtnikom. Metalka se lahko pohvali z veliko izbiro ročnega orodja, vijačnega materiala, elektromotorjev, elektrod vseh vrst in še bi lahko naštevali.

Če opremljate kopalnico, boste stopili v klet. Tam imajo instalacijski material, vse za centralno kurjavo in opremo kopalnic ter sanitarij. Izbira keramičnih ploščic je vselej bogata.

Posebnost METALKE je, da občasno pripravljajo najrazličnejše prodajne akcije, ko je izbira posameznih izdelkov posebej bogata.

METALKA iz KAMNIKA vam želi ob Dnevu republike še veliko delovnih uspehov.

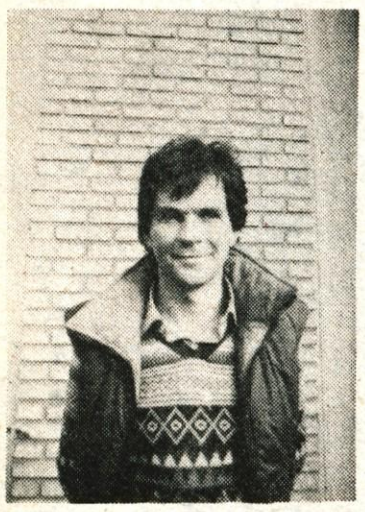

Sedmi kranjski zimskošportni sejem

Brane Miklavčič: pestra ponudba

KRANJ – Sedmi kranjski zimskošportni sejem, ki ga prireja zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja, je v prostorih hale A Gorenjskega sejma v Savskem logu uspel v vseh pogledih. Od četrtka pa vse do nedelje se je sejem ogledalo nad sedem tisoč obiskovalcev. Vsi ti so lahko komisijsko zamenjali svojo staro zimskošportno opremo, lahko so si nabavili tudi novo. Na sejmu so novo opremo prodajali Alpina, Globus Kranj, Murka iz Lesc, Ferrommoto-Kolesar, Nama, svoje pa so dodali tudi Sava Kranj s svojimi merilnimi napravami, organizacija na teku se dobimo, otroški vrtci in alpska smučarska šola Krvavec, ki bo to zimsko sezono na svojih smučiščih imela kot prva v Jugoslaviji otroški vrtec.

Že drugo leto je vodja sejma na Gorenjskem sejmu vaditelj smučanja Brane Miklavčič.

»Sejem, ki je bil na svojem začetku v prostorih Delavskega doma je v teh sedmih letih prerasel svoje okvire. Začeli smo skromno, saj smo na prvem sejmu zamenjavali opremo. Iz leta v leto je bilo vse več ponudnikov, ki so svojo opremo prodajali in kupovali novo. Delavski dom ja postal premajhen za vso to dejavnost. Pred tremi leti smo se preselili na Gorenjski sejem in to je bila poteza, ki se je obnesla,« je ob zaključku sejma dejal Brane Miklavčič.

»Začeli smo pred sedmimi leti. Skromno in v majhnih prostorih. Bila je to le komisijska prodaja, ki je nato prerasla tudi v prodajo nove smučarske opreme. Vse večji interes sejma je narekoval, da smo začeli iskati večji prostor. Našli smo ga na Gorenjskem sejmu pod ugodnimi pogoji. Že tretje leto smo tu in obisk se iz leto v leto povečuje.

Na letošnjem sejmu je bilo čez sedem tisoč obiskovalcev. Kar dva tisoč več kot lani. Zamenjali in prodali smo 1160 oblačil, 1620 smučarskih čevljev in 710 parov drsalk ter 1350 parov smuči s palicami in okovjem.«

Kaj pa ostala dejavnost?

»Na tem sedmem sejmu je bil prikaz smučarskih filmov, prikaz mazanja in odstranjevanje maž na tekaških smučeh, demonstracija vezi Look in čevljev San Marco. Obiskan je bil tudi film o »maratonu« v Dupljah. Za vsakega obiskovalca je bilo nekaj. Nikomor od obiskovalcev ni bilo žal, da si je sejem ogledal, saj smo imeli res pestro ponudbo. To dokazuje tudi število obiskovalcev.

Obenem bi rad vse opozoril, da vsi tisti, ki niso prodali svojih stvari, lahko te dvignejo v sredo od 16. ure naprej na Gorenjskem sejmu.«

D. Humer

Z udarniško do smučišča

Smučarji in kmetje urejajo zemljišče

Športno društvo Partizan Gorenja vas s prostovoljnim delom ureja smučišče – Sodelujejo s kmeti in korist bodo imeli oboji: kmetje poravnano zemljišče, ki ga bo moč obdelovati strojno, smučarji pa smučišče

V Logu, približno na pol poti od Gorenje vasi do Hotavelj, na desnem bregu Poljanščice, športno društvo Partizan Gorenja vas ureja smučišče. Člani društva in drugi krajani, predvsem mladina, sodelujejo s prostovoljnim delom. Tako je bila delovna akcija že nekajkrat doslej. Tudi pretekli petek popoldne pa v soboto dopoldne in popoldne je na bodočem smučišču vihtelo krampe in lopate ter polagalo drenažne cevi okoli 40 ljubiteljev smučanja. Do sedaj so položili že več kot 500 metrov drenažnih cevi in urejeni sta že skoraj dve tretjini zemljišča.

Pri tem velja poudariti in opozoriti, da so se lepo ujela prizadevanja kmetov za izboljšanje zemlje in ljubiteljev smučanja. Kraj, kamor žele postaviti smučišče, je namreč na osojnem kraju in je bil poln studencev in studenčkov ter grap in jarkov in kaj malo primeren za strojno obdelavo. Pa je kmetoma Francu Ažbetu in Janezu Filipiču, ki sta lastnika pretežne večine zemljišča, na katerem bodo uredili smučišče, uspelo dogovorite se z zagnanimi delavci športnega društva Partizan za skupno akcijo; skupno urejanje in financiranje terena, od katerega bodo imeli oboji koristi; kmeta bosta poravnavani teren lahko obdelovala strojno, smučarji pa bodo lahko doma poceni smučali.

Hkrati v Gorenji vasi razmišljajo, da bi v Logu združili vse športne objekte in tam uredili športni park. S tem bi pocenili gradnjo, vzdrževanje in opremo. Na tem območju so namreč zemljišča v precejšnji meri zamočvirjena in bi jih s skupno akcijo izboljšali. Vse bodo skušali urediti s prostovoljnim delom.

Na tem območju je že opravljenih precej del tudi na smučarski skakalnici. Tako bodo sedaj, ko bodo uredili progo za alpsko smučanje in progo za smučarske teke, do konca uredili tudi skakalnico in bodo po možnosti namestili tudi vlečnico in tako omogočili vsem ljubiteljem smučanja poceni zimsko rekreacijo v domačem kraju.

L. Bogataj

Poziv ljubiteljem jeseniškega hokeja

JESENICE – Poverjeništvo članarine Hokejskega društva Jesenice želi tudi prek našega časopisa pozvati člane Društev prijateljev Hokej klubov Jesenice in Kranjska gora, naj poravnajo svoje obveznosti do društev. Eden od namenov ustanovitve teh društev je tudi finančna pomoč hokejistom prek skromne članarine, prav tako pa tudi množičnih obiskov tekem, ki jih igrajo Jeseničani in Kranjskogorci. Društvo prijateljev HK Jesenice in Kranjska gora združuje 714 članov po vsej Sloveniji, po številnih gorenjskih in slovenskih krajih pa so tako imenovani poverjeniki Društva prijateljev HK Jesenice iz HK Kranjska Gora. Tem lahko plačate obveznosti do Društva in vam ni treba na Jesenice, kjer je poverjenik celotnega društva in poverjenik članarine **Polde Strajnar, Jesenice, Tomšičeva 70**. Z jim se lahko povežete tudi prek Hokejskega društva Jesenice, športna hala Podmežakla.

Poverjeniki so Oto Mencinger iz Zgoše, Ivan Breznikar, Lesce, Begunjska 25, Aleksander Klinar S. Jenka 8, Domžale, Bruno Selan, Dvoržakova 3, Maribor, Edo Pšunder, Ob Blažovnici 26, Maribor, Vekoslav Cee, Ljubljanska 14, Maribor, Mara Koritnik, Stahovica-Stranje, Janez Mali, Šmartno 24, Laze v Tuhinju, Lojze Šribar, Leskovec 25, Peter Jugovic, Suha 21, Škofja Loka, Franc Pukl, Lipce 21, Blejska Dobrava, Branko Roblek, Kuratova 4, Kokrica, Tina Rozman, Hrastje 8, Kranj; Ljubo Trojer, Podbrdo, Ivan Bratina, Koritnica-Podbrdo (Tolmin), Stanko Remic Podpeč 63, Preserje, Roman Stana, Tugomerjeva 2, Ljubljana, Tatjana Fink, Ilirska 12, Ljubljana in Dušan Cvetek, Postojnska 21, Ljubljana. Članarino so začeli zbirati v **SREDO, 18. novembra ob 16. uri** v pisarni kluba poleg športne hale Podmežakla, naprej pa jo bodo zbirali **vsakih štirinajst dni do 18. ure.** Plačati jo je mogoče tudi pred vsako tekmo na istem prostoru.

Navijači in prijatelji hokejistov, poravnajte svojo obveznost, ker boste tako pomagali iz finančnih težav hokej klubom Jesenice in Kranjska gora, obenem pa prispevali k razvoju in boljši kvaliteti našega hokeja nasploh!

J. Košnjek

Judo

Uspelo tekmovanje za pokal Kranja

KRANJ – Kar 181 judoistov, od tega 78 pionirjev, 85 mladincev in 26 deklet, iz 19 judoističnih kolektivov iz Slovenije in Avstrije se je udeležilo III. tekmovanja za pokal Kranja za pionirje, letnik 1967 in mlajše, mladince, rojene med letoma 1962 in 1966, ter dekleta. Udeležba je razveseljiva, kar kaže na veliko zanimanje za ta šport, ki ga kaže zaradi številnih razlogov bolj spodbujati in mu pomagati. Taki množici tekmovalcev je bilo treba prilagoditi način tekmovanja. Pionirji so se borili po tri minute, dekleta štiri, mladinci pa po pet minut. Finalni boji so bili v vseh kategorijah za minuto daljši. Prizadevni člani Judo kluba Triglav iz Kranja imajo zasluge za uspelo tekmovanje. Ekipno je zmagala Šiška pred Mursko Soboto, Ivom Reya iz Celja, Koprom, Impolom, Slovenjgradcem, Olimpijo, Šolskim centrom RSNZ iz Tacna itd.

V šestih kategorijah v tekmovanju deklet so bile najboljše Pongeršek (Ivo Reya), Novak (Postojna), Schnabel (Avstrija), Jager (Ivo Reya) in Forlan (Koper). V sedmih pionirskih kategorijah so zmagali Perš (Murska Sobota), Levec (Šiška), Naglič (Šiška), Kovač (Koper), Legen (Murska Sobota), Srdoč (Koper) in Štreblaj (Šiška). Tudi mladinci so bili razdeljeni v sedem kategorij glede na težo. V posameznih kategorijah so zmagali Potočnik (Velenje), Arbajter (Ampol), Keček (RSNZ), Kavčič (Murska Sobota), Skubic (Šiška), Štefanija (Nagaoka) in Apšner (Murska Sobota).

M. Benedik

Vaterpolisti za dan republike

KRANJ – Zimski bazen je bil že petič zapored prizorišče vaterpolskega tekmovanja za dan republike. V organizaciji komisije za vaterpolo pri ZTKO Kranj in pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta so se za pokal borila moštva Kamnika, mladinci in člani Triglava in sindikalna reprezentanca Kranja. Zmaga je tokrat po pričakovanju pripadla članskemu moštvu Triglava.

Izidi polfinale – Triglav (člani) : Triglav (mladinci) 9:8, sindikalna reprezentanca Kranj : Kamnik 15:8, **finale – za tretjo mesto** – Triglav (mladinci) : Kamnik 14:8, **za prvo mesto** – Triglav (člani) : sindikalna reprezentanca Kranj 18:10. Vsa srečanja so dobro sodili Didić, Pičulin, Marinček in Črmelj.

-dh

Gorenjci v ligaških tekmovanjih

KOŠARKA – Savčanke, ki nastopajo v drugoligaški družini, so v dvorani na Planini z dobro igro osvojile pomembni točki z Zadrom. Žirovska Alpina v tem tekmovanju ni izkoristila prednosti domačega terena, saj je bilo moštvo Novega Zagreba boljše. V ženski republiški ligi Jeseničanke nadaljujejo s serijo zmag. Tokrat so premagale gostje iz Senožeč. Enako uspešno igrajo tudi Kranjčani v republiški moški ligi. V dvorani na Planini so kljub slabi igri v prvem delu nadigrali goste iz Šoštanja.

Izidi – ženske – Sava : Zadar 67:51 (38:28), Alpina : Novi Zagreb 73:80 (36:40), Jesenice : Senožeče 57:50 (37:34), **moški** – Triglav : Elektra 98:82 (40:45). **Pari prihodnjega kola – ženske** – Marles : Alpina, Ilirija : Sava, Litija : Jesenice, **moški** – Kovinar : Triglav.

ROKOMET – V drugi zvezni ženski rokometni ligi Preddvorčanke niso znale izkoristi prednosti domačega terena z ekipo Mlinotesta iz Ajdovščine. To prednost so izkoristile rokometašice Alplesa v prvi zvezni ligi B. V dvorani Poden so premagale Ugled. V moški drugi zvezni ligi je loška Jelovica po dobri igri v obeh delih srečanja premagala moštvo Splita.

Izidi – ženske – Preddvor : Mlinotest 26:29 (14:13), Alples : Ugled 25:24 (13:13), **moški** – Jelovica : Split 23:21 (9:10). **Pari zadnjega kola** – Alples : Borovo, Jelovica : Istraturist.

NOGOMET – V zadnjem jesenskem kolu v slovenski nogometni ligi so nogometaši kranjskega Triglava v Trbovljah dosegli pomembno zmago. Tako bodo z enajstimi točkami prezimili na solidnem osmem mestu.

Izid – Rudar : Triglav 1:2 (1:1).

ODBOJKA – Blejski odbojkarji, ki nastopajo v I. B ZOL so se z zmago vrnili iz Slavonskega Broda. Enako uspešne so bile Blejčanke doma v drugi ligi z ekipo Poreča. V slovenski ženski ligi so Gorjanke v gosteh tokrat morale priznati premoč moštvu Partizana Vič. V moški republiški ligi so mladinci Bleda izgubili s Savo, izgubili so tudi Triglavani, medtem ko je Železar med tednom premagala Brezovico.

Izidi – moški – Radnički : Bled 2:3, Bled : Sava 0:3, Triglav : Mokronog 2:3, **ženske** – Bled : Poreč 3:0, Partizan Vič : Gorje 3:0.

Pari prihodnjega kola – moški – Fužinar : Bled, Mokronog : Bled, Brezovica : Triglav, Salonit (mladinci) : Železar, **ženske** – Merkur : Bled, Gorje : Kamnik.

HOKEJ NA LEDU – Jeseničani, ki vodijo v prvi zvezni ligi so v Subotici visoko premagali domači Spartak. Na Jesenicah je Kranjska gora iztržila remi v igri s Crveno zvezdo. V slovenskohrvaški ligi je Triglav po dobri igri izgubil v Sisku, v Zagrebu pa so bili Blejčani boljši od domače Mladosti.

Izidi – Spartak : Jesenice 7:20 (0:5, 4:8, 3:7), Kranjska gora : Crvena zvezda 6:6 (2:3, 4:0, 0:3), Ina : Triglav 4:3 (1:1, 2:2, 1:0), Mladost : Bled 3:9 (1:1, 1:1, 1:7). **Pari prihodnjega kola** – Jesenice : Kranjska gora, Triglav : Tivoli, Bled : Stavbar.

-dh

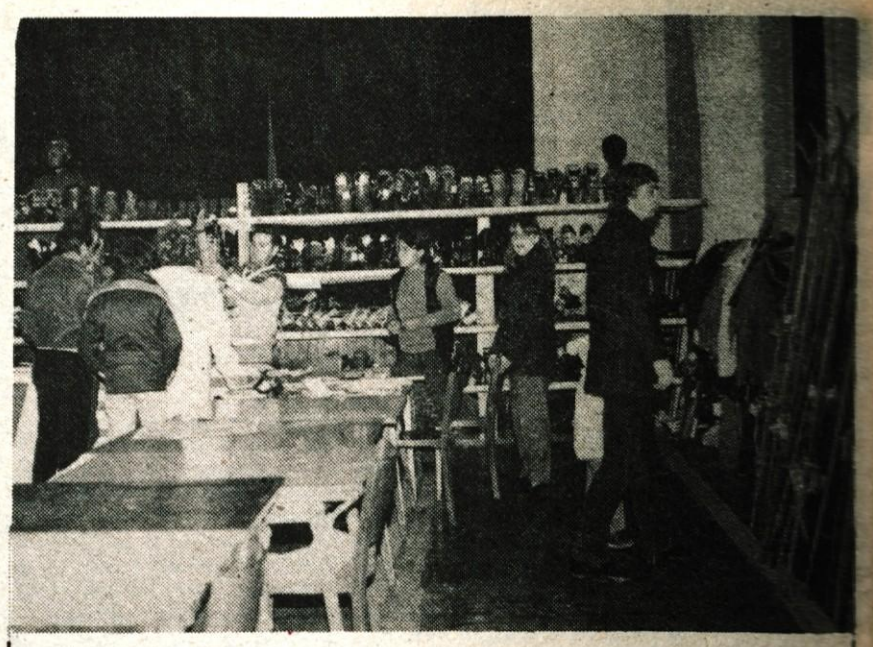

Marljivi smučarski delavci – *Tako kot v preteklosti je smučarsko društvo z Jesenic tudi letos priredilo sejem rabljene smučarske opreme. Akcija je med 17. in 19. novembrom privabila v jeseniški delavski dom več tisoč obiskovalcev. Ker so razstavljeno opremo tudi dobro prodajali, bo dohodek društvu zadoščal za kritje stroškov vsaj ene tekme mladih smučarjev. Smučarski delavci, povečini starši otrok, ki za društvo tekmujejo, si pri zbiranju potrebnega denarja za društveno dejavnost pomagajo tudi z organizacijo raznih drugih delovnih akcij; tako sodelujejo, na primer, pri pretovarjanju različnega materiala v jeseniški železarni. (S) – Foto: S. Saje*

Nogomet

Nogometaši zaključili z jesenskim delom

Končana je prva polovica tekmovanja v ONZ Kranj. Na čelu v A ligi je prvak pretekle sezone Sava, ki še ni poražena. Dobro igrajo tudi Podbrezje. Z visoko uvrstitvijo je presenetil Korotan, kateremu so pred tekmovanjem napovedovali izpad iz lige. Šenčurjani so odigrali v jeseni veliko število tekem in so prenasičeni z nogometom. Pri Triglavu, ki je zadnji, težko usklajujejo tekmovanje v SNL in rekreaciji. V nadaljevanju tekmovanja spomladi, se bodo moštva najprej borila za uvrstitev do četrtega mesta, ki še vodi v »mirne vode« plev off-a, ostala štiri moštva se bodo borila za obstanek v ligi.

Redna vadba in dobra organiziranost sta moštvu Primskovega prinesli uvrstitev na prvo mesto v B ligi. Pričakovati je, da bo Primskovo prvo v tej ligi in se bo uvrstilo v A ligo. Primskovljani imajo tudi najboljše mladince, katerim bi ob večji disciplineranosti lahko konkurirali le mladinci Nakla.

Disciplinska komisija strogo kaznuje nešportne pojave in s tem zagotavlja red na igriščih. Dobre rezultate daje tekmovanje za najšportnejše moštvo v posameznih ligah. V A ligi so najšportnejši igralci Save in Trboj. Možnosti za nagrado, ki jo dobi najšportnejše moštvo, imajo razen Nakla še vsa moštva te lige. V B ligi so najšportnejši igralci Hrastja, v mladinski ligi pa vodi Primskovo.

V članski A ligi je najuspešnejši strelec LUŽAN (Podbrezje), ki je dosegel 9 golov in vodi pred KURENTOM (Sava) in MIHELČIČEM (Korotan), ki sta sedemkrat premagala vratarje. Najboljši strelec v preteklem prvenstvu B lige DREMELJ je tudi v tej sezoni v vodstvu. Dosegel je 19 golov in vodi pred klubskima tovarišema ŠEMRLOM z enajstimi goli in ZAVRŠNIKOM z devetimi goli. Pri mladincih je 13 golov dosegel JOST (Naklo). Za njim je GALE (Primskovo) z 11 goli. V pionirski ligi je 13 golov dosegel talentirani MARŠ (Britof), ki vodi pred LESKOVCEM (Naklo), ki je dosegel 10 golov.

LESTVICA ČLANI A – LIGA

SAVA	10	8	2	0	27: 7	18
PODBREZJE	10	6	2	2	16: 9	14
KOROTAN	10	4	2	4	18:24	10
NAKLO	10	3	3	4	13:15	9
KOKRICA	10	3	3	4	12:16	9
TRBOJE	10	3	2	5	15:19	8
ŠENČUR	10	2	2	6	13:14	6
TRIGLAV	10	1	4	5	9:19	6

LESTVICA ČLANI B – LIGA

PRIMSKOVO	8	7	1	0	56: 8	15
FILMARJI	8	6	0	2	15: 8	12
PREDDVOR	8	3	4	1	18:15	10
BRITOF	9	4	1	4	24:15	9
HRASTJE	9	2	2	5	17:37	6
VISOKO	9	2	2	5	18:47	6
GRINTAVEC	9	1	2	6	13:31	4

LESTVICA MLADINCI

PRIMSKOVO	6	5	0	1	32: 6	11
ŠENČUR	6	4	1	1	17: 9	9
NAKLO	6	4	0	2	30:15	8
FILMARJI	6	2	2	2	12:10	6
BRITOF	5	1	1	3	16:17	3
TRBOJE	6	0	3	3	8:37	3
PODBREZJE	5	0	1	4	9:30	1

S. Verbič

Sporočili ste nam

ETIKETA PRVAK – V škofjeloški občini je vedno večje zanimanje za košarkarsko rekreacijo. V predtekmovanju je sodelovalo kar 19 moštev, tokrat prvi tudi iz Selške doline. Tekmovanje je potekalo skozi vse leto, najboljši dve moštvi iz vsake od treh skupin pa sta se uvrstili v zaključni del. V poljanski skupini sta bili najboljša Etiketa in Kladivar, v loški Novi svet in Študentje, v Selški pa Sorica in Rudno. V finalu tekmovanja je zmagala Etiketa pred Novim svetom, Kladivarjem, Rudnom, Študenti in Sorico.

M. Kalamar

ŠAHOVSKE NOVICE IZ KRANJA – Šahovska mojstrica Francka Petek (ŠD Murka) je odigrala v prostorih Šahovskega društva Kranj handicap match s štirimi igralkami Kranja in Komende. Zmagala je Petkova s 3,5:0,5, vendar šele po štiriurni borbi, v kateri so mlade igralke klonile predvsem zaradi neizkušenosti. Match je sodil v okvir priprav na igranje v 1. slovenski ligi. Prav tako pa se nadaljuje šahovsko prvenstvo Kranja. V šestem kolu je Ciglič premagal Kašeta, Deželak Jokoviča, Simončič Jusufija in Lazar M. Logarja. V sedmem kolu pa je Ciglič premagal Simončiča, Kaše Deželka, Jokovič Lazarja in Jusufi Kreka. Po sedmem kolu vodi Ciglič s 6,5 točke, Deželak, Jokovič in Kaše pa imajo po pet točk.

D. Jokovič

Seja IO hokejske zveze Slovenije

Enotna republiška liga

KRANJ – Pod predsedstvom predsednika HK Slovenije Janeza-Dušana Zupančiča je bila med tednom v Kranju osma seja izvršnega odbora hokejske zveze Slovenije. Na seji so člani izvršnega odbora HZ Slovenije obravnavali probleme, ki se iz dneva v dan nabirajo v hokejski organizaciji.

Že na letošnjem predsedstvu HZ Jugoslavije pred pričetkom letošnje hokejske sezone je bilo precej napeto glede tekmovanja v prvi zvezni ligi. Delegati HZ Slovenije so se zavzemali, da bi prišli na pocenitev ligaškega tekmovanja v prvi zvezni ligi. Toda prevladovali so interesi drugih republik in hokejska sezona v tem našem najvišjem hokejskem tekmovanju se je začela po lanskem tekmovalnem programu. Igrati so začeli po štirikrožnem sistemu, ki je vse slovenske klube precej finančno osiromašil. In tudi kvaliteta hokejske igre je padla, s tem pa so hokejisti izgubili še gledalce.

Na zadnji seji jugoslovanske telesnokulturne zveze je bilo precej govora o pripravi novih programov zveznih lig. Po novem predlogu naj bi tekmovanja na zveznih ligah skrčili. Prve zvezne lige naj bi bile le v nogometu, košarki, odbojki, rokometu in vaterpolu. Vsa druga tekmovanja v prvih zveznih ligah naj bi prešla v republiške okvire. To zadene tudi prvo zvezno hokejsko ligo. Toda, ostali delegati v hokeju so se tudi na tej seji zavzemali, da bi hokej imel staro zvezno ligo.

Jasno je seveda, da Slovenija na tak predlog ne bo pristala. Še posebno ne, ker se pripravlja sprememba in popravki statuta HK Jugoslavije. Slovenska delegacija bo na prihodnji seji predsedstva HK Jugoslavije prišla na dan s svojim predlogom. V tekmovalni sezoni 1982/83 bodo slovenska hokejska moštva nastopala v enotni slovenski ligi. Enako naj bi bilo tudi v ostalih republikah in pokrajinah. Koliko članov bo imela slovenska liga, je stvar dogovora na strokovnem in tekmovalnem svetu. S to slovensko ligo bodo naša hokejska moštva precej pridobila. Stroški tekmovanja se bodo zmanjšali, hokej bo pridobil na kvaliteti in vsa srečanja bodo zanimiva za gledalce. Za državni naslov naj bi se na dvodnevnem turnirju pomerili res najboljši hokejisti iz vseh republik in pokrajin. Tudi v jugoslovanskem hokejskem pokalu naj bi igrali turnirski sitem. Najboljši na tem enodnevnem turnirju bo jugoslovanski hokejski prvak.

Slovenskemu hokeju se tako v prihodnosti obetajo boljši časi. Časi, ko bo kvaliteta rasla in tudi gledalci bodo od te moške igre imeli več užitkov.

D. Humer

NESREČE

ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI S CESTE

Bohinj – V nedeljo, 22. novembra, se je na cesti med Pokljuko in Bohinjem, kak kilometer od križišča ceste za Bohinj, zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila dva udeleženca huje, dva pa laže ranjena. Voznik Rudi Vavpotič, star 21 let, doma s Krnice, je nekaj po polnoči vozil proti Bledu. Ko je peljal z avtomobilom v levi nepregledni ovinek, ga zaradi neprimerne hitrosti začelo zanašati. S ceste ga je zaneslo v nasprotni drog. V trčenju sta Vavpotič in sopotnica na prednjem sedežu, Marija Razpet, utrpela lažje poškodbe, sopotnika Adil Čavševič in Samir Novak, ki sta sedela na zadnjih sedežih, pa sta bila teže ranjena.

AVTO ZDRKNIL PO BREGU

Log pod Mangartom – Na cesti med Sovodnjem in Cerknom se je v nedeljo, 22. novembra, ob pol enih ponoči, zgodila huda prometna nesreča, ki ji je botrovala neprimerna hitrost. Avtomobil, v katerem sta bila poleg voznika Valterja Dragosavljevića še potnika Marjan Pavletič in Danijel Suligoj, vsi doma iz Tolmina, je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo v neutrjeno bankino. Avto je zdrknil pod cesto, se kakih 60 metrov kotalil po travnatem pobočju, pri čemer pa so vsi trije udeleženci popadali iz njega. Voznik in sopotnik Danilo Suligoj sta bila laže ranjena, potnik Marjan Pavletič pa je v nesreči izgubil življenje.

Ranjena pešca

Zaradi nepazljivosti pešca v enem primeru in zaradi objestne vožnje voznika v drugem primeru sta se pretekli teden zgodili dve nesreči, v kateri sta bila ranjena dva pešca.

V četrtek, 19. novembra, je voznik Marjan Weisseisen, star 41 let, iz Kranja proti Golniku. Na cesti je dohitel pešca Lovra Miheliča, starega 45 let. Voznik je pešca pravočasno opazil, zato se mu je skušal izogniti proti sredini ceste. Pešca je ravno tedaj zaneslo proti avtomobilu, tako da ga je Weisseisen zadel.

V nedeljo, 22. novembra, ob enih zjutraj, pa je voznik osebnega avtomobila Janez Lipovec, star 25 let, iz Bohinjskih Gorij, povozil Mihaela Romana, starega 45 let, s Krnice. Pešec je peljal skozi Krnico, kjer je patrulja miličnikov opravljala kontrolo hitrosti. Ko jo je Lipovec videl, je pospešil hitrost in po skrajni levi strani peljal naprej. Pred križanjem ceste za Pokljuko je dohitel pešca in ga zadel, potem pa pobegnil. Pešec je bil v nezgodi le laže poškodovan, brezvestnega voznika pa so kmalu izsledili.

D. Ž.

Požarni požar v Stromeji

Kobarid – V petek, 20. novembra, okoli devete ure izbruhnil požar v gozdu Peči na italijanski strani mejnega prehoda. Požar se je hitro razširil na našo stran, vendar so ga ob množični pomoči prostovoljnih gasilcev Podbrdo, Rateč, Kranjske gore, Jesenice, delavcev Gozdnega gospodarstva ter miličnikov in krajanov uspel nekaj po dvanajsti uri lokalizirati. Požar je nastal kakih 200 metrov globoko na italijanski strani in se razširil približno 60 metrov na jugoslovansko in deloma na avstrijsko stran. Pogorelo je skupno šest hektarov gozda, 2 hektara na naši in 4 na sosedni strani. Materialna škoda še ni ocenjena, prav tako še ni znan vzrok požara, ki ga še vedno preiskujejo.

D. Ž.

Smrt v steni

Bohinjska Bistrica – Pri plezanju v steni slapa Pirašice nad Lepencami v Bohinjski Bistrici se je v nedeljo, 22. novembra, smrtno ponesrečil Miran Ogrizek, star 15 let, doma iz Lesc. Pri plezanju po navpični steni mu je spodrsnilo in padel je dvajset metrov v globino. Ustavila ga je ob vznožju slapa njegova mati.

Delavcu odsekal prste

Tržič – V Bombažni predilnici in tkalnici v Tržiču se je v četrtek, 19. novembra, ob 16.30 pri delu poškodoval delavec Ivan Ivanovič, star 45 let. Delavec je v popoldanski izmeni delal na stroju za čiščenje bombaža. Ker se je stroj zamašil, ga Ivanovič izklopil in odprl pokrov, da bi ga očistil. Valji stroja se še niso vsi ustavili in so zgrabili delavčevo roko. Ivanovič je utrpel lažje poškodbe, zdravniške pomoči pa je bil deležen v jeseniški bolnišnici.

Za varen let jeklene ptice

Brniško letališče postaja z vse večjim potniškim prometom – v pol leta so letala pripeljala in odpeljala več kot 300.000 potnikov – še bolj pa z naraščajočim tovornim prometom vse pomembnejše letališče pri nas

Potujete z avionom? Vzemite najbolj varnega – to pa je tisti, ki je na tleh. Slaba šala, bi kdo menil, če ne bi bilo to tudi res. Vendar v nobeno javno prevozno sredstvo potniki ne vstopajo z večjim občutkom varnosti – če jih morda pri tem ne moti ravno strah pred letenjem, ki pa je zelo subjektivne narave. Verjetno ga niti ne bi bilo, če bi imel potnik možnost opazovati ves postopek priprave letala na polet že od pregleda motorjev do zadnjega dejanja – vkrcanja pregledane prtljage in potnikov.

Skrb za varnost potnikov, tovora in letal se pravzaprav na letališču začne že dosti prej, še preden potnik pravzaprav zagleda letalo in preden ga prijetni glas po zvočniku povabi na polet, za katerega ima seveda letalsko vozovnico. Prav o organizaciji varnosti na letališču Brnik smo se pogovarjali z direktorjem letališča Jako Sedejem, šefom carinske izpostave Čedomirom Brajovičem in komandirjem mejne milice Brankom Celarjem.

»Brniško letališče spada med bolje opremljena letališča v Evropi,« meni Jaka Sedej, »čeprav se seveda s kakšnim frankfurtskim, ki po opremljenosti prekaša največja letališča v svetu, niti primerjamo ne. Sicer pa je razlika v opremljenosti že med jugoslovanskimi letališči: že rentgenskih naprav za učinkovitejši pregled potnikov in prtljage ni na vsakem našem letališču. Sodobne rentgenske naprave imajo le Brnik, Maribor, Beograd in Osijek.«

Vendar razlika v opremljenosti med jugoslovanskimi letališči seveda ne pomeni, da gre na slabše opremljena, bolj »po domače«; to prav gotovo ne. Pač pa potnik prav gotovo bolj občuti po svoje neprijeten, a vsekakor potreben postopek pregleda tako prtljage kot potnika. Na takšnem letališču, kot je ljubljansko, je ta postopek speljan bolj ali manj nevidno, vsaj za potnika. Sicer pa se zagotavljanje varnosti na letališču začne že zunaj letasliške stavbe pred vhodom.

»Poglejte, potnik, ki se pripelje na letališče, pravzaprav niti ne občuti, da je letališka stavba varovana, če hodi po poti, ki je predvidena za potnike,« pojasnjuje komandir mejne milice Celar. »Pa poskusite po drugi poti priti v letališko stavbo, ne skozi glavni vhod. Že predolgo zadrževanje pred glavnim vhodom vzbudi pozornost letališkega varnostnika, kaj šele, da bi poskusili parkirati avtomobil ob letališki stavbi. Obiskovalcu letališča ali potniku, ki le redko zaide na letališče, je morda tak režim malce odveč, še posebej zato, ker pri nas ne poznamo napadov, eksplozij in podobno. Ker pa ima brniško letališče status mednarodnega letališča, se je seveda treba vklapljati v nedeljiv mednarodni sistem varnosti: v svet je treba poslati popolnoma varno letalo, varnost pa se začne že na tleh. To pa pomeni za ves sistem varnosti na letališčih odgovorno nalogo.«

Nosilec reda in varnosti na letališču je delovna organizacija aerodrom z vsemi tozdi, vendar pa tvori celotni sistem družbene samozaščite na letališču le skupaj s postajo mejne milice, carino in aerodromsko kontrolo letenja ter drugimi institucijami na letališču. Najvišji organ v tem sistemu je skupni komite za SLO in družbeno samozaščito, vsi problemi v zvezi z varnostjo pa se koordinirajo v svetu za varnost. »Odveč je poudarjati, da so temeljni nosilci varnosti na letališču vsi zaposleni, nekako tako, kot recimo v krajevni skupnosti,« meni Čedomir Brajovič, šef carinske izpostave. V tem sistemu varnosti so domala enako pomembni vsi členi, če kdo zataji, se veriga prekine. Zato ima odgovorno nalogo na letališču tudi čistilka, ki najde pozabljeno torbo v kakšnem kotu in opozori varnostno službo. Za uspešno funkcioniranje sistema varnosti na letališču seveda ni potrebna le usposobljenost zaposlenih, pač pa tudi striktno izpolnjevanje dogovorjene politike in ukrepov, ki se, sprejeti v svetu za varnost, prenašajo prek samoupravnih organov v delovno sredino.«

Brniško letališče je sodobno opremljeno: časi »piskačev« so že minili, čeprav se občasno še uporabljajo. Tehnika je pri pregledu potnikov in prtljage omogočila ne le učinkovitejšo kontrolo, pač pa se je povečala tudi hitrost. Če je bilo poprej 100 potnikov mogoče pregledati pred vstopom v letalo »ročno« v poldrugi uri, je zdaj čas praktično zmanjšan na borih 15 minut, pa še vse je bolj zanesljivo. Kovček, ki ga je poprej carinik na primer moral odpreti in vsebino pregledati, gre zdaj skozi rentgen. Za to usposobljen delavec ne le prepoznava na zaslonu predmete, ki bi bili »zanimivi« za carino, pač pa tudi predmete, ki bi lahko ogrozili varnost potnikov. Osebna prtljaga gre prav tako skozi presvetljavo, potnik sam pa skozi »vrata«, ki le s svetlobnimi znaki opozorijo miličnika za kovinske predmete v potnikovih žepih.

Presvetljava osebne prtljage je le del nadzora nad prtljago in potniki na vseh sodobno opremljenih letališčih. – Foto: L. M.

»Takšna kontrola mora biti dosledna, če naj zagotovimo varnost potnikov. Ko ta stopi proti letalu, to pomeni, da so vse službe na letališču opravile svoje delo,« pravi komandir Celar, »Potnikom pa morajo dati občutek, da tudi ostali stopajo v letalo brez skritih namenov. Na žalost v sodobnem svetu letalo ni bilo malokrat sredstvo pritiska, izsiljevanja, na kocko so bila postavljena življenja potnikov. Primerov ugrabitve letal je v svetu veliko, ugrabitev kje na drugem koncu sveta pa ne pomeni, da se to nas prav nič ne tiče. Nasprotno, vsak čas vam lahko pade takšno letalo na letališče. Zato je odveč, da se potniki jezijo, če se jim pri pregledu prtljage odvzame tudi povsem nedolžen spominek, kot je morda otroška pištola ali vžigalnik v obliki znane španske »sifonarke«. Tudi takšni sicer nenevarni predmeti lahko v rokah ugrabitelja postanejo sredstvo, ki preusmerja letalo in služi ciljem, ki s pravnim redom nimajo nobene zveze. Vsakdo ve, da ni bolj odmevne stvari, kot je ugrabljeno letalo ali letalska nesreča, zato je lahko tudi dogodek na majhnem letališču pomemben za vsa letališča. Spomnimo se samo dogodka s titograjskega letališča letos poleti. Odmevnost je bila velika še posebej zato, ker je tak dogodek pri nas res nekaj izjemnega. Sicer pa v vseh anketah, s katerimi jugoslovanske turistične agencije povprašajo tuje turiste o počutju pri nas, med drugim hvalijo tudi občutek varnosti na naših tleh, še posebej tudi varnost letalskega prometa.

L. M.

Fizično varovanje letal, potnikov in tovora sodi v okvir kompleksnega varovanja letališča – Foto: L. M.

Mati zapustila štiri deklice

Na radovljiškem sodišču so štirje primeri zanemarjanja otrok – Mati je očitno več let popolnoma zanemarjala svoje otroke – Najmlajšo so dali v rejniško družino

Radovljica – Primerov očitnega zanemarjanja otrok, za katere so roditelji dolžni skrbeti, pri nas ni tako malo. Zanje zvemo ponavadi tedaj, kadar se nevestni roditelji pojavijo pred sodiščem in so obtoženi kaznivega dejanja zanemarjanja otrok, medtem ko naše socialne službe vse primere dobro poznajo in jih stalno obravnavajo. V okviru svojih pristojnosti in zmožnosti pa socialne delavke na terenu tudi pomagajo, kolikor le morejo.

Tako tudi v radovljiški občini, kjer imajo danes na sodišču štiri primere zanemarjanja mladoletnih otrok. Med temi primeri, ki v nas zbudijo vse človeško sočutje in ob katerih lahko le nemočno zmajujemo z glavo, je hud primer zanemarjanja štirih otrok.

38-letna mati, delavka, ima štiri deklice, stare od 16 do devet let. Razvezana je, dve deklici obiskujeta šolo s prilagojenim programom, ena jo je zaključila in obiskuje srednjo šolo, ena pa obiskuje redno šolo. Na socialni službi v Radovljici so družino prvič obravnavali že leta 1972, ko naj bi najstarejša začela obiskovati šolo s prilagojenim programom. Tedaj je bilo že očitno, da so otroci vzgojno in tudi sicer precej zanemarjeni in da je v družini alkoholizem. Vse do leta 1978 so vedeli za mater s štirimi deklicami, ki živijo v skrajno neprimernih razmerah, pred tremi leti pa so družino začeli intenzivno obravnavati. Ženska se je tedaj ponovno razvezala od drugega moža; njena štirinajstletna deklica je bila spolno zlorabljena; v družini je bil še naprej doma alkoholizem; mati se je družila z raznimi moškimi in jih vodila v hišo, kjer so imeli v enem samem prostoru kuhinjo in spalnico. Povrh vsega je mati, ki ji ni bilo mar za otroke, vzela v edini bivalni prostor še žensko, prijateljico z novorojenčkom.

Socialne delavke so ob obisku naletele na strašno umazanijo, odpadke, steklenice, na obupno stanje družine. Iz delovne organizacije, kjer je bila ženska zaposlena, je prišel presenetljiv odgovor, da je dobra delavka in da so ji celo dali kredit za adaptacijo hiše. Hiša je bila delno le obnovljena, a neprimerna za bivanje, za ostali denar pa je našla kup izgovorov. Kot je vedno našla izgovore za očitno zanemarjanje otrok.

Vsem pa je prekipelo letos, ko je ženska enostavno odšla od doma, pustila 3.000 dinarjev in sporočilo, da si je našla v Nemčiji prijatelja in da bo ostala pri njem. V delovno organizacijo so sporočili, da je zbolela. Sosedje, ki niso mogli več gledati in prenašati lačnih in vedno umazanih otrok, so izpovedali, da so otroci pomanjkljivo oblečeni in da sem jim smili posebno mlajše dekletce. Ostala dekleta so jo stalno pretepala . . .

Na socialni službi v Radovljici so ukrepali. Najmlajšo so dali v rejniško družino, saj potrebuje toplino doma, in vsaj zanjo upajo, da ga bo našla in v njem tudi ostala. Dve deklici sta v domovih, ena v Preddvoru, medtem ko je najstarejša, ki obiskuje gostinsko šolo, želela ostati doma. Socialna služba je potrebovala za to obilo zapisnikov, prič, kajti le tako so zadevo lahko predali sodišču. Pri vsem tem se vedno dogaja tako: vsi vemo, kaj nam je storiti v primerih, ko je treba otrokom nuditi topel dom, a vendar nismo vedno pripravljeni, da bi bili tudi priča in podpisali zapisnik za nujno razpravo na sodišču. Prav zato so socialne službe večkrat tako zelo nemočne in ne morejo ukrepati tedaj, ko je še pravi čas.

Nevestna mati se je že vrnila iz Nemčije in obiskala le hčerko v Preddvoru, skupaj s prijateljem. Njej so omogočili stik s hčerko, njemu pa ne, saj je kazal očitne znake vinjenosti. Na socialno službo pa matere še ni bilo.

Morala pa bo na sodišče in se zagovarjati zaradi kaznivega dejanja zanemarjanja otrok. Zaradi tega ali surovega ravnanja z mladoletniki je zagrožena kazen do 3 let zapora. Običajno pa v takih primerih sodišče obsodi roditelje na nekaj mesecev zapora.

D. Kuralt

Varovanje družbenega premoženja

Ko postaja varovanje družbenega premoženja podružbljeno v sistemu SLO in družbene samozaščite, ne ostaja varnost le dolžnost organov za notranje zadeve, strokovnih služb fizičnega in tehničnega zavarovanja v združbenem delu, pač pa postaja pravica in dolžnost vseh delovnih ljudi in občanov. Vendar pa ugotavljamo, da samozaščitna naravnanost delovnih ljudi in občanov ter varnostna kultura še niso na primerni višini. To dokazujejo tudi primeri nevestnega gospodarjenja oziroma slabega ravnanja z družbenim premoženjem in ne nazadnje večje število kaznivih dejanj na škodo družbenega in zasebnega premoženja.

Še vedno imamo tudi opravka z miselnostjo nekaterih vodilnih delavcev v združenem delu, da premoženje, ki je zavarovano pri zavarovalnici, ni potrebno tako dobro čuvati, da je varnostnik predrag in neučinkovit. Pri kontrolnih pregledih nekaterih organizacij združenega dela, na Gorenjskem jih je bilo letos več kot 50, so delavci organov za notranje zadeve ugotovili številne pomanjkljivosti in neodgovornost pri varovanju družbenega premoženja.

V praksi imamo še stari sistem fizičnega zavarovanja, ko službo fizične zaščite organiziramo na ravni delovne organizacije tako, da so vsa opravila fizične zaščite zaupana tej službi, medtem ko so ostali člani kolektiva glede tega povsem pasivni – izjema so le vaje narodne zaščite. Take službe v delovnih organizacijah se obnašajo bolj kot oblast nad delavci, ne pa kot instrument fizične zaščite delavcev. Prav tako je odtujevanje pravice, kadar je fizična zaščita zaupana specializirani delovni organizaciji Varnost. Na ta način se sicer ustvarja občutek, da je problem fizične zaščite in varovanje družbenega premoženja rešen, in da to ni stvar, ki bi se neposredno tikala delavcev. Zato običajno tudi ni posebno dobrega sodelovanja med uporabniki in izvajalci.

Tudi določene organizacijske spremembe v Varnosti z ustanavljanjem skupščine uporabnikov storitev ni celovita rešitev problema. Uresničevanje skupnih ciljev sicer v skupščinah poteka zadovoljivo, potrebna pa bo vrsta organizacijskih sprememb v DO Varnost. V zadnjih letih se sicer namenja fizični zaščiti več pozornosti; k temu so prispevali novi zakonski predpisi, več skrbi je tudi namenjeno izbiri kadrov, še posebej v DO Varnosti, urejeno je vprašanje šolanja varnostnikov in nadzornikov. Za slednje je tudi smer v srednjem usmerjenem izobraževanju. Ostaja pa nerešeno vprašanje, kako omogočiti delavcu v združenem delu, da uresničuje svojo pravico in dolžnost do varnosti in družbene samozaščite. Z novim zakonom o SLO in DS, ki bo sprejet prihodnje leto, se pričakuje tudi ukinitev DO Varnost in reorganizacije služb fizičnega zavarovanja v združenem delu.

Delavci v temeljnih organizacijah bodo novi ustanovitelji DO Varnost; na ta način bo delavec v Varnosti obenem delavec temeljne organizacije in bo vključen v sistem družbene samozaščite, uveljavljena bo svobodna menjava dela. S tem bodo dani pogoji za resnično soodločanje izvajalcev in uporabnikov pri varovanju družbenega premoženja. V okviru DO Varnost pa bi se enotno urejalo izobraževanje, tehnična varnost, zveze, trgovina gasilske opreme in strokovna opravila na področju SLO in DS. Sistemske spremembe naj bi začele veljati v začetku leta 1983.

Viktor Balažič

Delavci DO Tekstilindus
iz TOZD Predilnica, Tkalnica, Plemenitilnica,
TOZD za prehrano in oddih in delovna skupnost
skupnih služb

TEKSTILINDUS KRANJ

čestitajo ob dnevu republike — 29. novembru
vsem delovnim ljudem

Delavska univerza Tomo Brejc v Kranju

VZGOJNOIZOBRAŽEVALNA ORGANIZACIJA ZA ODRASLE

čestita slušateljem, sodelavcem in prebivalcem Gorenjske za praznik republike 29. november

Delavci

- TOZD za ptt promet Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka,
- TOZD Telekomunikacije Kranj in
- delovne skupnosti skupnih služb

združeni v PODJETJE ZA PTT PROMET KRANJ

čestitajo
vsem uporabnikom ptt storitev
za dan republike

GORENJSKI ZDRAVSTVENI CENTER KRANJ

S TEMELJNIMI ORGANIZACIJAMI
Zdravstveni dom Bled, Bohinj, Jesenice, Kranj, Obratna ambulanta Železarne Jesenice, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Socialna medicina in higiena Gorenjske, Zobna poliklinika Kranj

Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj, Bolnica Jesenice, Psihiatrična bolnica Begunje in Gorenjske lekarne Kranj

Čestitajo občanom za praznik republike — 29. november

domplan

urbanizem, stavbna zemljišča, investitorski inženiring in stanovanjsko poslovanje Kranj, Cesta JLA 14

Delovna skupnost podjetja čestita vsem delovnim ljudem in občanom za praznik republike 29. november

Tekstilna tovarna
ZVEZDA, p. o.
Kranj, Savska cesta 46

čestita vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem za dan republike — 29. november

KOP
KOVINSKO PODJETJE KRANJ

Kovinski elementi za gradbeništvo, industrijska okna in vrata na ročni in motorni pogon • kovinske konstrukcije • splošno ključavničarstvo • tehnološka, transportna, skladiščna, galvanska oprema in naprave • kleparstvo

Delovni kolektiv čestita občanom in poslovnim prijateljem za dan republike — 29. november

Servisno podjetje Kranj
Tavčarjeva 45, telefon 21-282

čestita k prazniku svojim poslovnim prijateljem in vsem občanom

Še naprej se priporoča za sodelovanje z vsemi svojimi dejavnostmi: zidarska, mizarska, vodovodno-inštalaterska, kleparska, krovska, ključavničarska, pleskarska in električarska.

VSEH VRST USLUG, POPRAVIL, ADAPTACIJ IN STORITEV TER POLAGANJE PARKETA IN TAPISOMA

Kmetijsko živilski kombinat Kranj
z n. sol. o. Kranj, C. JLA 2

KŽK

TOZD Kmetijstvo
TOZD Kooperacija
TOZD Mlekarna
TOZD Klavnica
TOZD Oljarica
TOZD Agromehanika
TOZD Komercialni servis
in SDS Skupne službe

čestitajo za dan republike — 29. november vsem svojim poslovnim partnerjem in potrošnikom

ALPETOUR
Sestavljena organizacija združenega dela

ALPETOUR ŠKOFJA LOKA

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER

almira

modne pletenine

RADOVLJICA

TOZD RADOVLJICA, NOVA GORICA, BOHINJ, TRGOVINE IN DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB
LASTNE PRODAJALNE:
BLED – Park hotel, RADOVLJICA – Linhartov trg 3, RADOVLJICA – Jalnova 2, JESENICE – Cesta maršala Tita 34, BOHINJ – Mencingerjeva 3, NOVA GORICA – Leninova 11

ČESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA DAN REPUBLIKE – 29. NOVEMBER

lesnina

POHIŠTVO KRANJ

Priporočamo, obiščite nas v salonu pohištva Kranj – Primskovo, prodajalni pohištva Jesenice in salonu kuhinjsske opreme v Kranju na Titovem trgu, kjer nudimo široko izbiro raznovrstnega pohištva vseh priznanih proizvajalcev širom Jugoslavije.

Zahvaljujemo se za dosedanji obisk in čestitamo vsem cenjenim strankam, poslovnim prijateljem in občanom Gorenjske za praznik republike – 29. november

VGP VODNOGOSPODARSKO PODJETJE KRANJ

Ul. Mirka Vadnova 5

PRIMSKOVO – kom. cona

IZVAJAMO: vodnogradbena dela, regulacije vodotokov, obalne protierozijske zaščite, vodnogospodarske objekte, zemeljska dela, strojna in minerska dela ter druga dela s področja nizkih gradenj

Čestita občanom Kranja, Jesenic, Radovljice in Tržiča za dan republike – 29. november

ISKRA

Iskra

Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko n. sol. o.

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE – 29. NOVEMBER

Tovarna avtomatskih telefonskih central – Kranj
Tovarna telefonskih elementov in aparatov – Kranj
Tovarna števcev – Kranj
Tovarna električnih ročnih orodij – Kranj
Tovarna stikal – Kranj
Tovarna merilnih naprav – Kranj
Tovarna sestavnih delov – Kranj
TOZD orodjarna – Kranj
TOZD vzdrževanje – Kranj
TOZD nabavna organizacija – Kranj
TOZD prodajna organizacija – Ljubljana
TOZD razvojno-tehnološki center – Kranj
Delavska restavracija – Kranj
Tovarna telefonskih enot – Blejska Dobrava
Montažno-servisna organizacija – Ljubljana
Tovarna optičnih in steklopihaških izdelkov – Ljubljana
Tovarna računalnikov – Kranj
Tovarna mehanizmov – Lipnica in
Tovarna merilnih instrumentov – Otoče

Iskra

Gozdno gospodarstvo
Bled n. sol. o.
Ljubljanska 19

tel.: dir. 77-257, h. c. 77-361 – 364
telegram: GG Bled, poštni predal 42

TOZD GOZDARSTVO BOHINJ, n. sub. o.
Bohinjska Bistrica, Grajska cesta 10
TOZD GOZDARSTVO POKLJUKA, n. sub. o.
Bled, Triglavska 47
TOZD GOZDARSTVO JESENICE, n. sub. o.
Jesenice, Tomšičeva cesta 68
TOZD GOZDNO GRADBENIŠTVO BLED, n.sub.o.
Bled, Ljubljanska 19
TOZD GOZDNO AVTOPREVOZNIŠTVO IN DELAVNICE SP. GORJE, n. sub. o.
Spodnje Gorje 1
TEMELJNA ORGANIZACIJA KOOPERANTOV ZASEBNI SEKTOR GOZDARSTVA BLED, n. sub. o.
Bled, Ljubljanska cesta 19

v delovni organizaciji
GOZDNO GOSPODARSTVO BLED, n. sol. o.
Bled, Ljubljanska 19

Vsem delavcem in kmetom ter poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike – 29. november

gospodarijo z gozdovi, proizvajajo in prodajajo različne vrste okroglega lesa, izdelujejo kvaliteten okrogli les po posebnih naročilih, pripravljajo rezonančni les, nudijo prevozniške usluge za prevoz lesa in popravljajo gozdarske stroje in naprave

IKOS

INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME IN STROJEV

KRANJ **JUGOSLAVIJA**

PROIZVODNI PROGRAM:
- stroji za čevljarsko industrijo
- stroji za tekstilno industrijo
- tračni in brusilni stroji za kovinsk industrijo

Vsem delovnim ljudem čestitamo za dan republike 29. november

KOMPAS
JUGOSLAVIJA 30 let vaš turistični kompas

TOZD Kompas hotel Bled
in
TOZD inozemski turizem
turistične poslovalnice: Bled, Brnik, Kranj in Kranjska gora

CENJENIM GOSTOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER

Obrtno gradbeno podjetje Bled
GB GRAD

Izvajamo vse vrste nizkih in visokih gradenj ter nudimo gradbeno obrtniške usluge.

Delovni kolektiv čestita občanom in poslovnim prijateljem za praznik republike — 29. november.

Specerija BLED

Za dan republike — 29. november, čestitamo vsem delovnim ljudem, poslovnim partnerjem, kupcem in obiskovalcem.

Specerija BLED

Triglav konfekcija Kranj

čestitamo vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem ob dnevu republike in priporočamo naše izdelke

triglav

KOGP RANJ

Komunalno, obrtno in gradbeno podjetje Kranj z n. sol. o.

- **TOZD KOMUNALA, KRANJ — b. o.**
- **TOZD OBRAT KRANJ, — b. o.**
- **TOZD GRADNJE, KRANJ — b. o.**
- **TOZD OPEKARNE, KRANJ — b. o.**

IN SAMOUPRAVNA DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE KRANJ

Delovni kolektiv čestita občanom Gorenjske in poslovnim prijateljem za praznik republike

Kemična tovarna Podnart

Specializirana tovarna kemikalij za galvanotehniko fosfatiranje in barvanje kovin.

Kolektiv tovarne vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestita za dan republike

CENTRAL **Gostinska in trgovska delovna organizacija n. sol. o. Kranj**

TOZD GOSTINSTVO, n. sub. o.
TOZD VINO, n. sub. o.
TOZD DELIKATESA, n. sub. o.
TOZD PLANINKA Kamnik, n. sub. o.
TOZD GOSTINSTVO ZELENICA Tržič, n. sub. o.
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Vsem delovnim ljudem čestitamo za dan republike 29. november

Priporočamo se s hotelskimi, gostinskimi in trgovskimi uslugami.

KGL

KARTONAŽNA TOVARNA LJUBLJANA d.d.
TOZD JELPLAST, KAMNA GORICA n. sub. o.

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER

OZ ZORA Domžale

KISARNA

STRNIŠA ANDREJ
KRANJ, Tekstilna 16

čestita cenjenim potrošnikom za praznik republike — 29. november

murka

vsem delovnim ljudem in občanom čestitamo za

29. november dan republike

Gozdno gospodarstvo Kranj
n. sol. o.

s TOZD gozdarstvo Škofja Loka, Tržič in Preddvor
TO kooperantov gozdarstvo Škofja Loka, Tržič in Preddvor
TOZD gozdno gradbeništvo, transport in mehanizacija Kranj
in z delovno skupnostjo skupnih služb Kranj

čestitajo vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem za praznik republike — 29. november

Samopostrežna restavracija Kranj, Stritarjeva 5

DELOVNI KOLEKTIV ČESTITA GOSTOM IN OBČANOM GORENJSKE ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER

Samopostrežna restavracija je odprta vsak dan, razen ob nedeljah in praznikih, od 7. do 21. ure in se še naprej priporoča za obisk.

S svojimi uslugami se priporoča tudi BIFE, ki je odprt vsak delavnik od 7.30 do 21. ure.

Slovenske železarne

VERIGA LESCE, n. sol. o.

Tovarna verig, vijakov, odkovkov, orodij, pnevmatsko-hidravličnih naprav, industrijske opreme in meril

Iskrene čestitke za dan republike 29. november

želi delovna organizacija vsem občanom in svojim poslovnim partnerjem, in jim želi v prihodnje veliko poslovnih uspehov.

IND. VOL. IZDELKOV SUKNO ZAPUŽE

Industrija volnenih izdelkov Zapuže

Industrija volnenih izdelkov SUKNO Zapuže proizvaja vse vrste blaga za ženske in moške iz 100 % čiste runske volne ter volnene odeje najboljših kvalitet. V prodajalnah v Zapužah in na Koroški cesti v Kranju vam nudimo najnovejše vzorce ženskega in moškega volnenega blaga ter volnene odeje vseh vrst in kvalitet.

Ob tako bogati izbiri boste gotovo našli tudi nekaj zase.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike — 29. november

Veletrgovina ŽIVILA Kranj n. sol. o.

TOZD Veloprodaja
TOZD Maloprodaja
TOZD Gostinstvo
TOZD Trgovina BLED

Delovna skupnost skupnih služb

Iskrene čestitke za 29. november — dan republike

Priporočamo se za obisk in nakup v naših številnih prodajalnah in gostinskih lokalih ter v centralnem skladišču v Nakem.

lesnina les

PE KRANJ PRIMSKOVO

Cenjenim strankam in občanom Gorenjske čestitamo za praznik republike — 29. november

SGP GRADBINEC

Kolektiv splošnega gradbenega podjetja Gradbinec Kranj

čestita občanom in poslovnim prijateljem za dan republike

ELMONT

ELMONT
BLED
Telefon: n. c. 77-351

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestita za dan republike 29. november

DRUŠTVO OBRTNIKOV OBČINE KRANJ
Kranj, Likozarjeva 1

OBRTNO ZDRUŽENJE OBČINE KRANJ
Kranj, Likozarjeva 1

čestitajo članom združenja in občanom za dan republike — 29. november

Ob 29. novembru — dnevu republike iskreno čestitajo za praznik vsem delovnim ljudem in cenjenim potrošnikom Mercator Rožnik TOZD PRESKRBA TRŽIČ.

Mercator

Ob tej priliki vsem potrošnikom priporočamo praznični nakup blaga v vseh prehrambenih prodajalnah Mercatorja.
Potrošnike pa vabimo v naše specializirane prodajalne in jim priporočamo novoletne nakupe.
Nasvidenje pri MERCATORJU!

Gorenjska oblačila Kranj

TOZD Konfekcija Kranj
TOZD Konfekcija Jesenice
in Delovna skupnost skupnih služb

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER

filbo **BOHINJSKA BISTRICA**

Delavci delovne organizacije
čestitajo krajanom Bohinja in poslovnim prijateljem za praznik republike 29. november

ETP KRANJ

ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE
Kranj, Koroška c. 53 c

- PROJEKTIRA
- PROIZVAJA
- INSTALIRA
- PRODAJA
- SERVISIRA

Projektira in instalira vsa elektromontažna dela jakega in šibkega toka

Izdeluje el. razdelilce serijsko in po naročilu, opremlja obdelovalne in druge naprave

Prodaja elektrotehnični material na debelo in drobno

Servisira izdelke priznanih firm: Iskra, Ei, Riz, Elind, Čajevec, Grundig, Fein, Ransburg in Sever

čestita vsem občanom in poslovnim prijateljem za praznik republike

NEOPLANTA

Industrija mesa, mesnih preradževina i konzervi Novi Sad, poslovna enota skladišče Kranj.

čestita občanom Kranja, Jesenic, Radovljice in Tržiča za praznik republike — 29. november

v skladišču v Kranju, C. Staneta Žagarja 51, telefon 064-25-268 in 064-25-267

Nudi: sveže meso, trajne in poltrajne klobasičarske proizvode, suhomesnate proizvode in konzerve.

Posebno se priporočamo za trajne izdelke visoke kvalitete.

Dimnikarsko podjetje Kranj

Župančičeva 4, tel. 21-456
z DE Kranj, Škofja Loka, Tržič

čestita delovnim ljudem in občanom Gorenjske za praznik republike — 29. november

Nudimo vam naslednje usluge:
- mehansko čiščenje dimnih vodov in prezračevalnih naprav
- kemično ali mehansko čiščenje plamene strani kurilnih naprav in termogenov
- kemično čiščenje vodne strani kurilnih naprav
- šamotiranje
- čiščenje mazutnih rezervoarjev
- meritve dimne emisije z regulacijo in servisiranjem gorilcev

loške tovarne bladilnikov

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike 29. november.

PENSION

»GRIČ«
A. BLAŽINA

Tupaliče 32
pri Preddvoru tel.: 45-038

Odprto vsak dan, razen srede, od 10. do 22. ure — tudi kuhinja. Nudimo kompletna kosila in večerje, jedila na žaru itd.

Sprejemamo prednaročila za zaključene družbe, obletnice, poroke. Celodnevni pension in tujske sobe.

Cenjenim strankam in ostalim občanom Gorenjske čestitamo za praznik republike – 29. november

SLOVENSKE ŽELEZARNE
tovarna vijakov

plamen kropa n.sol.o.

Za praznik republike 29. november čestitamo vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem

TK GORENJSKI TISK n. sol. o Kranj
TOZD Blagovni promet n. sol. o. Kranj

objavlja prosta dela in naloge

1. **VODENJE ODPREME**

Pogoji:
- 4 letna srednja šola ustrezne smeri in 4 leta izkustev.
  Delo je samo v dopoldanskem času. Za opravljanje del je določeno 2 mesečno poskusno delo.

2. **FOTOGRAFSKA DELA (delo je za določen čas)**

Pogoji:
- triletna poklicna šola fotografske smeri in do treh let delovnih izkušenj
  Delo je samo v dopoldanskem času za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Ponudbe z dokazili o izobrazbi in strokovnosti sprejema kadrovska služba delovne organizacije TK Gorenjski tisk, Ulica Moše Pijadeja 1, Kranj 15 dni po objavi.

IZBRALI SO ZA VAS

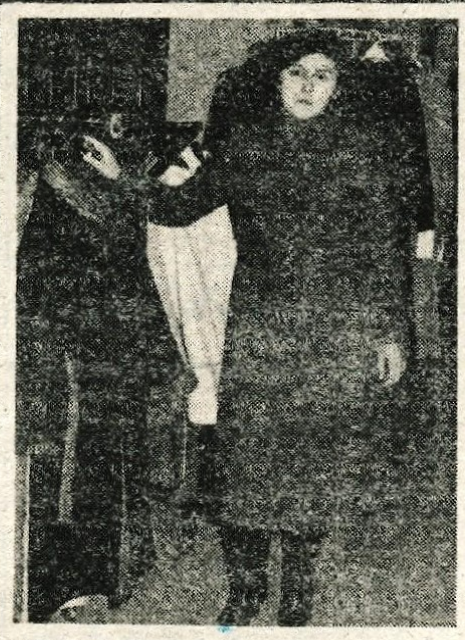

Zelo lep plašč iz volnenega boucleja smo poslikali pri MURKI v jeseniškem supermarketu Union (zgoraj). V črni, rjasti rjavi, sivi in fres rdeči barvi se dobe. Velikosti so na voljo od 38 do 46.
Cena: 6.984,50 din

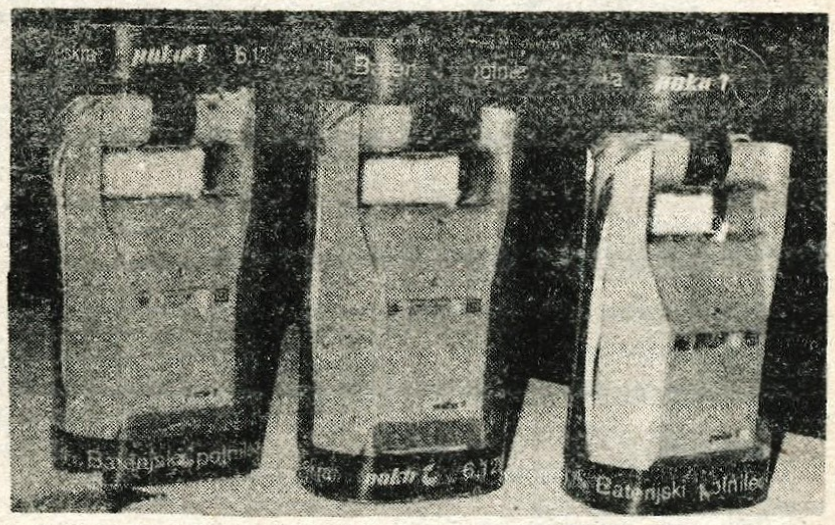

Polnilec avtomobilskega akumulatorja, ki ga izdeluje kranjska Iskra, vas bo rešil prenekatere skrbi ob hladnih dneh, ko akumulator odpove poslušnost. Z njimi v najkrajšem času lahko napolnimo izpraznjen akumulator. Pri FUŽINARJU na Jesenicah jih imajo v prodaji.
Cena: 2.217,10 din

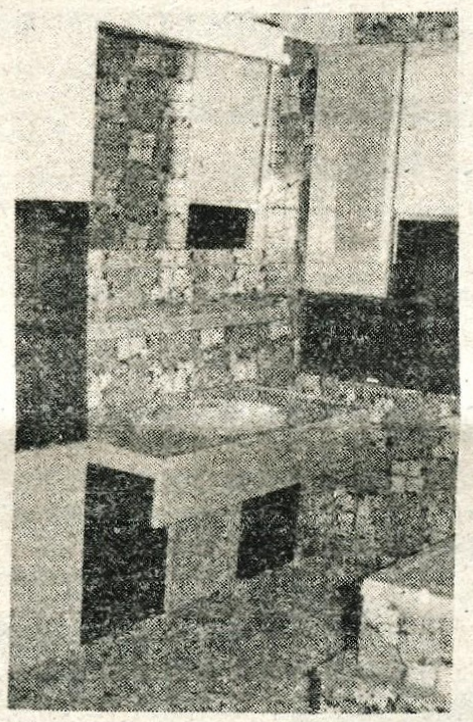

Pri Merkurjevi KOVINI v Lescah si lahko lepo opremite tudi vašo kopalnico. Naprodaj imajo ves program omaric, polic, ogledal, kadi, stoječih tušev in umivalnikov Kolpa – San. Barve: rumena, zelena, modra, karneol, beige.

CESTNO PODJETJE KRANJ, Jezerska 20

oglaša na podlagi 8. člena pravilnika o delovnih razmerjih prosta dela

DVEH VOZNIKOV MOTORNIH VOZIL

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
- poklicna šola za voznike motornih vozil,
- dve leti delovnih izkušenj

Kot poseben pogoj za oglas del je določeno poskusno delo, ki bo trajalo tri mesece.

Pismene prijave je treba poslati v roku 15 dni po oglasu del v kadrovsko službo podjetja.

K prijavi je potrebno priložiti listine o tem, da prijavljeni kandidat izpolnjuje pogoje, ki so navedeni v tem oglasu.

Izbira kandidata bo opravljena najpozneje v roku 10 dni po poteku oglasnega roka. Kandidati bodo pismeno obveščeni o izbiri.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša sodelavka iz TOZD TAP – delovna enota ogrodja

KLARA STRANJŠAK

roj. 1928

Pogreb pokojnice bo v torek, 24. novembra 1981, ob 15.30 na pokopališču v Kranju

SINDIKALNA ORGANIZACIJA SAVE KRANJ

Časopis
GLAS
v vsak gorenjski dom

Prinaša zanimive novice
Če še niste naročnik, če ga želite redno prejemati na dom, nam sporočite takoj.
Le tako boste v celoti izkoristili ugodnosi brezplačnega prejemanja časopisa do konca tega leta.

ČP Glas
64000 KRANJ
Moše Pijadeja 1

NAROČAM GLAS

Ime in priimek: .....

Stanovanje: .....

.....

Pošta: .....

Vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sporočamo žalostno vest, da nas je tragično, prezgodaj zapustil naš ljubljeni sin

MIRAN CESAR

učenec I. letnika ŽIC – Jesenice

Od njega se bomo poslovili v torek, 24. novembra 1981, ob 15.30 izpred hiše žalosti v Logu št. 8 na pokopališče v Bitnjah v Bohinju.

ŽALUJOČI: mama, oče, brat Ivan in drugo sorodstvo

Log v Bohinju, 22. novembra 1981

ISKRA
Industrija širokopotrošnih izdelkov Široka potrošnja n. sol. o.
Škofja Loka, TOZD Tovarna gospodinjskih aparatov,
GOSPODINJSKI APARATI n. sub. o.
ŠKOFJA LOKA, Reteče 4

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. KONTROLA KVALITETE V PROCESU IN IZVAJANJE SUPER KONTROLE
2. SAMOSTOJNA STROJNA ORODJARSKA DELA
3. ZAHTEVNEJŠA ROČNA ORODJARSKA DELA
4. VZDRŽEVANJE IN OPRAVLJANJE Z VENTILACIJSKIMI, KOMPRESORSKIMI IN OGREVALNIMI NAPRAVAMI
5. VEČ PROSTIH DEL IN NALOG ZA DELA V MEHANSKI OBDELAVI IN TRANSPORTU

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

pod 1.
– srednja izobrazba elektro smeri jaki tok in štiri leta delovnih izkušenj.

pod 2.
– delovodska šola strojne smeri in tri leta delovnih izkušenj.

pod 3.
– poklicna šola,
– kvalificiran orodjar in štiri leta delovnih izkušenj.

pod 4.
– poklicna šola strojne smeri,
– izpit za kurjača in pet let delovnih izkušenj.

pod 5.
– polkvalifikacija ustrezne smeri,
– oziroma končana osemletka in eno leto delovnih izkušenj.

Za vse kandidate velja poskusna doba po pravilniku o delovnih razmerjih.

Kandidati naj pošljejo prijave splošno pravno kadrovskemu sektorju 15 dni po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Vse informacije lahko dobite v splošno pravno kadrovskem sektorju tovarne, telefon 61-861 int. 14.

Dom učencev
IVO LOLA RIBAR
Kranj, Kidričeva 53

Komisija za delovna razmerja ponovno razpisuje prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE
ZA NEDOLOČEN ČAS
(ni reelekcija)

Pogoji:
– ekonomska šola
– najmanj 5 let delovnih izkušenj z vodenjem finančnega poslovanja

Nastop službe po dogovoru.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
TOZD Agromehanika
JLA 11

Objavlja ponovno licitacijo za osebni avto

ZASTAVA 750
letnik 1979
v nevoznem stanju – zaleten

Licitacija bo 2. decembra 1981 ob 9. uri v prostorih na Zlatem polju, cesta JLA 11.

NOV OPTIČNI SERVIS V KRANJU

na Cesti JLA 18 (nasproti porodnišnice)

IZDELAVA VSEH VRST OČAL
na recept ali brez

PREGLED VIDA
ponedeljek, torek, sreda, petek od 13. do 15. ure
četrtek od 8. do 10. ure

ODPRTO: vsak dan od 7.30 do 19. ure, ob sobotah do 12. ure
TELEFON: 22-196

Priporoča se
OČESNA OPTIKA MARIBOR

ISKRA
Industrija za telekomunikacije elektriko in elektromehaniko
KRANJ, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb objavlja prosta dela in naloge

ORGANIZATORJA BANKE PODATKOV
v službi za organizacijo in AOP

Kandidati morajo izpolnjevati poleg splošnih še naslednje posebne pogoje:
– visokošolska izobrazba,
– večletne izkušnje na področju obdelave podatkov,
– temeljito poznavanje kosovničnega procesa,
– temeljito poznavanje DB v DBOMP organizacije in sposobnost konverzije DB v DL/I oziroma IMS

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov Iskra Elektromehanika Kranj, Savska loka 4, 64000 Kranj.

CENTRAL
TOZD Gostinstvo Kranj

razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 18. 11. 1981 razprodajo

KARAMBOLIRANEGA KOMBIJA ZASTAVA 412 NK

izklicna cena 50.000,– din
Plačilo na žiro račun 51500-601-12963. Prometni davek plača kupec.

Razprodaja bo v sredo, dne 25. novembra 1981 ob 10. uri v Cerkljah – servis Alpetoura Škofja Loka, za družbeni in zasebni sektor. Podrobnejše informacije interesenti lahko dobijo vhotelu Bor-Grad Hrib v Preddvoru.

Interesenti morajo pred razprodajo položiti 10 odstotni polog od izklicne cene na blagajni TOZD Kranj, Maistrov trg 11.

MANDARINE »SATSUMAS« 1 kg DS **9.90**

KAKAO BENCO 800-g DS **49.90**

SPAR MARKET
Restavracija in črpalka
MALLE
V Brodeh na Koroškem

ZNIŽANO OD 20.11. - 3.12.1981

KAVA BRASIL 1 kg DS **69.80**	MARELIČNA MARMELADA 700-g DS **15.90**	MARGARINA RAMA 500-g DS **12.90**
OREHI 1 kg DS **89.-**	OLJE 2-lt. DS **36.90**	ITALIJANSKI RIŽ 1 kg DS **11.90**
MEHČALEC 5-lt. DS **39.90**	DASH ET 18 PRAŠEK 5,4-kg DS **154.90**	TAFT LAK ZA LASE 1 DS. DS **24.90**

SPAR

MALI OGLASI

telefon 27-960

(nasproti porodnišnice)
C. JLA 16

PRODAM

Takoj prodam skoraj nov električni RADIATOR, moči 2000 W. Tel. 42-070 11299

Prodam 5 tednov starega TELETA. Šuštaršič 24, Kranj 11425

Prodam OTROŠKI VOZIČEK za dvojčka. Korenjak Ignac, Britof 193 11426

Prodam črnobel TELEVIZOR gorenje, cena 20.000 din. Jenko Ivan, Zg. Brnik 85 11427

Prodam 4 nove GUME 165-13. Blaško Beli, Kovačičeva 5, Kranj 11428

Prodam KRAVO, ki bo decembra telila, in kupim enoosno kiper PRIKOLICO. Tupaliče 10 11429

Prodam 20 dni starega BIKCA simmenalca. Žabnica 4 11430

Prodam mlado KRAVO s teličkom. Gradnja vas 55, Šenčur 11431

Prodam PRAŠIČE, težke od 20 do 40 kg. Huje 9, Kranj 11432

TOPLI POD, 5,90×4 m, opečno-rjave barve z vzorcem, prodam. Kolenc, Tomanova 1, Kranj 11433

PLETILNI STROJ regina, prodam. Pušič Lidija, Janeza Puharja 3, Kranj (popoldan) 11434

Prodam dve KRAVI simentalki, drugič breji in sivo-rjava TELETA, stara 10 dni, za nadaljnjo rejo. Jamšek, Bukovica 12, Vodice 11435

Prodam PRAŠIČE za zakol. Pivka 15, Naklo 11436

Prodam 4 mesece starega MLADIČA – IRSKI SETER, odličnih staršev, z rodovnikom. Telefon 45-066 114337

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 6 kW. Uršič Tončka, Ribno 56, Bled 11438

Prodam žensko JAKNO iz bele kratko strižene ovce, št. 40–42. Telefon dopoldan 28-790; popoldan 22-790 11439

Dobro ohranjen ŠTEDILNIK gorenje (4 plin, 2 elektrika) s prostorom za jeklenko in plinsko pečico, ugodno prodam. Bogataj, Valjavčeva 5, tel. 25-914 11440

Ugodno prodam 1500 kosov rabljene cementne STREŠNE OPEKE (format karo). Tarman Albin, C. 1. maja 86, Jesenice 11441

Prodam barvni TELEVIZOR grundig, ekran 69, in moško KOLO. Telefon 78-303 11442

Prodam dobro ohranjen električni ŠTEDILNIK (4 plošče). Kranj, Pot v Bitnje 11

Poceni prodam dobro ohranjeno OPREMO za dnevno sobo. Košir Helena, Retnje 31, Tržič 11464

Ugodno prodam SEDEŽNO GARNITURO (kavč in dva fotelja). Informacije po tel. 61-091 – int. 203 od 6. do 14. ure 11465

Prodam nov električni AGREGAT, 220 voltov, cena 2,5 SM. Potočnik, Sp. Besnica 93, tel. 40-523 11468

Prodam več PRAŠIČEV, primernih za rejo ali za zakol, težkih od 60 do 80 kg, cena 80 din za kg. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 11470

Prodam dva meseca stare JARČKE, rjave hiseks, bele, lahke leghorn, cena 90 din. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 11471

Prodam več vrst GOBELINOV, po zmerni ceni. Ogled vsak dan od 8. do 12. ure in 16. do 18. ure. C. 1. maja 65, Kranj, I. nadstropje desno – Ž. 11473

Prodam popolnoma nov HLADILNIK obodin. Ogled od 8. do 20. ure. Naslov v oglasnem oddelku 11474

REKLAMNA PRODAJA
od 15.11. do 31.12.'81

		din
VINO starček rdeč	½	28,70
kraško belo	·	35,30
metliška črnina	·	48,30
CLUB Slovin	·	105,05
RUM Segestica	·	98,35
VODKA Baltic	·	144,55
KEKSI Metropol	500,	34,65
GOLDI napolitanke	300,	28,35
NOUGAT kocke	200,	16,74
SLADKO SRCE	150,	17,55
SARDINE	100,	14,80

Priporočamo se za nakup in vam želimo prijetno praznovanje
ŽIVILA

Nova tkanina z nanosom
— nove barve
— novi vzorci

Informativno prodajni center v hotelu Creina v Kranju, tel.: 25-168.

TEKSTILINDUS KRANJ

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1971, prevoženih 63.000 km. Šenčur, Štefetova 24 11454

Prodam ZASTAVO 1300, letnik 1972, registrirano do marca 1982, celo ali za rezervne dele. Zaletel Miran, Potoče 31 pri Preddvoru 11466

Prodam GOLFA, letnik 1977. Telefon 83-295 od 6. do 14. ure 11467

Prodam ohranjen WARTBURG, letnik 1974. Ogled po 14. uri. Mlinar, Gosposvetska 15, Kranj, tel. 23-315 11469

Prodam dve obnovljeni GUMI s PLATIŠČI, dimenzije 145-13 ali dve malo rabljeni »PARABOLI« za Z-101. Telefon 28-092 11472

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973. Meglič Andrej, Leše 15, Tržič 11475

Dežurna inšpekcijska služba, tel. 25-961 je organizirana vsak delavnik v času od 6. do 20. ure in vsako soboto v času od 6. do 14. ure.

ŠTULAR
VODOVODNE INSTALACIJE
Partizanska 10 H
(nasproti šole Simon Jenko)

Cenjenim strankam in vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik republike 29. november

SE PRIPOROČAMO!

KUPIM

Kupim 4 kW termoakumulacijsko PEČ. Možina Alojz, Dolenčice 14, Poljane 11443

STANOVANJA

Sem dekle s službo. Za eno leto najamem SOBO v Kranju ali bližnji okolici. Cenjene ponudbe prosim pošljite pod šifro: Kranj 11455

V najem vzamem SOBO ali GARSONJERO z možnostjo kuhanja in pranja za dobo 2 leti. Nudim predplačilo. Telefon 21-142 dopoldan 11456

POSESTI

Oddam GARAŽO v Vrečkovi ulici. Ponudbe: Najboljši ponudnik 11457

V bližini Oldhamske c. ali C. Staneta Žagarja vzamem v najem manjši PROSTOR za mirno obrtno dejavnost. Ponudbe pod: Mirna in lepa obrt 11458

ZAPOSLITVE

Sprejmem AVTOLIČARJA ali DELAVCA za avtoličarska dela. Draksler Izidor, Zasavska 36/B, Orehek 11402

Zaposlim KV MIZARSKEGA pomočnika ali fanta za priučitev. OD po dogovoru. Lipar Lado, Rožna ul. 39, Šenčur, tel. 41-098 – delavnica – Lahovče 11459

GOSTIŠČE RIBNO vabi k sodelovanju dva KV NATAKARJA in dva KV KUHARJA za nedoločen čas. Prijave na naslov: Adrijan Vauda, Gostišče Ribno – Bled – 15 dni po objavi 11460

PRIREDITVE

OO ZSMS ZALOG vabi v PETEK, 27. 11., ob 19. uri na PRAZNIČNI PLES z ansamblom SIBILA 11476

Gostilna Lovec
GORIČE tel. 57-033

čestitamo za dan republike

Sprejemamo rezervacije za zaključene družbe in silvestrovanje.

Priporočamo se za obisk.

MARIJA PRIMC
Cesta na Klanec 3 Kranj
(v bližini gostilne Blažun)
Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.
Se priporočam!
Cenjenim strankam in ostalim občanom Gorenjske čestita za 29. november – praznik republike

VOZILA

Prodam OPEL KADETT karavan, po generalni obnovitvi, starejši letnik. Naslov v oglasnem oddelku 11267

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1975, registrirano 1976. Pfajfar, Janeza Puharja 4, Kranj – Planina, tel. 28-896 11444

Prodam PRIKOLICO za avto, 600 kg nosilnosti. Suška c. 26, Škofja Loka, tel. 064-60-928 11445

Poceni prodam NSU 1000, registriran, starejši letnik, cena 10.000 din. Informacije po tel. 83-809, Lavrič Bojan, Kejžarjeva 21, Jesenice 11446

Prodam R-4, letnik 1975 in 80-litrski električni BOJLER. Telefon 40-590 11447

Zaradi selitve prodam DYANO, letnik 1977, registrirano do aprila 1982. Informacije po tel. 75-426 (cena 3,5 SM) 11448

Poceni prodam malo rabljeno tovorno PRIKOLICO za osebni avto. Zg. Bitnje 136, Žabnica 11449

Prodam LADO 1200, letnik 1974. Gladovič Vinko, Planina 3, Kranj 11450

Karambolirano ŠKODO 1100 L, letnik 1971, celo ali po delih prodam. Kofler Janko, Železniki, Na Krasu 20 (popoldan) 11451

Prodam malo karamboliran GS 1220 club. Telefon 25-540 popoldan 11452

Prodam ŠKODO S 100, po delih. Adergas 13, Cerklje 11453

KRZNARSTVO Gavranović
Kranj, Jenkova 4

Nudim vam kvalitetno in hitro izdelavo vseh krznenih izdelkov, tudi predelujem in popravljam.

CENJENIM STRANKAM IN DELOVNIM LJUDEM ČESTITAM ZA DAN REPUBLIKE

OBVESTILA

GOSTIŠČE RIBNO pri Bledu obvešča cenjene goste, da bo lokal odprt od 27. novembra 1981 dalje. V petkih, sobotah in nedeljah glasba s plesom. PRIPOROČA SE ADRIJAN VAUDA 11461

IZGUBLJENO

Izgubil se je črni PUDL. Proti nagradi sporočite na tel. 21-835 ali Ajdovec, Zalog 31, Goriče pri Golniku

8. novembra se je v Stražišču izgubil rjav JAZBEČAR. Kdor kaj ve o njem naj sporoči po tel. 064-45-221 11415

Iz Stare Loke do knjižnice v Škofji Loki sem izgubila »VRATNIK« iz nerca. Poštenega najditelja prosim, da ga odda v trgovini v Stari Loki (proti nagradi) 11462

OSTALO

MATEMATIKO INŠTRUIRAM za vse šole. Telefon 27-329 – kličite popoldan 11421

V VARSTVO vzamem otroka, starega od 2 leti dalje. Telefon 28-907 od 15. do 16. ure 11463

ZAHVALA
Ob izgubi dragega očeta

JANEZA DEBELJAKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se za darovano cvetje in izražena sožalja.

ŽALUJOČI SIN Z DRUŽINO

Bohinjska Bistrica, Hudajužna, 17. novembra 1981

Sporočamo žalostno vest, da nas je po kratki in težki bolezni v 54. letu starosti zapustila draga žena, sestra in teta

KLARICA STRANJŠAK

roj. Koren

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 24. novembra, 1981, ob 15.30 na kranjskem pokopališču.

ŽALUJOČI: mož Tone, bratje, sestre in drugo sorodstvo

Kranj, Celje, Kočevje, Pomurje, 21. novembra 1981

Dotrpel je in odšel od nas naš ljubi mož, ata, brat, stari ata in stric

AVGUST CEGNAR

upokojenec

Pogreb našega ata bo v sredo, 25. novembra 1981, ob 16. uri v Lipici pri Škofji Loki.

ŽALUJOČI: žena Lojzka, hčerka Anka in sin Gusti z družinama ter drugo sorodstvo

Škofja Loka, 23. novembra 1981

ZAHVALA

V 21. letu nas je mnogo prezgodaj tragično zapustil naš ljubi sin, brat in stric

JOŽE LUZNAR

iz Kovskega vrha št. 2

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sodelavcem ABC Loka in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in izrekli sožalje. Zahvala g. župniku za opravljen pogrebni obred in pevcem okteta Blegoš za žalostinke.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Kovski vrh, 17. novembra 1981

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE ROBLEK

roj. Šavs – Tovšetove mame

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane vence in cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala dobrim sosedom in botrom, dr. Žgajnarju in dr. Pegamovi za zdravljenje, č. g. župniku za lep pogrebni obred, govorniku in zastavonoši ZB Bela, pevcem bratov Zupan iz Tržiča, zvonarjem, kolektivom Elektro Kranj, Jelovica Preddvor, Slaščičarna Kranj in vsem sodelavcem.

PRAV VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

VSI NJENI

Bašelj, 17. novembra 1981

Počastitev dneva republike, 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in poljanske vstaje

Telefon v 23 vasi in zaselkov

Z izredno zagnanostjo krajanov, ki so znali k sodelovanju pritegniti združeno delo, občino in celo republiške ustanove, je v dobrem letu krajevnim skupnostim Poljane, Javorje in Lenart uspelo zgraditi dobrih 50 kilometrov telefonskega omrežja s 160 telefonskimi priključki

Javorje – »Brez sodelovanja in izredne zagnanosti krajanov, ki so znali pritegniti tudi združeno delo, samoupravne interesne skupnosti, občino in celo republiške ustanove in JLA, danes ne bi slavili tako pomembne zmage,« je v nedeljo na proslavi ob otvoritvi telefonskega omrežja v krajevnih skupnostih Poljane, Javorje in Lenart poudaril slavnostni govornik, republiški sekretar za ljudsko obrambo Martin Košir. »V tej akciji se je še enkrat potrdilo, da brez skupnih naporov ne more biti uspehov.« V svojem govoru je opozoril tudi na pomen pridobitve za razvoj hribovskih vasi in ohranjanja živosti prostora, kar je izrednega pomena za uresničevanje in razvijanje zamisli splošnega ljudskega odpora.

Za izgradnjo telefonskega omrežja so se v krajevnih skupnostih Javorje in Lenart odločili pred dobrima dvema letoma, ko so se krajani na referendumu skoraj 100-odstotno odločili za uvedbo 3-odstotnega samoprispevka od osebnih dohodkov in drugih dohodkov, s katerim bi razen telefona financirali tudi ureditev in asfaltiranje ceste med Krajci in Javorjami. Leto dni kasneje so se akciji pridružili krajani dela krajevne skupnosti Poljane in maja lani je akcija stekla. Celotna investicija je veljala 15 milijonov dinarjev s tem, da je Podjetje za ptt promet iz Kranja financiralo nakup in namestitev kontejnerske telfonske centrale in medkrajevnega kabla v vrednosti 5,5 milijona dinarjev. Nova centrala omogoča priključitev 160 telefonov, ob te tem pa obstaja možnost kasnejše razširitve za 40 priključkov. Ko so v nedeljo predajali telefonsko omrežje namenu, je že delalo 30 telefonov, druge pa bodo skušali priključiti v najkrajšem možnem času. Nekoliko kasnijo, ker ne morejo dobiti kabelskih spojev iz uvoza.

Seveda pa je investicija presegala možnosti krajanov. Tako je v krajevnih skupnostih Javorje in Lenart le vrednost 8 kilometrov glavnih vodov presegla 2,56 milijona dinarjev, kar predstavlja le tretjino vrednosti investicije na tem območju, saj je bilo potrebno zaradi razvejanosti omrežja potegniti še 30 kilometrov stranskih vodov. Krajani so sami s samoprispevkom in prispevki naročnikov telefona – okoli 80 jih je v 12 vaseh – zbrali 2,25 milijona dinarjev, republiški komite za SLO je prispeval 450.000 din, občinskis svet za SLO 520.000 din, občinska komunalna skupnost 125.000 din, krajevne skupnosti Javorje in Lenart 150.000 din, delovna organizacija šport in rekreacija 250.000 din, osnovna šola Javorje 10.000 in razna društva 50.000 din.

Razen tega je bilo zelo veliko narejenega s prostovoljnim delom. Tako so krajani naredili kar 6000 uradniških ur in prispevali telefonske drogove v vrednosti 450.000 din. Hkrati se domačini zahvaljujejo vojakom JLA, ki so pri izkopu jam in kabelskih jarkov in drugih delih opravili kar 3100 delovnih ur. Skupno so na ta način prispevali za telefon 5,50 milijona dinarjev.

V poljanski krajevni skupnosti pa bodo v 11 zaselkih zgradili 71 telefonskih priključkov. Krajani so sami zbrali 2 milijona dinarjev, občinska skupščina je prispevala 300.000, komunalna skupnost 250.000, svet za SLO pri občinski skupščini 100.000 ter delovne organizacije Termika, LTH in Gidor Poljane 150.000 dinarjev. Pomagala je tudi Kmetijska zadruga Škofja Loka, ki je s kreditom omogočila PTT podjetju nakup kontejnerske telefonske centrale.

L. Bogataj

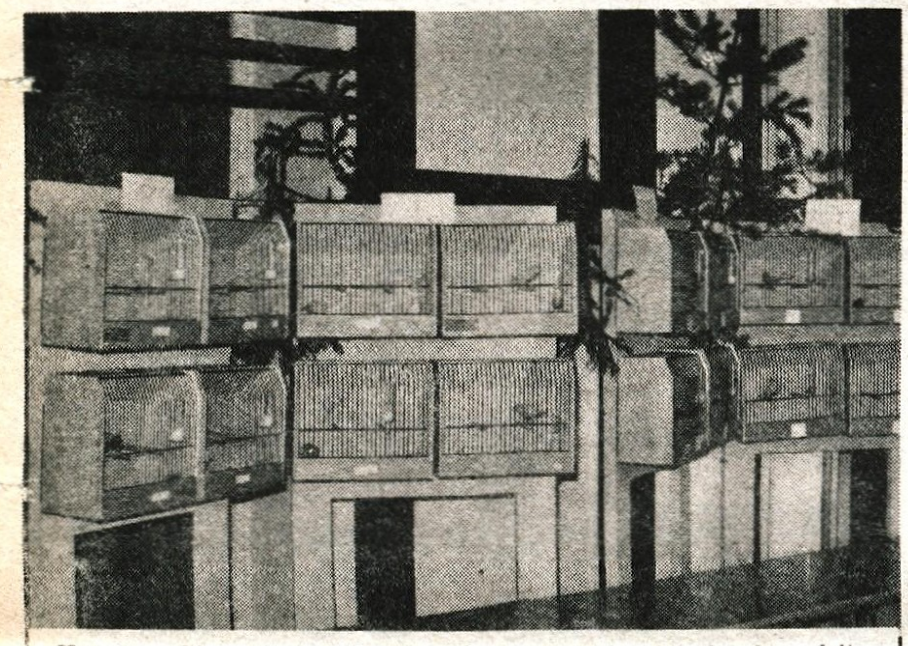

Kranj – *Okrog tisoč ljubiteljev sobnih ptic si je od petka do nedelje ogledalo razstavo, ki so jo v kranjskem delavskem domu pripravili člani društva za vzgojo in varstvo ptic Lišček. Laskavo ime šampiona razstave je dobil kanarček, nemška čopa Lojzeta Brenkuša, v kolekciji štirih pa bakreni kanarčki Rafaela Dagarina. Obiskovalci so veliko povpraševali tudi po pticah, ki jih je bilo na razstavi moč kupiti.*

GLASOVA ANKETA

Človek – človeku

Občinska organizacija Rdečega križa iz Kranja je v petek zvečer pripravila prisrčno slavje za članstvo in krvodajalce, ki se že leta odločajo za darovanje krvi. Proslavi prostovoljnih krvodajalcev so se pridružili še predstavniki krajevnih organizacij RK, delegaciji iz Nove Gorice in Doberdoba ter patronažne sestre iz Kranja. Ob tej priložnosti so jubilantom, dvajset in petindvajsetkratnim darovalcem krvi podelili priznanja. Dobili so jih tudi dolgoletni aktivisti Rdečega križa in štiri krajevne organizacije Naklo, Bitnje, Predoslje in Planina. Slovesnosti so prisostvovali tudi mnogi, ki tega dne niso bili odlikovani, čeprav je njihov bogati anonimni prispevek vreden velike pozornosti.

Pavla Ropret, 36-kratna darovalka krvi

»Darovalka krvi sem postala pravzaprav iz zdravstvenih razlogov, prav tako sem morala zaradi zdravja ta humana dejanja opustiti. Odločala pa sem se zato, ker je kri nepogrešljivo zdravilo, ki mora biti bolnišnicam neprestano na voljo za hude bolnike in ponesrečence. V začetku, ko prostovoljno krvodajalstvo še ni bilo tako množično, sem dala kri tudi večkrat letno. Zdaj sem prenehala in mislim, da je vrsta na mladih, da izkazujejo tovrstno pomoč sočloveku.«

Vida Burkeljca, 62-kratna darovalka

»S prostovoljnim krvodajalstvom sem začela takoj po vojni, ko je vse pestilo pomanjkanje. Odločila sem se, da darujem kri, za katero so bile bolnišnice v neprestani stiski. Meni krvodajalstvo ni škodilo, koristilo pa je najbrž mnogim. Prav to me je tudi vseskozi vodilo, da sem se vsa leta z veseljem odzivala na krvodajalske akcije. Zdaj sem sicer izpolnila 60 let in nisem več aktivna krvodajalka, vendar sem v sili še vedno pripravljena na darovanje.«

Viktor Perne, 154-kratni darovalec

»Z visoko številko sodelovanja v krvodajalstvu sem presegel vse razumne meje in dobil že vsa mogoča priznanja. Vendar pa pri tem dejanju ne gre za nobeno rekorderstvo. Človek daruje kri, ker ve, da je nekomu v stiski potrebna, ker je nezamenljiva, ker je ni mogoče dobiti na kak drug način. Letos sem dal kri kar petkrat in jo bom verjetno še dvakrat, za v prihodnje pa seveda ne morem postaviti meje. Te namreč ni, dokler je človek sposoben darovati.«

D. Ž.

Franc Kleindinst, varilec:

»Ko bi obrtnik vsaj material dobil«

Franc Kleindienst z Brezij na Gorenjskem je eden tistih obrtnikov, ki so se odločili za »na svoje« prav zdaj, v času, ko tudi za obrtnike primanjkuje surovin, reprodukcijskega materiala, pa še česa. No, saj se ne pritožuje toliko, kajti dela mu ne manjka, da bi le tisti ogljikov dvokis imel vedno na voljo, ki je pač osnovna surovina pri njegovem delu.

Varilec je. Menda edini samostojni obrtnik te vrste na Gorenjskem. Dolgo vrsto let prakse ima že za seboj. Izučil se je v jeseniški Železarni za kjučavničarja, potem je pa naredil še tečaj za varilca. Pred vojaščino in še kakšni dve leti po njej je varil v Železarni, potem pa so ga pritegnili k delu na Zavodu za varjenje v Ljubljano. Celih trinajst let je delal tu. Leto dni je bil v tem času tudi na usposabljanju in specializaciji v Frankfurtu pri Lurgiju. Koliko varjenj je opravil ves ta čas! Zahtevnih, nevarnih. Od varjenja na ladjah celi dve leti, pa do krške nuklearke.

Nevarna je varilska, tega se vsi dobro zavedajo. In res je dobrega varilca težko najti. Mimogrede ti kaj brizgne v oko, v čevelj, in opekline stakneš, da se še zaveš ne. Obvezno bi moral vsak nositi očala pri delu, pa so vsi po vrsti taki, prizna tudi Franc Kleindienst, da jih nataknejo, ko je že pozno.

Za obrt se je odločil, ker se je naveličal klatenja po svetu. Teren sam teren. Doma si presneto malo s prihranki si je na Brezjah postavil hišo. Vsa surova je še in delavnica je majhna, temačna, v kleti. Začetnik je, tega se zaveda. Vsak začetek je pa težak. Zdaj ljudje že prevedo zanj in delo se mu z delom kar veže. Največ dela peči za centralno kurjavo, za Iskro Otoče je ravno včeraj oddal banjice za galvaniko iz kroma, nekaj aluminijastih delov, v soboto je varil blok traktorja, ki je počil, ker je sosed pozabil, da gre zima notri in da mu je treba dodati tekočine proti zmrzovanju. Pa je treba zavariti kakšen plug, roke koles pri traktorju, zobe pri nakladalcu, pa to in ono.

Vseh varjenj je vajen, nobeden mu ne dela težav: od železa, aluminija, do bakra in sive litine, hladno, toplo varjenje. Sam pravi, da ima najraje argonsko varjenje, ker tu ne brizga toliko, seva pa bolj. Je bolj umirjeno, nobenega ropotanja. Pa naj bo kakršno koli že, da bi le material vedno dobil. Taka je s tem ogljikovim dvokisom v jeklenkah, da je človek prepričan, da imajo pri nas le nekateri kar monopol nad njim. Prosiš, vrtaš, iščeš. Brez vez ga zlepa ne dobiš. Cele tri tedne ga ni bilo dobiti v Kranju. So rekli, da imajo črpalke za črpanje plina iz zemlje pokvarjene. Pa ko bi človek vsaj telefon imel! Brezje, če bi cerkve ne imele in božje poti, še na zemljevidu ne bi bile. Res, telefone bi jim pa res morali napeljati! O takih stvareh bi včasih lahko tudi v Glasu kaj napisali. Sploh premalo pišete o vaseh, da veste. Same seje obletavate novinarji. Med ljudi morate, se smeje za mano. Bomo, tudi o vaseh bomo pisali, obljubljam, pa o brezjanskem telefonu tudi. Vse pride na vrsto...

D. Dolenc

Avto v »staro za novo« prodaji

Pri Slovenijaavtu v Kranju že nekaj časa opravljajo posle ob zamenjavi starega avtomobila za novega – Ocenjevanje še vedno v Ljubljani

Kranj – Že nekaj let lahko lastniki avtomobilov opravijo nujne posle zamenjave »staro za novo« tudi v kranjski poslovalnici Slovenijaavta ali na Alpetourovem servisu na Laborah.

Res je, da morajo tisti lastniki avtomobilov, ki bi radi avto zamenjali za novega, še vedno na ocenitev v Vilharjevo ulico v Ljubljani. Tam sta dva strokovnjaka, visokokvalificirana mehanika, ki avtomobil pregledata in ocenita.

Po zakonu se lahko zamenjajo vsa domača vozila, ki jih kupimo za dinarje, vendar ne smejo biti stara več kot šest let, in pa da imajo 2 leti istega lastnika. Strokovnjaki ocenijo ohranjenost vozila, starost in primerjajo s ceno na tržišču. Seveda je različno, kakšna bo ocenjena vrednost vozila: lahko je vozilo staro pet let in še odlično ohranjeno, lahko pa je staro dve leti in je že hudo dotrajano. Od vrednosti ocenjenega vozila lastnik ne plača davkov, plačati pa mora razliko do nove cene avtomobila razen če je vrednost starega enaka vrednosti novega. Tokrat in za zdaj še brez kreditov, le za gotovino, kajti Ljubljanska banka kreditov še ne daje. Pravijo, da je vozilo lahko tudi neregistrirano, v voznem stanju mora biti in ne preveč dotrajano.

Če imate torej staro vozilo in ga nikakor ne morete prodati in če ste siti tega, da ga vozite vsako nedeljo pod »Lipco«, kjer je v zadnjem času veliko več firbcev kot resnih kupcev, potem je ob milijonih gotovine stvar preprosta. Lahko naročite in zamenjate svoj stari avto za Fiat 750, ki stane po tovarniški ceni brez prometnega davka okoli 90.000 dinarjev, »jugo« je 135.000 dinarjev s čakalno dobo pet do šest mesecev, »101 komfort« 145.000 dinarjev, »special« 158.000 dinarjev, »mediteran« 137.000 dinarjev, »128« je po 170.000 dinarjev, »125« je po 135.600 dinarjev, »polonez« 175.000 dinarjev, »Lada kombi« je 160.000 dinarjev, »lada« 1500 166.000 dinarjev in tako dalje, brez prevoza, ki dodatno velja še 3873 dinarjev.

Če pa avtomobila ne bodo ocenili zaradi dotrajanosti in če imate avto, ki je iz uvoza in kupljen za devize, ga še vedno lahko oddaste v komisijsko prodajo v Ljubljani. Sami boste določili ceno, in če ga v mesecu dni ne bodo prodali, jo boste morali ustrezno znižati. Zaračunali bodo stroške prodaje, to je nekako toliko, kot zaračunajo tedaj, če vam ocenijo star avtomobil – 7 do 8 odstotkov vrednosti. Drugače pa stane pregled ali ocena starega vozila 120 dinarjev.

Vsa vozila, ki jih lastniki oddajo za zamenjavo, potem popravijo in jih prodajo. Na ogled in za prodajo so tudi na Laborah, tam kupci dobijo cenilni list, v katerem se natančno vodi, kakšne napake in pomanjkljivosti je imelo vozilo, kaj so morali popraviti.

V Slovenijaavtu pravijo, da se je včasih staro vozilo kar dobro prodalo, zdaj pa je že teže. Res je in res bo najbrž tudi ostalo, da vsak lastnik svoje vozilo ceni dokaj visoko in mu ga je v »prosti« prodaji dokaj težko prodati. Kupci tudi zelo malo kupujejo rabljene avtomobile, kar ve vsak, ki danes hoče prodati svoje staro vozilo.

Zato je »organizirana« prodaja marsikdaj dobrodošla, kajti Slovenijaavto prevzame tveganje ob nadaljnji prodaji rabljenega vozila. Stvar je različna od primera do primera in od lastnika vozila je odvisno, kako bo preračunal vse stroške, če svojega vozila ne mara več in želi novega. Včasih je prav popravilo starega avtomobila veliko večji strošek, kot če bi vozilo oddali »staro za novo« in pristali na ceno cenilcev. Ob kvaliteti današnjih vozil in tudi storitev je včasih kar bolje vozilo pustiti cenilcem kot tvegati, da se bomo do nedelje še vozili in ga poskušali prodati pod »Lipco«.

D. Kuralt